

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES**

అధికార నీవేదిక
OFFICIAL REPORT

బుధవారము, సప్టెంబరు 14, 2007
1వ శా. ప. III స. వాల్యూస -- IV సంబరు -- 5
శక సంవత్సరము - 1929, కార్తికం - 23

WEDNESDAY, THE 14th NOVEMBER, 2007

1 L.C. III S. VOL-- IV No. - 5

23 - Karthik, 1929 - S.E.

#

శాసన పరిషత్తు సచివాలయము
పబ్లిక్ గార్డెన్స్
హైదరాబాదు - 500 004

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు
ప్రధాన అధికారులు

ఛైర్స్	:	డా. ఎ. చక్రవర్తి
డెప్యూటీ ఛైర్స్	:	శ్రీ మహామృదు జానీ
అధ్యక్షుల పేర్ల వట్టిక	:	శ్రీ వాసిరెడ్డి వరద రామారావు శ్రీ బి.కమలాకర రాపు
కార్యదర్శి	:	డా. రాయపాటి శ్రీనివాస్
అదసు కార్యదర్శులు	:	డా.(శ్రీమతి)మసాల పద్మజ శ్రీ కె. తుల్ససంద్ సింగ్
సంయుక్త కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోపాలకృష్ణయ్ శ్రీ ఎస్. రాజ సదారామ్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. అంజయ్
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి.శివరావు శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.సర్పింహారాజు శ్రీ డి. సర్పింహులు శ్రీ పి.సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీ కె. తులసీరాం శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీ టి. రామచంద్ర శ్రీమతి వి. గిరిజా సుందరి శ్రీ ఎస్. జయరాం శ్రీ ఎన్.కె.బంజమిన్ శ్రీ కె. జగన్నాథరావు శ్రీ మహాదు జీవారుద్దిన్ శ్రీమతి ఎ.సాయిలక్ష్మి శ్రీ ఎం. నాగోరాము శ్రీమతి పి.సుబ్రమ్య శ్రీమతి ఎస్.ఎ.జోతి శ్రీ జి.పెంకట కృష్ణ శ్రీమతి టి.సుశీల
చీఫ్ ఇపోర్టర్	:	-----

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు చర్చలు

అధికార నివేదిక

(మొదటి శాసన పరిషత్తు)

(మూడవ సమావేశము : ఐదవ రోజు)

బుధవారము, సప్టెంబరు 14, 2007

సభ టె. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది

(గా. చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానములో పున్మారు)

&&&&&&&&&

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి
  2. సభలు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు
  3. స్వల్ప వ్యపథి ప్రశ్నలు
  4. సభా సమాధానము నందు ఉంచబడిన పత్రము
  5. లఘుచర్చ
జలయజ్ఞం - ఆయుకట్టు అభివృద్ధి గురించి
-

సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి

MR.CHAIRMAN : 1) Adjournment Motion given notice of by Sri Dadi Veerabhadra Rao Garu and others regarding the false cases on reporters of Andhra Jyothi for reporting the alleged irregularities in Indiramma schemes

is disallowed.

2)Adjournment Motion given notice of by Sri Syed Altaf Hyder Razvi Garu regarding the tardy implementation of Rs.2,000/- crore special package for the development of old city of Hyderabad.

...is disallowed

నుక్కత్తపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానములు రేప్పు దుకాణాల పెంపుదల

ప్రశ్న నెం. 41(259)

శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి (మెదక్) - గా.ఆహార, పౌర సరఫరాల, లీగల్మెట్రాలజి, వినియోగదారుల వ్యవహారాల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) ప్రభుత్వం అర్థలైన పేదలందరికీ రేప్పుకార్బూలను జారీ చేసిన మాట వాస్తవమేనా?

(అ) ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో ఉన్న రేప్పు పొపుల సంఖ్య ఎంత?

(ఇ) పెరిగిన రేప్పుకార్బూలతో సమానంగా రేప్పు పొపులను పెంచే ప్రతిపాన ఏదైనా ఉన్నదా?

(ఈ) అయితే, రేప్పు పొపుల సంఖ్యను ఎప్పటిలోగా పెంచుతారు?

ఆహార, పౌర సరఫరాల, లీగల్మెట్రాలజి, వినియోగదారుల వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. వెంకట కృష్ణరెడ్డి):

(అ) అవునండీ

(అ) 41,740 రేప్పు పొపులు

(ఇ) అవునండీ. రాష్ట్రంలో 2,850 చౌకథరల దుకాణాలను ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది.

(ఈ) చౌకథరల దుకాణాలలో రేప్పుకార్బూలను హౌతుబద్ధికరించి, కొత్త చౌకథరల దుకాణాలను ప్రకటించి వాటిని కేబాయించవలసిందిగా కలెక్టర్లను (పౌరసరఫరాలు) కోరడమైంది.

శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గతంలో రేప్పుకార్బూల విషయంలో చాలా ఇబ్బందులుండేవి. అయితే పై.ఎన్.రాజశేఖరెడ్డిగారి నాయకత్వంలో రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తర్వాత, వారు ఇచ్చిన మాట ప్రకారం రేప్పుకార్బూలను గణసీయంగా పెంచడం జరిగింది. మంత్రిగారు చెప్పుతూ, రేప్పు పొపుల సంఖ్యను పెంచడానికి కూడా ఆదేశాలిచ్చామన్నారు. కానీ ఇంతవరకు ఆ దాఖలాలు లేవు. నేను రెండు మండలాల గురించి చిన్న ఉదాహరణ చెప్పుతాను. పటున్నచేర్పు మండలంలో గతంలో 13,490 కార్బూలంబే, మనము వచ్చిన తరువాత కొత్త కార్బూలు ఇవ్వడంతో అది 23,809 కు చేరుకుంది. ఇంచుమించు రెండింతలు కార్బూలు పెరిగినా, రేప్పు పొపుల సంఖ్య పెరగకపోవడంతో, మనం రేప్పు ఇస్తున్నా, పంపిణీ వ్యవస్థలో చాలా అవకఱకలున్నాయి. దానివల్ల మనం అనవసరంగా బీమ్ అవుతున్నామనే విషయాన్ని మీ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాము. అదే నిధంగా రామచంద్రాపురం మండలంలో 16,114 కార్బూలున్నాయి. నేను కళ్లారా చూశాను అక్కడి ప్రజలు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. సరైన నిధంగా నిత్యావసర వస్తువులు పంపిణీ జరగడం లేదు. డీలర్లకు మనం సరిగా రేప్పు ఇస్తున్నా, వారు దానిని బ్లక్ మార్కెట్లో అమ్ముకుంటున్నారు. దాని వల్ల ప్రజలకు కష్టం కల్గాలింది. ఇప్పుడు మీరు చెప్పారు రేప్పు పొపుల సంఖ్యను పెంచుతున్నట్లుగా. అయితే ఆ పెంచే దానిని రేపుకార్బూల సంఖ్య ప్రాతిపదికగా తీసుకుని పెంచితే బాగుంటుంది. అంతేకావుండా, నేను ఒక ఎమ్.ఎల్.సి.గా చెప్పడం కాదు, పుడ్ అడ్వయిజర్ కమిటీలో ఎమ్.ఎల్.సిలను కూడా చేరిస్తే బాగుంటుంది.

మాకున్న సమాచారం ఇప్పడానికి వీలుంటుంది. దయచేసి దీనిపైన మంత్రిగారు స్వందించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకట కృష్ణరెడ్డి : అధ్యక్షా, నేను గా.సభ్యులతో ఏకీభవిస్తాను. నేను మొట్టమొదటే మనవి చేసినట్లుగా, రాష్ట్రంలో 41,470 రేప్స్ పొర్చులున్నాయి. సభ్యుల అవగాహన కోసం నేను మొత్తం సమాచారాన్ని సభ ముందు ఉంచుతున్నాను. రాష్ట్రంలో మొత్తం 2,23,42,163 కార్డులున్నాయి. ఇందులో షైట్ కార్డ్స్ వచ్చి, అర్బ్స్ ఏరియాలో 36,40,027, రూరల్ ఏరియాలో 1,33,82,112, కలిపి 1,70,22,139 కార్డులున్నాయి. ఎప్పుడై అర్బ్స్ ఏరియాలో 2,02,322 కార్డులు, రూరల్ ఏరియాలో 12,34,031 కార్డులు వెరసి 14,36,353 కార్డులున్నాయి. అన్నపూర్ణ కార్డులు వచ్చి, పట్టణాల్లో 6797, గ్రామాల్లో 45,223 కలిపి 55,010 కార్డులు ఉన్నాయి. బిపిఎల్ కార్డులు వచ్చి పట్టణాల్లో 38,49,146 ఉంటే, గ్రామాల్లో 1,46,64,356 కార్డులు, వెరసి, 1,85,13,500 కార్డులున్నాయి. అదే విధంగా పట్టణాల్లో పింక్ కార్డులు వచ్చి 21,28,806, గ్రామాల్లో 16,99,805 వెరసి 38,28,661 కార్డులు ఉన్నాయి. ఈ విధంగా ఇంత పెద్ద పంపిణీ వ్యవస్థ రాష్ట్రంలో ఉంది. అయితే ఈ వ్యవస్థను ఇంకా ప్రక్కాళన చేసి, ఇంకా ఎక్కువ మంది పేద వాళ్ళకు రేప్స్ కార్డులిచ్చి, నిత్యాపసర వస్తువుల్ని పంపిణీ చేసే ప్రక్రియకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం శ్రీకారం చుట్టింది. ఎమ్మెల్నీలను కూడా ఈ ప్రక్రియలో భాగస్వాముల్ని చేసి, ప్రతి జిల్లాలో గ్రామ స్థాయి వరకు పుడ్ అడ్వ్యూజరీ కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటున్నది. అదే విధంగా ఎగువ సభకు చెందిన ఎమ్.ఎల్.సి.లు విజ్ఞానం, పరిజ్ఞానం మెండుగా ఉన్న వారు, కాబట్టి వారి యొక్క ఆలోచనల్ని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకుని ఈ పంపిణీ వ్యవస్థలో ఉన్న లోపాల్ని సరిదిద్దాలనే ఆలోచనలో ఉన్నాము. కాబట్టి ఎమ్.ఎల్.సి.లను కూడా పుడ్ అడ్వ్యూజరీ కమిటీలో సభ్యులుగా చేర్చి విధంగా ఆర్డర్స్ ఇప్పు చేయడమయింది. వెంటనే ఈ ఆదేశాల్ని అమలు చేయవలసిందిగా నేను డైరక్టుగా కలెక్టర్ తోనూ, జాయింట్ కలెక్టర్ తోనూ మాట్లాడి గ్రౌండ్ లెవల్లో వెనువెంటనే చర్యలు తీసుకునే ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

(సభ్యుల సుండి హర్షాతీరేకం)

శ్రీ చుక్కా రామయ్య(నల్గొండ, వరంగల్, ఖమ్మం) : అధ్యక్షా, తెల్ల రేప్స్ కార్డులున్న వారికి ప్రౌదరాబాద్లో ఎంత కిరోసిన్ ఇస్తున్నారు? రూరల్ ఏరియాల్లో ఎంత ఇస్తున్నారు? అదే విధంగా పంచదార ఎంత ఇస్తున్నారో మంత్రిగారు చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. వెంకట శివారెడ్డి (కడవ, అనంతపూర్, కర్నూల్): అధ్యక్షా, అధిక సంఖ్యలో రేప్స్ కార్డులు ఇచ్చామని ప్రభుత్వం చెప్పుకుంటున్నది. కానీ అందులో అనేక అవకతవకలు చేటు చేసుకుంటున్నాయి. కొన్ని చేటు అనర్పులకు కూడా కార్డులు ఇప్పడం జరిగింది. ముఖ్యంగా కడవ కార్పోరేషన్లో రూరల్ మరియు అర్బ్స్ పాప్యులేప్స్ దామాప్సా ప్రకారం పాప్యులేప్సి 30:40 ఉండాలి. కానీ ఈ రోజు కడవ కార్పోరేషన్లో షైట్ కార్డ్స్ 48,255, ఎప్పుడై 2568, అన్నపూర్ణ కార్డులు 18 మొత్తం 50,891 కార్డులున్నాయి.

క.10.10 ఎం/కె

(శ్రీ ఎం. వెంకట కీచితార్థి .. తం..)

పానహోల్లు 55 వేల మంది ఉన్నారని నిర్ణయించారు. 1 లక్ష 60 వేల మంది బిలుర్చు ఉన్నారు. అటువంటి చేట్ల ఇన్నిటైట్ కార్పొరేషన్ ఎలక్షన్ కోసం ఇచ్చే విద్యార్థా? మంత్రి గారు విపరించుసిందిగా కోర్టున్నాను.

శ్రీ కాసు వెంకట కృష్ణరెడ్డి : అధ్యక్ష, ఇది ఎగువ సభ. నా ఉర్మేళంలో ఇది సామాజిక దేవాలయం లాంటి ప్రక్రియ. నేను ఇక్కడ రాజకీయాల జోలికి పోవడం లేదు. గతంలో రాజకీయం చేశారా ఇప్పుడు రాజకీయం చేశారా, అప్పుడు కొస్టిలర్చు ద్వారా పంచారా, సర్వంచల ద్వారా పంచారా అని అడగుట లేదు. ఇప్పుడు డీఎల్ సంస్థలు పేట్లి కేవలం ఎమ్ముచ్చే, మినిస్టర్, ముఖ్యమంత్రికి సంబంధం లేకుండా పేట్లి సంబంధిత అధికారుల ద్వారా పంచుటున్నాము లేదా అనేది మీ అంతరాళ్ళకే తెలుసు. ఏకైనా పొరలాట్లు ఉంటే నా దృష్టికి తీసుకు రండి. ఖప్పితంగా రాజకీయాల కప్పితంగా అభ్యర్థ ఎవరున్నాయికి వారి మిద కతిన ఇక్క తీసుకోడానికి ఈ ప్రభుత్వం వెసుకాడదు. అంతే కారు, మీరు కడు గురించి ప్రస్తుతించారు కాబట్టి, కడులో ఉర్మేళిటైట్ కార్పొరేషన్ 4,41,980 ఉన్నాయి. లోటుల్ ప్రైట్ కార్పొరేషన్ 5,01,586 బీపిఎల్ ఉన్నాయి. పిఎం కార్పొరేషన్ 1,45,055. మొత్తం 6 లక్షల 46 వేల 641 కార్పొరేషన్లు విషయం వాప్పం. ప్రస్తుత ప్రభుత్వం డిస్ట్రిక్ట్ ప్రైవేట్ లోకేషన్ సంస్థలు ఐటీ, ఐరిఎం విధానసం పెట్టి అభ్యర్థులను అన్ని రకాల సదుపాయాలను తీసుకుపుటకి ఏర్పాటు చేసి, తద్వారా వాళ్ళ పెద్దపాళ్ళ, చిన్న పాళ్ళ అనే తేడా లేకుండా, ముఖ్యంగా పీద వర్గాలకు ఇంతకు ముందు కార్పొరుల ఎమ్ముక్కే ఆఫీసుల చుట్టూ కాల్కరిగిపోయేలా తిరిగి ఆ విధానానికి స్ఫూర్తి చెప్పి, పీదలకు, అభ్యర్థులకు అందరికి కార్పొరులు అందిస్తున్నాయి. వాళ్ళ కాంగ్రెసు వాళ్ళ, తెలుగుదేశం వాళ్ళ, బీజేప్పులు, సిపిఎస్సు అంచెను చూడకుండా సమాజంలోని పీద వాడికి ఇది రాజకీయ దేవాలయం అని ఈ ప్రభుత్వం గుర్తించి, ముఖ్యంగా గౌరు ముఖ్యమంత్రి గారు ఇక్క తీసుకుని, బీపిఎల్ కార్పొరేషన్ 6 లక్ష 47 వేల ఉంటే, పిఎం కార్పొలు 84,715 ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎం. వెంకట కీచితార్థి : బోగ్గు కార్పొరులు ఎక్కువ ఇస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ధనం దుర్యాపియాగం అస్తేంది. 60 వేల మంది ఉన్నారు చేట్ల 55 వేల కార్పొరులు ఇవ్వావలసిన అవసరం ఉందా? బోగ్గు కార్పొరులు రద్దు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని డీమాండు చేస్తున్నాను.

శ్రీ కాసు వెంకట కృష్ణరెడ్డి : గౌరు సభ్యులు మా దృష్టికి అటువంటి ఉంటే తీసుకు రండి. చర్యలు తీసుకుంటాయి. Give me list if there are ineligible candidates. Irrespective of any body's recommendation, I am going to remove them.

శ్రీ ఎం. వెంకట కీచితార్థి : అవసరమైన వాటి కంటి ఎక్కువ ఉన్నాయి బోగ్గు కార్పొలు.

శ్రీ కాసు వెంకట కృష్ణ రెడ్డి : కాంగ్రెస్ మిము ఎత్తడానిని పచ్చాయి, అని వాళు అందిస్తి చర్చలు తీసుకుంటాను. అట్టికారుంచు, ఆపసంబ్రూహితి కుమిషస్సరును పాటించి ఎంక్షయించే చేయస్తాను.

శ్రీ చుక్కా రామయ్య : ప్రైదరాబాదులో ఎంత పంచదార్ ఇస్కున్వారు? ఎంత కిరపనాయల ఇస్కున్వారు?

SRI KASU VENKATA KRISHNA REDDY : Kindly come with a separate question. చర్చలు రామయ్య గారి దృష్టికి తెచ్చి, సభ ముందు ఉంచుతాను.

MR.CHAIRMAN; Question No. 42 I will take it up in the end because the Minister is busy in the other House.

పత్రాను. 327(43)

(త్రిపురుషులు) (చెంపాల్సు)
శ్రీ వెంకటరమణరావు, శ్రీ కె. ఎం. అమ్రాను, శ్రీ బి.

శ్రీ పెంకట రమారెడ్డి, శ్రీ క. ఎం. అమోన్, శ్రీ బి. కులార్చ రావు (నొహినేషన్):

గొయినీయుడైన రెమ్ము, స్వోయ, పుసరావాస కాల మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తాము.

- ಅ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಮರ್ಪೊಧುಲ ಪೀಂಫಸು ಮಂಜಾರುಕ್ಸ್‌ನಂತಹ ಅಂದಿನ ದರಭಾಸ್ತುಲ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂತ;
 ಆ) ಮಂಜಾರು ಚೇಸಿದ ದರಭಾಸ್ತುಲ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಷ್ಟ; ಪೆಂಡೆಂಗ್‌ಲೋ ಕ್ಷಮ್ಮ ದರಭಾಸ್ತುಲ ಸಂಖ್ಯೆ ಏಷ್ಟ;
 ಇ) ಪೆಂಡೆಂಗ್‌ಲೋ ಏನ್ನ ದರಭಾಸ್ತುಲ ವರಿಷ್ಠಿಲನ, ಪೀಂಫಸುಲ ಮಂಜಾರು ಎನ್ನುತ್ತಿರುತ್ತಾಯಿ?

రమేష్‌బాబు, సహాయ, పుస్తకావాస కౌలు మంత్రి (శ్రీ ధర్మాను ప్రసాద్ రావు):

- ಅ) ಕೆಂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಪಥಕಂ ಕೆಂದ್ರ ಸ್ವಾತಂತ್ಯ ನಮರಯೋಧುಲ ಹಿಂಘಸುನು ಕೋರುತ್ತಾ ದಾಖಲು 14,000 ರಫ್ಲಾಸುಲು ಅಂದಾಯಿ

ಆ, ಇ) ಅಭ್ಯರ್ಥುಲ ವಾಸ್ತವಿಕತ್ವ ಗುರಿಂದಿ ಪೆಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಶಿರ್ಯಾದುಲ ಅಂದಿನವರು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಾಂ ಇಂತಹ ಮುಂದೆ ಮಂಜಾರು ತೇವೆ ದರಶಾಪ್ರೂಲಂತೇ ಪೊಟು, ಅನ್ನಿ ದರಶಾಪ್ರೂಲನು ಪ್ರಭುತ್ವಾಂ ಪರಿಕೀಲಿಸ್ತುವ್ಯದಿ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪೂರ್ಣಾಯನ ವೆಂಳವೆ ಮಂಜಾರು ಕೀನಿನ ಕೇಸುಲನು ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವಾಂವಿ ವಂದಂಡುಪುತ್ತಾಗಿ

ప్రశ్నగంభీరమైన ప్రశ్నలు

శ్రీ వెంకట రామారెడ్డి: అద్యాత, గౌరవ మంత్రి గారు రెండు, మూడు ఫల్గులలు జవాబిచ్చారు. తేడం షైటర్లు స్థాపించి కెర్రెంట్లో ఉన్నారు. ఓం బ్రాహ్మణులు ప్రశ్నాలు చేస్తారు? Is there any proposal to increase the fee structure? ఎప్పుడున్న ప్రశ్నలే ఎంతో నాకు తెలియదు. రూ.1000 నుంచి రూ.2000 వేళారంయినారు. దానిని రూ.5000 లక్ష పెంచుతారా? కిన్నె రాష్ట్రప్రొలెటిసంట్రూటిస్తుమెంటు ఇచ్చే ప్రశ్నలో బాటు రాష్ట్రప్రభుత్వం కూడా ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు ఉచ్చారాన్ని, ఈ రాష్ట్రప్రొలెటిసంట్రూటిస్తుమెంటు ఆ ప్రశ్నలో ఉపాయించిపోగా?

ప్రస్తుత వైర్లు: ఇప్పుడిచ్చే పెనున్ ఎంతో మీకు తెలుస్తా

ప్రశ్నగ్రంథి

శ్రీభద్రాన ప్రసాద రావు : అధ్యక్ష, పించమదార్థ రెండు రకాలుంటారు. కేంద్రప్రభుత్వ పించనుదార్థ, రాష్ట్రప్రభుత్వ పించనుదార్థ. శ్రీబ్రాహ్మణమెంట్ పెన్సన్స్ కి ఇటీపేరే ఆశ్విభయ నెలలో 100 శాతం పెంచడం జరిగింది. వారు చెప్పిన దానికి కూడా అంగిరిస్తామను. అది చాలా అంటే, డాఫినిభో చాలకపోవచ్చు. పంచపాశిన ఆపసరం ఉండంచే నేను కూడా అంగిరించచుచ్చు. కాబి ఇటీపేరనే రూ.1000 నుంచి రూ.2000 చేస్తూ, 100 శాతం పెంచడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం విషయం మన పరిధిలో లేదు. వారికి కొవలిన సమాచారం ఇవ్వడుచే తప్ప నిర్ణయం తీసుకోవడం కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిధిలో ఉంటుంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం వర్డు 14 వేల దశాస్త్రాలు పరిశీలన కోసం ఉన్నాయి. వారు అణిసి సమాచారం ఫలించు చేస్తున్నాము. ఈ మధ్యనే కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు కొందరు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులను కలుపడం, చేక్ లిస్టు ఒకటి తమారు చేసుకుని వెరీఫికేషన్ కార్బూకుమం జరుగుతోంది. ఇది కొంచెం అలస్కం అవుతుందని, ఎట్టి పరిష్కారులలో మార్గ నెలకు ముందు పూర్తి చేసి అన్ని కేసుల వివరాలను కేంద్రానికి పంచించాలని అధికారులను అంచించడం జరిగింది. జీల్లాలలో దానికి కొవలిన సమాచారం సీకరించడం, ఆ ప్రక్రియ ఫౌస్ట్ గా ముగుస్తేంది.

ఇతర ప్రాంతాలలో ఎక్కువ ఇస్కూన్ ని చెబుతున్నారు. రీసింట్గా 100 శాతం పెంచుకున్నాం. ఇతర సదుపాయాలు పెంచడంలో స్వాతంత్య సమాచారాల పాట పూర్తిగా యం ఉంది. వారికి ఎట్లాంటి సదుపాయాల కల్పించడానికి ప్రభుత్వానికి వ్యాప్తి ఏది లేదు. కాని పత్రాల బ్లోక్యూలో ఇంక్షీ వేయడం జరిగింది. సందర్భం వచ్చినపుడు మరొకపోరి పరిశీలించడం అయిగుటుంది.

క్ర. 3. అర్థ. అమోన్ : సంట్లో గుర్తుమెంటు రూ.10 పేల ఇస్కూనాలు అంద్రప్రాంతో ఎంతమంది ఉన్నాయి? ఆ ఖాగే ఇస్కూనాలో ఉన్నాయి. ఎంక్షయలీ మాత్రం అందరి మీద చేస్తున్ని ఉన్నాయి. మార్గ సెలాఫలుకు కంట్లో చేస్తున్నాయి. Is it possible to complete the enquiry before March? ఎందుకంటే పింట్లో గుర్తుమెంటు పెన్సన్ గాని, ఇశ్క్రీ పెష్ట్ గాని చిస్టుమూజీ అవుతున్నాయిని కంట్లుయింట్లు వచ్చాయి ఎంక్షయలీ ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రీడం షైట్రుఫు సంయంధించిన ఇస్కూన్ ఇది. తెలంగాణాలో ప్రీడం షైట్రులో జరిగిపుటు ఎంతో మంది ఇశ్క్రీ పడె, బాధ పడె, ఇష్టుటీకే సఫరింగోలో ఉంటే, వారికి 75 సంవత్సరాల వయసు వచ్చేక కూడా ఈ రోజు వారికి రూ.1000, రూ.2000 అంటే అది కంటేటుపు చర్చ గానే ఉంటుంది గాని, కాలభై, ప్రభుత్వం స్టోర్స్ కెంపాల్స్ ప్రీడం మూవేమెంటులో ప్రోటోపీఎంపీన వాళ్లకు సంఘాల గుర్తుమెంటు ఇచ్చే దానితో సమాసంగా చేస్తే బాగ్సింటుంది. సంట్లో గుర్తుమెంటు కూడా ఇటీపేరే ట్లో ఏజ్ సురించి యొక్క రెస్టోరాం అంటున్నాయి. వీకి ఏజ్ అయిపోయింది కాబ్లో, హోం ఫర్ ద ఏజ్ లగా పెన్సన్ రెస్టోరాం హోమ్స్ సెట్టి చేస్తే గాడం చేసినట్లుటుంది. ఈ మధ్య చీఫ్ మినిస్ట్రీ గారు కూడా ప్రీడం షైట్రుఫు గురించి ..

.10.20

ప్రీడం షైట్ర్ గురించి హోమ్స్ పెడిటే బాగుంటుంది. అంటే ఓల్డ్ ఏజ్ హోమ్స్ లాంటిని పెడిటే బాగుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా తెలంగాణా ప్రీడమ్ మూవేమెంట్ గురించి మంచి చర్య తీసుకున్నారు. అందుకుగాను వారికి తమ ద్వారా ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నామను. దీనిలో మూడవ క్వార్టర్, ఎలా అయినా ఈ అంశాన్ని త్వరితగతిన చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ చుక్క రామయ్యః నాకు అవకాశం ఇవ్వండి.

(అంతరాయం)

MR. CHAIRMAN : Let us go by the rules

శ్రీ బి. కమలాకరరావుః అధ్యక్షా, ఈ ప్రిడమ్ పైటర్స్ చాలా మంది మా కరీంనగర్ జిల్లా వారే. మేము భాదిత జిల్లాకు చెందినవారము. ఈ పెరిఫీకేస్వర్లో దాదాపు 2,000, 3,000 మంది వరకూ చనిపోయి ఉంటారు. ఇదివరకు చనిపోయిన వారి కుటుంబాలకు పెస్సన్ ఇవ్వగలుగుతారా? రెండవది, 10 సంవత్సరాల నుండి సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్, స్టేట్ గవర్న్మెంట్ ద్వారా పెరిఫీకేస్వ్ జరుగుతోంది. కమిటీలు వేళారు. ట్రీనింగ్ జరుగుతోంది. అయినా ఈ 10 సంవత్సరాలలో దాదాపు 5,000 మంది వరకూ చనిపోయి ఉంటారు. 14,000 మందిలో దాదాపు 5,000, 6,000 మందికన్నా ఎక్కువ ఉండరు. కనీసం వీరికయినా త్వరగా ఇచ్చి, చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు ఈ పెస్సన్ ఇచ్చే కార్బూక్మానికి స్టేట్ గవర్న్మెంట్ రెకమెండ్ చేసి సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ ద్వారా చేసడుతుందా, లేదా? ఇది మన ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన కేసు కాదు. సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ నుండి పచ్చే నిధులు. మనం సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ నుండి కన్సెన్స్ చేస్తే సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ నుండి పచ్చే ఘంట్స్ మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి వస్తాయి కాబట్టి మన ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకొని ఒక పైలెట్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద దీనిని తీసుకొని సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ ద్వారా శాంక్షన్ త్వరగా చేస్తే బాగుంటుందని తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ ధర్మ ప్రసాదరావుః గౌరవపభ్యలు కమలాకరరావుగారు, ఆమోన్స్‌గారు రెండు విషయాలు ప్రస్తావించారు. స్టేట్ ఫండ్ కి సంబంధించి అన్నారు. పెంచమని చెప్పారు. గడచిన అక్షోబురు 2వ తేదీనుండి 100 శాతం పెంచి రు.2,000లకు చేశాము. అంతకుముందు రు.1,000 ఉండింది. దానిని రు.2,000లకు చేశాము. స్వాతంత్య సమరయోధులపట్ల ప్రభుత్వానికి కూడా గౌరవం ఉంది. వారి పట్ల, వారు చేసిన సేవల పట్ల కృతజ్ఞతాభావం ఉంది. కాబట్టి సందర్భం వచ్చినప్పుడు వారి విజ్ఞప్తులను పరిశీలించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించి నిర్ణయాలు తీసుకునేది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏ సమాచారం అడిగితే అది ప్రభుత్వం చేస్తుంది. మార్క్ లోపల ఈ 14,000 అస్ట్రీకేస్వ్ కి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం అడిగే సమాచారం పంపించడానికి తప్పకుండా ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుంది. అధికారులకు ఇప్పటికే అదేశాలు ఇప్పడం జరిగింది. జిల్లా స్టాయిలో కమిటీలు కాన్స్టిట్యూట్ చేయడం జరుగుతుంది. వారికి అప్పచేప్పి ప్రయత్నం కూడా ప్రభుత్వం చేస్తుందని, కేంద్ర ప్రభుత్వం లిబరల్గా పరిశీలించాలని కోరడంలో రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఎలువంటి అభ్యంతరం లేదు. మనకు సంబంధించిన పార్లమెంట్ సభ్యులకు చెబుతాము. ధీల్లో దీనికి సంబంధించి ప్రాసెన్ చేయమని చెబుతాము. వారడిగిన సమాచారం మనం ఇవ్వగలము. దానిని త్వరగా పంపిస్తాము.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావుః మంత్రిగారు చాలా ప్రశాంతంగా సమాధానం చెబుతున్నారు. 14,000 అస్ట్రీకేస్వ్ సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్ నుండి వారికి రెఫర్ అయి ఎంత కాలం అయింది? ఏ తారీఖున రెఫర్ చేశారు? మనం ఇప్పుడు సవంబర్లో ఉన్నాము. మార్క్ కల్గా పూర్తి చేస్తామన్నారు. ఒకేసారి 14,000 సాధ్యం కాదు. అస్ట్రీకేస్వ్ ప్రాసెన్ చేయడానికిగాను, ఏ నెలలో ఎంత ప్రాసెన్ చేసి సెంట్రల్ గవర్న్మెంట్కి పంపిస్తారు. ఇప్పటివరకూ 14,000లలో ఏమయినా పంపించారా? వారి దగ్గరకు వచ్చిన తరువాత ఈ రెండు, మూడు

సంవత్సరాలలో ఏమైనా పంపించారా? వారి వద్ద పెట్టుకున్న తరువాత ప్రభుత్వం మారుతుంది పి.వి. నరసింహరావుగారు ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నపుటి నుండి పెండింగ్‌లో ఉంది. వారున్న కాలంలో అన్ని పార్టీలవారు వెళ్లి అంధ్రప్రదేశ్ నుండి చాలా మంది ఉన్నారని చెప్పాము. ఈ పోరాటం జరిగింది. అందరం కలిసి వారికి రిప్రజెంట్ చేశాము. We came to know that recently another committee was appointed by the Central Government. We want to know whether it is correct or not. వారేమి చేస్తున్నారు. రిసెంట్‌గా ఏర్పడిన కమిటీ ఏమి చేసింది దయచేసి చెప్పమనండి.

శ్రీ బి. మోహనరాధీ (మెడక్, నిజమాబాద్, అదిలాబాద్, కరీంసగర్): స్వాతంత్య సమరయోధులు ఈ పెన్నన్ విషయంలో చాలా ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటున్నారు. ముందుగా కలెక్టర్‌గారికి పంపించాలి. వారంతా కలెక్టర్ ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగి తిరిగి పోతున్నారు. ముసలివారిని చూస్తే బాధ అనిపిస్తుంది. వయస్సు మళ్ళినవారిని ఇద్దరు పట్టుకొని వెళ్లి కలెక్టర్ పంపించారని చెబుతూ, సెక్రెటేరీయట్‌లో 6వ, 7వ అంతస్తులోకి వారు అవస్థలు పడుతూ చేరుకుంటారు. సరైన సమాచారం పంపించరు. అక్కడ పూర్తి సమాచారం ఉండదు. ఈ విధంగా ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించాలని చెబుతారు. కాబట్టి డెస్ట్యూటీఫ్స్‌లో ఒక అధికారిని పెడితే వారంతా చూసుకొని, ఒక లిష్ట్ తయారుచేసి ఏమేమి కావాలని చెప్పి చేయడానికి అవకాశం ఉంది. కలెక్టర్లు కూడా నిర్దిష్టమైన సమయంలో సమాచారం ప్రోదరాబాద్ సెక్రెటేరీయట్‌కి పంపించడానికి స్పెసిఫిక్ ట్రైమ్ పెడితే బాగుంటుందని మంత్రిగారికి రికెప్ట్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ చుక్కా రామయ్య: అధ్యక్షా, నాతోసహ ఎంతో మంది స్వాతంత్య సమరంలో పాల్గొన్నారు. ఇప్పటివరకూ 10 సంవత్సరాల నుండి ఆఫ్యూలు చేస్తూ వచ్చారు. తెలంగాణాలో ఉన్న ప్రత్యేక పరిస్థితుల వల్ల ఇప్పటికే పేద వర్గాల నుండి వచ్చినవారు, పేద కుటుంబాల నుండి వచ్చిన వారు బాధ పడుతున్నారు. చిన్న చిన్న కులస్థలంతా పాల్గొన్నారు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇప్పటికయినాప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా? వారంతా చాలా బాధలు అనుభవించారు. ఉన్న వారు చనిపోకముండైనా ప్రభుత్వం ఫించను ఇప్పగలుగుతుందా, లేదా?

శ్రీ ధర్మాన్ ప్రసాదరావు: కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన పెన్నన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏ ఒక్క రోజు కూడా ఉంచే అవకాశం లేదు. అందులో ఎలితజిబిలిటీ ఉంటే వెంటనే క్లియర్‌చేసి వారికి అవసరమైన సమాచారాన్ని ఇవ్వడం జరుగుతుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వద్ద ఎటువంటి పెండింగ్ కేసు లేదు. ఆల్మెస్ట్ క్లోజ్ అయింది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన 14,000 ధరఖాస్తులుంటే, అందులో 9.11.2005 నాటి లేఖ ప్రకారంగా కొన్ని కేసులు కన్నిడర్ చేసి శాంక్షే చేశారు. మాకున్న సమాచారం మేరకు కొంత మంది స్వాతంత్య సమర యోధుల సంఘాల వారు కొన్ని కంప్యూటంట్ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అందచేసిన మేరకు వాటిని వెరిఫ్యూ చేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపించడం జరిగింది. డి.బి. నిజిలెన్స్ ఈ కేసుల పరిశీలన ప్రారంభిస్తే 30 శాతం కేసులు పరిశీలిస్తే, ప్రెమాఫసి ఉండని చెప్పి భావించి, డీవైల్ ఎంక్వయిరి చేయమని వారొక డిసీపస్ చేయడం జరిగింది. దాని ప్రకారంగా, ప్రతి కేసు వెరిఫ్యూ చేయమని చెబితే జిల్లా స్థాయిలో ఉన్న రెవెన్యూ అధికారులకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఈ మధ్యనే నాలుగు రోజుల క్రితం కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు రాష్ట్రానికి రావడం, మనం స్ఫూర్ణం చేయడం జరిగింది. చాలా అలస్యం జరుగుతోంది. మేము పంపించాము, రిజెక్ట్ చేయడం జరిగింది. అసలు ఏమి కావాలో చెక్ లిష్ట్ పెట్టండి. దానికి సంబంధించి సమాచారం ఫర్మ్ చేస్తాము. డిసీపస్ తీసుకోవచ్చని చెప్పాము. ఇప్పటికి చాలా కాలంగా పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి.

డిసీప్స్ తీసుకోలేదు. మూడు రోజుల క్రితం వచ్చిన ఉన్నతాధికారులు చెక్కిప్పిని రాష్ట్ర అధికారులతో తయారుచేశారు. అవన్నీ జిల్లాలకు పంపించి వెంటనే చెక్ చేయమని చెప్పాము. మార్క్ లోగా అని చెప్పాము. ఇంకా ముందుగా చేసి, ఇందాక సభ్యులు చెప్పినట్లు ఎప్పుడు పూర్తి చేసిన కేసులు అప్పుడే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపించే ఏర్పాటు చేసే డిసీప్స్ మన పరిధిలో లేదు. అది కేంద్రానికి సంబంధించింది. వారు చెప్పిన సూచనకు ఏకీభవిస్తున్నాను. దాని మీద కృతజ్ఞతతో ఉన్నాము. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్న అధికారులు, రిఫ్జెంటేటీవ్, సంబంధిత మంత్రులను కలవడానికి అభ్యంతరం లేదు. సందర్భం వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా థిల్సీ వెళ్లి వారి అభిప్రాయాలను చెప్పడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. కమలాకరరావు : అస్ట్రీకేప్స్ ఇచ్చిన వారిలో చనిపోయిన వారెందరున్నారు?

డ. 10.30

శ్రీ ధర్మాప్రసాద రావు : ఈ రోజు నేరిఫికేప్స్ జరిగినప్పుడు అస్ట్రీకెంట్స్‌లో చనిపోయిన వారి విపరాలు వస్తాయి. అదర్వైజ్ మాకు తెలియదు. తర్వాత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు పెట్టుకున్న వారి సమాచారం ఇప్పటి వరకూ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రాలేదు. ఈ విపరాల గురించి కూడా డీటెయిల్లు ఇస్టర్వేషనును ఇవ్వవలసిందిగా మేము వారిని అడిగాము. అవసరం అయిన సందర్భంలో సమాచారం ఇప్పడం జరుగుతుంది. చనిపోయిన వారి సంఖ్య స్పష్టంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వద్ద లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. కమలాకర్ రావు : అధ్యక్షా, సెంట్రల్ గపర్రూమెంటు పెస్టన్ ఇస్టున్నది. మన రాష్ట్రంలో కూడా అలా ఇస్టున్నారా? మహారాష్ట్రలో ఇస్టున్నారు. ఈ విషయమై వారు జవాబు చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ధర్మాప్రసాద రావు : అధ్యక్షా, వారు అడిగిన ప్రశ్న నాకు అర్థం కాలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం పెస్టన్ను ఇస్టున్న వారికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెస్టను కూడా కావాలనా ఏమిటి? దానిని పరిశీలించడం జరుగుతుంది. మన పరిధిలో లేని ఇతర విషయాలన్నింటినీ డీటెయిల్లుగా తెలుసుకుని సందర్భం వచ్చినప్పుడు పాజిటివ్‌గా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డెసిప్స్ తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

కొండా లక్ష్మణ బాపూజీ గారిని అధ్యక్షునిగా పెడుతూ ఒక కమిటీ పెట్టారు. 3 రోజుల క్రితమే బాపూజీ గారు కమిటీ అధ్యక్షునిగా థిల్సీ వెళ్ల బాధ్యతలు స్వీకరించడానికి అంగీకరించడం జరిగిందని అధికారులు చెప్పారు. వారి అధ్యక్షతన పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది.

MR. CHAIRMAN : Question No. 324-B has been postponed at the request of the Member. Next question please.

పంట గ్యాసు కౌరత

ప్రశ్న నెం .45 (420)

సర్వత్రి తెలుకుట్ల గోపాల వెంకట కృష్ణ రెడ్డి (గుంటూరు), ఎల్లారెడ్డిగారి శివరామి రెడ్డి (అనంతపూర్), వెంకట రామా రెడ్డి రెడ్డి గారి, యలమంచి వెంకట బాబు రాజేంద్ర ప్రసాదు (కృష్ణ), బి. కమలాకర్ రావు, ఇఖర్మం బిన్ మస్కుతి, శ్రీమతి మనాల పద్మజ. - గౌరవనీయులైన ఆహార, పౌర

సరఫరాలు, లీగ్ మెట్రాలజీ, వినియోగదారుల వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ కింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో ఎల్.పి.జి కొరత తీవ్రంగా ఉన్న విషయం వాస్తవమేనా?
- అ) అయితే, అందుకు గల కారణాలు, గ్యాసు కొరతను నివారించడానికి తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?
- ఇ) వంట గ్యాసును భ్లాక్ మార్కెటులో అమ్ముతున్న విషయం కూడా వాస్తవమేనా?
- ఈ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

ఆహారపౌర సరఫరాల, వినియోగదారు వ్యవహారాల శాఖ మంత్రి (**శ్రీ కాసు పెంకట కృష్ణరెడ్డి**):

- అ) లేదండీ.
- అ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తినుం కాదు.
- ఇ) లేదండీ.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తినుం కాదు.

శ్రీ తెలుకుట్ల గోపాల పెంకట కృష్ణరెడ్డి : అధ్యక్షా, కొత్త గ్యాస్ కనెక్షన్స్ ఇప్పడానికి ప్రభుత్వం వద్ద గానీ, లేక గ్యాస్ కంపెనీలకు గానీ నియమ నిబంధనలు గానీ, లేక మార్గదర్శక సూట్రాలు గానీ ఏమైనా ఉన్నాయా? కొందరు రూ. 1200 కు గాను రూ. 3,500 వసూలు చేస్తున్న విషయం తమ దృష్టికి వచ్చిందా? ఆహార పౌర సరఫరాల శాఖాధికారులు ఈ విషయమై తనిఫీలు చేస్తున్నారా? అలా తనిఫీలు చేసి పట్టుకున్న వారు ఎంతమంది? వారి పైన తీసుకున్న చర్యలేమిటి? నిజిలెన్సు అధికారులు చేపట్టే తనిఫీలు ఏమిటి?

శ్రీ కాసు పెంకట కృష్ణరెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా రూ. 1200 లకు గాను రూ. 3 వేలు తీసుకోవడం అన్నది వాస్తవం కాదు. అక్కడక్కడ కొన్ని సంఘటనలు జరిగినట్లు కంప్లెంటుస్ నా దృష్టికి వచ్చినప్పుడు టాస్ట్ ఫోర్మ్ ను క్రియేట్ చేసి, రాష్ట్రం నలుమూలలా డీలర్స్ మీద సడన్ సర్క్రైట్ చెక్కు పెట్టడం జరిగింది. దానిలో ఆర్డిషిలు, డైస్ట్రిబ్యూటర్లు, ఎస్టోన్స్, ఆయిల్ కంపెనీల రెప్రజెంటేబీల్సు, లీగ్ మెట్రాలజీ అధారట్స్ అంతా కలసి ఒక కో ఆర్డిస్టేట్ కమిటీ ఉంది. కలెక్టరు, జాయింట్ కలెక్టరు సూపర్ నిజన్ పై ఈ తనిఫీలు జరుపబడుతున్నాయి. సామాన్య మానవుడి వద్ద నుండి ఈ విధంగా ఎక్కువ అవోందు ఎక్కడైనా ఏ డీలర్ అయినా తీసుకుంటున్నారని ఖచ్చితమైన దాఖలాలు పుంటే దయ చేసి ఎక్కడైనా సరే వాటిని నా దృష్టికి తీసుకురావలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాంటి వారిపై కలినమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఎప్పటికే వెనుకాడదని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి మసాల పద్మజి : అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు గ్యాసు కొరత అసలు లేనేలేదంటున్నారు. అది పూర్తిగా అవాస్తవమైన విషయం . ఎందుకంటే కొన్ని ప్రాంతాలలో క్యూలలో నిలబడి మహిళలు కూడా గ్యాస్ కోసం నేచి ఉంటున్న దృశ్యాన్ని మీడియాలో నేను చూశాను. మరో ఉదాహరణ పోయిన నెలలో మంత్రి గారు జిల్లా ఇన్ఫార్మేషన్ మా కర్మాలు జిల్లాకు వచ్చారు. గ్యాస్ కొరత చాలా ఉండడం వాస్తవమని వారికి చెప్పడం జరిగింది. దానిని అక్కడ వారు గమనించారు. స్వయంగా స్టేట్ మెంట్ ఇస్తూ, జాయింట్ కలెక్టర్ ని నివారణ చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా తెలిపారు.

మరొక విషయం, ఒక గ్యాస్ కనెక్షన్ ఉన్నవారు గ్యాస్ అయిపోయిందని అప్పికేషన్ పెట్టుకుంటే అది వారికి రావడానికి 15 లేక 20 రోజులు పడుతున్నది. డబుల్ సిలిండర్ ఉన్న వారు 21 రోజుల తర్వాత గాని గ్యాస్ కొరకు ఇంచింట్ పెట్టుకోవడానికి అవకాశం లేదు. మరి నీరికి ఒక గ్యాస్ సిలిండర్కు 15 లేక 20 రోజులు పడితే రెండు గ్యాస్ కనెక్షన్సు ఉన్న వారి పరిస్థితి ఏమిటి? అలాగే, ముఖ్య మంత్రి గారు దీపం పథకం కింద 30 లక్షల కొత్త కనెక్షన్ ఇస్తామని, పంచిణీ చేస్తామని చెప్పారు. చాలా ఘనమైన ప్రకటన చేశారు. చాలా సంతోషం . కానీ ఒక వైపు ఈ గ్యాస్ కొరత ఉంటే, ఆ సమస్యను పరిష్కరించలేని ఈ ప్రభుత్వం నూతన గ్యాస్ కనెక్షన్ ఎలా ఇప్పగలుగుతుంది? ముఖ్యమంత్రి గారు అక్షోబరు మాసంలో ఛిల్లి వెళ్లి కేంద్ర పెట్రోలియం శాఖా మంత్రి గారితో మాట్లాడారు. ఈ సంవత్సరం 10 లక్షల గ్యాస్ కనెక్షన్ ఇవ్వమని అడిగారు. కేంద్ర మంత్రి గారు అది సాధ్యం కాదని తెలిపారు. మరి ఈ విధంగా వారు చెబుతున్న హోమీ ఏవిధంగా నెరవేర్పగలుగుతారో తెలియజేయవలసిందిగా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాసు వెంకట కృష్ణ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రోజు రాష్ట్రంలో ఎల్పోజి కనెక్షన్ సింగిల్ సిలిండర్ కనెక్షన్ 35 లక్షలు ఉన్నాయి. డబుల్ సిలిండర్ గల కనెక్షన్ 36 లక్షల 11 వేలు ఉన్నాయి. దీపం పథకం కింద 32 లక్షల 59 వేల కనెక్షన్సు ఉన్నాయి. వెరసి మొత్తం ఒక కోటీ 375 లక్షల కనెక్షన్సు ఉన్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం సచ్చిదీ కింద రూ. 1000 కోట్లు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తరఫున భరిస్తున్నది. ఈ విషయంలో కొన్ని కంప్యూట్యూన్ వచ్చిన మాట వాస్తవం . ఆ విషయమై మేం తనిభీలు నిర్మిస్తున్నాము. సభ్యులు పద్మజ గారు చెప్పినట్లుగా కర్మానులు ప్రాంతానికి నేను వెళ్లినప్పుడు ఈ గ్యాస్ కొరత ఉందన్న విషయం నా దృష్టికి తెచ్చిన మాట వాస్తవం . నేను వెంటనే సంబంధిత అధికారులను ఎంక్వయిరి చేసి ఆ హోష్టెల్ రైట్ చేసి అక్కడ లోపాలు ఉన్నట్టే నరిదిద్దమని చెప్పడం కూడా జరిగింది.

శ్రీ బి. కమలాకర్ రావు : అధ్యక్షా, అయిల్ కంపెనీలు డైరెక్టగా పైప్ ద్వారా కుకింగ్ గ్యాస్‌ను హోల్డర్లుకు సరఫరా చేయడానికి తయారుగా ఉన్నాయి. కానీ మన ప్రభుత్వం అందుకు వారికి సహకరించాలి. అలాంటి ప్రపోజెల్ మన ప్రభుత్వం పద్ధకు వచ్చిందా? రాకపోతే అది వచ్చిన తర్వాత ఆ ప్రపోజెల్ తీసుకుని మన గపర్చమెంట్ ఈ విషయమై సహకరిస్తుందా? పైప్‌లైన్స్ ద్వారా గ్యాస్‌ను సరఫరా చేయడానికి ఆస్కారం కల్పిస్తుందా? ఎందుకంటే ఎల్పోజి గ్యాస్ ప్రాట్లం ఉంది. Sir, if it is not addressed now, it is going to be an ever lasting problem. So much of gas is available in our State and Oil Companies are ready to lay the pipelines to households in the cities like Vizag, Vijayawada and Hyderabad. If the Government does not have the information with it, through you, I would request them to get the information, without any further delay and expedite on laying the pipelines for the supply of gas.

శ్రీ కాసు వెంకట కృష్ణ రెడ్డి : అధ్యక్షా, పైప్ లైన్సు ద్వారా గ్యాస్ సరఫరా చేసి విషయం ఇంత వరకూ ప్రభుత్వం దృష్టికి రాలేదు. నా పరిధిలో ఈ విధమైన డిస్కషన్ జరగలేదు. ఏది ఏమైనా ఈ విధంగా చేయాలన్నది ఒక మంచి ఆలోచన. దీని వల్ల యాక్సిడెంట్సు తగ్గుతాయి. చాలా రకాలుగా గృహాములకు గ్యాస్ కనెక్షన్సు అందజేయడానికి అవకాశం లభిస్తుంది. కాబట్టి ఈ విషయమై కేంద్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి తప్పక తీసుకు వెళ్లాము. తగిన సమయంలో దాని గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్రంలో ఎలిపెజి గ్యాస్ యావరేజ్‌గా ఒక నెలకు 67వేల 850 మెట్రిక్‌టన్స్ రిక్వెర్‌మెంట్ ఉంది. 2007 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో బల్గ్ గా 77 వేల 111 మెట్రిక్ టన్స్ ఎలిపెజి గ్యాస్‌ను సప్పె చేయడం జరిగింది.

మన రాష్ట్రంలో హిందువులు, ముస్లిమ్సు, క్రీస్తియనులు ఉన్నారు. హిందువులు రాముడిని, ముస్లిమ్సు మహామృద్ ప్రవక్తను, క్రీస్తియను ఏను ప్రభువును భగవంతుడిగా పూజించే, ధ్యానించే, పూజించే రాష్ట్రం మనది. ఆ విధంగా రాష్ట్రంలో పండుగలు పబ్బాలు వస్తూ ఉంటాయి. ఆ సందర్భంలో రాష్ట్రంలో గ్యాస్ కొరతను తీర్చడమూ, అవసరమైనపుడు గ్యాస్ అవసరాలను ఎక్కువగా పెంచవలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వం మీద ఉంది.

ఉ.10.40

ఇలాంటి పండగలు, పబ్బాలు వచ్చినపుడు కొంత గ్యాస్ సరఫరా పెంచవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంటుంది. కానీ ఈ ప్రక్రియ కేంద్ర ప్రభుత్వంలో చేయవలసి ఉంటుంది కాబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మాల్టాడి ఆ సమయంలో గ్యాస్ పెంచడం జరిగింది. ఈరోజు రాష్ట్రంలో 885 మంది డీలర్లున్నారు. ఐసి తరపున 375 మంది, హాచ్‌పిసి తరపున 321 మంది, బిపిసి తరపున 189 మంది మొత్తం 885 మంది పున్నారు. 32.59 లక్షల దీపం కనెక్షన్ తీసుకున్న వారు గ్రామ స్థాయిల్లో పుంటారు కాబట్టి, మాపార్ట్ యన్సి, యన్సబి, బిసి, మైనారిటీ, పేద వర్గాలే నిజమైన సామాజిక దేవాలయాలుగా ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖరరెడ్డి పాలనలో పున్న ప్రభుత్వం గుర్తించింది కాబట్టి, కేంద్రంలో పున్న మంత్రిని, ప్రధానమంత్రిని ఒప్పించి, మెప్పించి సుమారు 240 కొత్త ఏజనీలను గ్రామ స్థాయిల్లో దగ్గరగా పుండే మండలాలలో పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించింది. అందులో మేము సమేక్ష అయ్యామని ఈ సభాముఖంగా చెప్పడానికి నేను సంతోషమైన్నాను.

శ్రీ ఆర్. వెంకటామిరెడ్డి : సార్, ఈ యిలిపెజి ని గ్రామాలలో ఫోర్ పీలర్స్‌కు వాడుతూ దుర్ణి యోగం చేస్తున్నారు. దాని మూలంగానే గ్యాస్ పోర్టేజ్ పస్టోంది. కాబట్టి సివిల్ సప్లై డిపార్ట్మెంటు ద్వారా చర్యలు తీసుకుని, ఆ దుర్ణియోగాన్ని అరికడితే భాగుంటుందని సూచిస్తున్నాను.

శ్రీ కాసు వెంకట కృష్ణరెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు వేసిన సప్లైమెంటరీ క్వాట్సున్తో నేను కొంతవరకు ఏకీభవిస్తున్నాను. అక్కడక్కడ జరుగుతున్న మాట వాస్తవమే. అందుకే ఈ టాస్ట్స్‌ఫోర్స్‌ను ఏర్పాటు చేసి surprise inspections చేస్తున్నాం. నేను మంత్రిగా ఏజిల్యూకు వెళ్లినా, కలెక్టర్, జాయింట్ కలెక్టర్లకు కూడా చెప్పకుండా ఆ ప్రాంతంలో ఉండే ప్రతి పెట్రోలు బంకను, ప్రతి డీలర్‌ను, ప్రతి కెరోసైన్ హోకర్స్‌ను, కిరోసైన్ హోలెస్‌లో డీలర్స్‌ను చెక్ చేసి సిస్టంను కొంత గేరప్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అందులో భాగంగా 53.45 లక్షల Seizure value ను కల్పించేశాం. prior to that 2006 in 10,793 L.P.G. Cylinders were seized and an amount of Rs.58.84 lakhs was collected.

డాక్టర్ కె. నాగేశ్వర్ (మహాబూబ్‌నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు) : సిటీలలో పైప్‌లైన్ ద్వారా గ్యాస్ సరఫరా చేయడానికి ఆయిల్ కంపెనీలు తను వద్దకు రాలేదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కానీ రిలయ్స్ ప్రతినిధులు చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నారు. సిటీ గ్యాస్ డిప్లైబ్యూషన్ నెట్‌వర్క్ క్రింద హైదరాబాదుతో సహి 33 నగరాలకు పైప్ లైన్ ద్వారా గ్యాస్ సరఫరా చేస్తామని, రూ. 305 ల వ్యాల్యూ పున్న సిలిండర్సు రూ. 150 లక్ష ఇస్తోమని మేము అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు ఇచ్చామని రిలయ్స్ ప్రతినిధులు నాతో పర్సనల్గా

చెప్పారు, బహిరంగంగా కూడా చెప్పారు, పత్రికలలో కూడా వచ్చింది. కాబట్టి పైపు లైను ద్వారా గ్యాస్ ఇచ్చే అవకాశం పుందా? రూ. 150 లక్ష రూ. 305 లున్న సిలిండర్సు పైపులైను ద్వారా ఇవ్వడానికి అవకాశం పుందా? రిలయన్స్ కంపెనీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం జరుగుతున్న చర్చల పురోగతి ఏమిటో తెలియజేయాలని మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ జి. వెంకట రఘురామారెడ్డి (వరంగల్): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నాగేశ్వర్ గారు మాటల్లాడుతూ రిలయన్స్ కంపెనీ గురించి చెప్పారు. రిలయన్స్ కంపెనీ కొత్తగా మార్కెటులోకి వచ్చే ముందు డీలర్సు ఆకట్టుకోవడానికి, బాగా తక్కువ ధరకే పెట్లోలు ఇస్తామని ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందని ప్రచారం చేసిందే తప్ప మార్కెటులోకి వచ్చిన తర్వాత అక్కడ రేట్లు ఎక్కువగా పుండడం వల్ల ఆ పెట్లోలు పంపులకు ఎవ్వరూ వెళ్లని పరిస్థితి పుంది. గపర్చమెంటు ఆయిల్ కంపెనీల రేటుకంటే ఎక్కువ రేట్లు పున్నాయి ఈ రిలయన్స్ బంకుల్లో. మన ప్రభుత్వం గ్యాస్ నిమిత్తం వారి దగ్గరకు వెళ్తే, సిలిండర్ రూ. 150 లక్ష ముందు ఒక రెండు, మూడు మాసాలు ఇస్తే ఇస్తాండోచ్చు. తర్వాత గపర్చమెంటు ఆయిల్ కంపెనీలకంటే ఎక్కువగా రేటు పెంచే అవకాశం పుంటుంది కాబట్టి ఈ రిలయన్స్ ఐప్పులో పడవద్దని గపర్చమెంటుకు సూచన చేస్తున్నాను.

మిషన్ షైర్క్స్ : సూచనలు కాదు .. This is question hour and you have to stick to the question and answers. I am advising all the Members that before coming to the House, you go through the list of questions so that you will have an idea.

శ్రీ యలమంచిలి వెంకట బాబూరాజేంద్రప్రసాద్ (కృష్ణా) : అధ్యక్షా, కె.జి. బేసిన్లో చాలా గ్యాస్ న్యూప్సులు బయటపడ్డాయి. ఇది మనకందరికి తెలుసు . దాన్ని మన రాష్ట్రానికి వాడుకుంటే స్వరూప స్వభావాలే మారిపోయే అవకాశం పుంది. కానీ ముఖీవ్ అంబానీ ఇతర ప్రాంతాలకు తరలించాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అనిల్ అంబానీ మన ముఖ్యమంత్రిగారిని కలిసి కొన్ని సలహాలు, సూచనలు ఇచ్చారు. వాటిని స్వీకరించి ఆ కె.జి. బేసిన్ గ్యాస్ ను రిలయన్స్ ద్వారా ఏమైనా రాష్ట్రానికి తీసుకోచ్చే అవకాశం పుందా? మంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కాసు వెంకటకృష్ణారెడ్డి : అధ్యక్షా, ముఖీవ్ అంబానీ, అనిల్ అంబానీలు ఎవరో నాకు పరిచయం లేదు. Reliance is not a public sector company. It is only a private company. వారు తీసుకునే ప్రక్రియ ద్వారా రాష్ట్రంలో మంచి జరుగుతుందంటే ముఖ్యమంత్రిగారి పరిధిలో, ప్రభుత్వ పరిధిలో దాని గురించి ఆలోచన చేయడానికి మేము వెసకాడం . నాకు తెలిసినంతపరకు ఇప్పటి పరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఈ విధమైన ఆలోచన నా శాఖలో మటుకైతే జరగలేదు.

శ్రీమతి పి. సబితా ఇందారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ డిపార్ట్మెంటు క్రిందకు వస్తుంది. ప్రభుత్వం ఆ దిశలో ఆలోచిస్తున్న మాట వాస్తవమే. సిటీసుకు ఆవిధంగా పైపు లైను ద్వారా గ్యాస్ తీసుకరావాల న్నది ఆలోచించాలన్నే పుంది. ఇన్ఫ్రాస్ట్రాక్చర్ అండ్ ఇన్వెస్ట్మెంటు శాఖకు మినిషన్‌గా రఘు గారు న్నారు. కాబట్టి సెపరేటు క్వాస్టర్ వేస్టేషన్‌లో కీయర్‌గా ఆస్టర్ వస్తుంది.

మిషన్ షైర్క్స్ : కృశ్ణన్ నెం 46 ...

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు : సార్, మా ప్రశ్నను ఇంతకు ముందు వాయిదా పేశారు. ఇప్పుడు మంత్రి గారు వచ్చారు. మమ్మలను డిప్లొవ్ చేయడం న్యాయం కాదు. The Hon'ble Minister is available now.

MR. CHAIRMAN: I have already informed the Minister that the question is postponed and the same will be taken up at the end of the question hour.

మాజీ విజిలెన్స్ కమిషనర్ సమాల్ స్టోమెంట్స్ నివేదిక

ప్రశ్న నెం..46(350)

సర్వశ్రీ దాడి వీరభద్రరావు (విశాఖపట్నం) చిగురుపాటి వరప్రసాద్ (కృష్ణ, గుంటూరు) యలమంచిలి పెంకట బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్, పల్లె రఘునాథరెడ్డి (అనంతపురం)- గౌరవనీయులైన ముఖ్య మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) మునుపటి విజిలెన్స్ కమిషనర్ శ్రీ సమాల్ స్టోమెంట్స్, నివేదికపై ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని నియమించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- అ) ఆ కమిటీ తన నివేదికను సమర్పించిదా?
- ఇ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి తరఫున ఉన్నత విద్యాశాఖా మంత్రి(శ్రీ డి. శ్రీవిష్ణు):

- అ) అవునండి . ‘ అంధ్రప్రదేశ్ విజిలెన్స్ కమిషనర్గా నా సంవత్సరాలు(8.9.2004 నుండి 7.9.2007 వరకు)’ అనే పేరుతో మునుపటి విజిలెన్స్ కమిషనరు రాసిన మోనోగ్రాఫ్సు పరిశీలించి ఈ విషయంలో చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వ పరిశీలన కోసం అవసరమైన సిఫారసులు చేయడానికి ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి ఛైర్మనుగా, అవినీతి నిరోధక శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్, నిఖూ అమలు శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ సభ్యులుగా, ప్రభుత్వ ముఖ్యకార్యదర్శి(పాలిటికల్) సభ్య-కన్వీనర్గా 22.9.2007 తేదీ గల ప్రధాన పరిపాలన (స్పెషల్.ఎస్.) శాఖ జీఎస్రెంపీ నెం . 6001 లో ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది.
- అ) ఈ కమిటీ ఒకసారి సమావేశమైంది. మోనోగ్రాఫ్లోని వివిధ అంశాలను పరిశీలిస్తున్నది.
- అ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : సార్, సమాల్ ఇచ్చిన స్టోమెంట్స్, విజిలెన్స్ కమిషన్ రిపోర్టు మీద ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ పేసిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. కానీ ఆ కమిటీ ఒకసారి మాత్రమే మీట్ అయినట్లుగా రిపోర్టో చెప్పారు. అవినీతి నిరోధక శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్గా పున్న యాదవ్గారు డిబ్జిపి గా ప్రమోట్ అయ్యారు, అదే విధంగా గిరీవ్సుకుమార్సారు వేరే చోటికి నెట్లిపోయారు, అందువల్ల కమిటీని రీకానిస్టోయాట్ చేయాలి, చేసి ఆ రిపోర్టుమీద ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో తెలియజేయాలి. ఉద్యోగుల అక్రమాలకు సంబంధించి 1470 కేసులు పెండింగులో పున్నాయని వారు రాయడం జరిగింది. 850 నివేదికలను ఇదివరకే ప్రభుత్వానికి పంచం జరిగింది. అవినీతి జరిగిన డిపోర్టుమెంట్ల అధికారుల మీద యాక్షన్ తీసుకోమని చెప్పడం జరిగింది. అందులో ఐఐఎస్, ఐయఫ్ఫియస్, ఐపియస్ అధికారులు కూడా పున్నారు. అధ్యక్షా, రాజశేఖరరెడ్డిగారు ప్రతిపక్ష నాయకులుగా పున్నపుడు వార్త దినపత్రికలో - కొంతమంది ఐఐఎస్ అవినీతి అరోపణల మీద విజిలెన్స్ రిపోర్టులున్నాయని ఒక ఐటెక్స్ పచ్చింది. అప్పుడు ఆ విషయాన్ని అసెంబ్లీలో కూడా ప్రస్తుతించడం జరిగింది. ఐ

ఎన్, ఐయఫ్స్ యస్, ఐపియస్ అధికారుల అవినీతికి సంబంధించి ఏవైతే విజిలెన్స్ రిపోర్టులున్నాయో, వాటి మీద ప్రభుత్వం సీరియస్గా యాక్షన్ తీసుకోవాలని అనాడు హాస్టల్ చెప్పడం జరిగింది. ఈసోజూ మీరు ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు కాబట్టి ఈ రిపోర్టుల మీద ఇమ్మిడియెట్‌గా చర్యలు తీసుకోవడానికి ఇంకా ఎందుకు తాత్సారం చేస్తున్నారు?

ఉ. 10.50

ముఖ్యంగా కమ్మర్చియల్ ట్రాక్సెస్, ఎక్స్‌జెంస్, రిజిస్ట్రేషన్, రెవెన్యూ, మైన్స్, ఇరిగేషన్ మరియు సి.ఎం పేపీ మీద కూడా కామెంట్స్ రావడం జరిగింది. వీటన్నిటి మీద ప్రభుత్వం యాక్షన్ తీసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. 850 నివేదికల మీద, మేము వేసిన కమిటీ మీద ఆధారపడకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. మీరు తీసుకోవలసిన చర్యలు మీ డిస్ట్రిక్టలో ఉన్నాయి. 850 నివేదికలు ఆలోడి ఇవ్వడం జరిగింది. వాటి మీద గవర్నమెంట్ యాక్షన్ టేక్న రిపోర్ట్ చెయ్యవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ నివేదికల తాలుకా సారాంశం ఏమిటి, దాని మీద యాక్షన్ టేక్న రిపోర్ట్ మెంబర్కి సర్క్యూలేట్ చెయ్యడలచుకున్నారా? రెండవది, 1470 కేసులు పెండింగ్లో ఉన్నాయని చెప్పడం జరిగింది. వాటి పై విచారణ జరిపించడానికి విజిలెన్స్ కమీషన్ పోస్టు ఖాళీగా ఉంది. ఆ పోస్టును భర్తి చెయ్యడానికి మీరు ఏ విధమైన చర్య తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు ఏ విధమైన చర్య తీసుకోబోతున్నారు? వన్ మాస్ కమీషన్ నెయ్యదలచుకున్నారా, త్రి మెన్ కమీషన్ నెయ్యదలచుకున్నారా, దానికి ఏ నిర్ణయం తీసుకున్నారో దయచేసి చెప్పతారా? అదే విధంగా సమార్ట్ కమిటీ తాలూకు రిపోర్ట్ ఏదైతే ఉండో ఆ రిపోర్ట్ మీద వేసిన కమిటీ గురించి చెప్పండి. ఇది సీరియస్ ఇప్పు. బాధ్యత కలిగిన అధికారుల మీద చాలా బాధ్యత కలిగిన వ్యక్తి ఆరోపణలు చేశారు కాబట్టి, ప్రజలకు సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత మీ మీద ఉంది కాబట్టి వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటారా అని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: అధ్యక్షా, స్పెసిఫిక్‌గా సమార్ట్ గారు ఏ రిపోర్ట్ అనేది ప్రభుత్వానికి ఇవ్వలేదు. వారు, వారి మూడు సంవత్సరాల కాలంలో వారి అనుభవంతో మోనోగ్రాఫ్ రాసారు. రాసి, ప్రెస్కు రిలీజ్ చేసి ఒక కాపీని చిఫ్ సిక్రెటరీగారికి ఇచ్చారు. **But, the Government with all sincerity has taken it up very seriously.** దానిని ఒక రిపోర్ట్ క్రింద పరిగణించి, ఇమ్మిడియెట్‌గా పరిశీలించాలనే ఉచ్చేశ్యంతో చిఫ్ సిక్రెటరీ గారి ఆధ్వర్యంలో ఒక హై పార్క్ కమిటీని పెయ్యడం జరిగింది. ప్రభుత్వ ప్రదాన కార్బూడర్స్ క్లౌర్స్‌గా, అవినీతి నిరోధక శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్, నిఘూ అమలు శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ సభ్యులుగా ఒక కమిటీ వేయడం జరిగింది. కమిటీ అక్షోబర్ 12వ తేదీన మీట్ అయ్యాంది. కమిటీ క్వాంగా పరిశీలించడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వానికి చిత్రశుద్ధి ఉంది కాబట్టి కేవలం మోనోగ్రాఫ్ అనేది కాకుండా, అన్ని విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకున్నాము. వివిధ పత్రికలలో ఇంకా కొన్ని పేర్లు యాడ్ చేసి చూపించాయి. ఆయన ఇచ్చిన మోనోగ్రాఫ్లో 18 అల్ ఇండియా సర్వీసెన్ ఆఫ్సర్ల పేర్లుంటే ఇంకా అదనంగా పత్రికలు కొన్ని పేర్లు మెషస్ట్ చేశాయి. **The Government is not shirking away from its responsibility. Even the allegations made by some newspapers have been entrusted to the Committee for enquiry.** చిఫ్ సిక్రెటరీ క్లౌర్స్‌గా ఉండి, అవినీతి నిరోధక శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్, నిఘూ అమలు శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ సభ్యులుగా, ప్రభుత్వ ముఖ్య కార్బూడర్స్ (పోలిటికల్), జి.ఎ.డి కన్వీనరుగా ఉన్నారు. దీంట్లో సీరియస్ నెన్ ఉండి, కొన్ని అంశాలను ఐడెంటిపై చేసి వారిచ్చిన దానిని ... **for example** చాలా అవకతవకలు జరిగినట్లు చెప్పారు. **Basically, it is a recommendatory body.** వారు వందలాది సజెషన్స్ చేశారు. వాటన్నిటినీ ఈ కమిటీ పరిశీలించిన తరువాత సంబంధిత అధికారులకు, డిపోర్ట్‌మెంట్‌కి వాటి నివేదికలను పంపించడం జరిగింది. **By any chance if any deviations have been made on**

the suggestions made by the Vigilance Commissioner - if so, as per రూల్ చేశారా? For example, కొన్ని సార్లు ఏమపుతుందంటే, విజిలెన్స్ కమీషనర్ ఎంక్యయిరీ చేస్తారు. ఒక వ్యక్తి పొరపాటు చేసాడు కనుక నాలుగు ఇంక్రైమెంట్స్ ఆపమని చెబుతారు. అది డిపోర్ట్మెంట్కి వెళ్లిన తరువాత దానిని పరిశీలించిన తరువాత If the Department is convinced that the punishment is too harsh - నాలుగు కాదు రెండు చెయ్యాలి లేదా ఒకటి చెయ్యాలి అన్నప్పుడు మళ్ళీ చీఫ్ సెక్రటరీ ద్వారా విజిలెన్స్ కమీషనర్ ఒప్పీనియన్ మళ్ళీ తీసుకుంటాము. There is a procedure for all this. ఆయన రిఫర్ చేసిన కేసెన్ అన్నిటి పై డీటెయ్లర్ రిపోర్ట్ పంపించమని అదే రకంగా విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్ఫోర్స్‌మెంట్ డైరెక్టరేట్స్కి కూడా వారికి సంబంధించిన కేసుల అంశాలను తెప్పించుకోవాలనే భావనతో వారికి రాయడం జరిగింది. The efficiency of the A.C.B., is also questioned. కనుక ఇతర రాష్ట్రాలలో ఉన్న ఏసిబి ఫంక్షనింగ్ ఏ రకంగా ఉందని because here it is the question of efficiency of the department . అక్కడ ఏ రకమైన ఫంక్షనింగ్ ఉంది, ఎంత మంది స్టోర్స్ ఉన్నారు, ఎన్ని కేసులు అక్కడ రిఫర్ అపుతున్నాయి, what sort of action they are taking? ఎన్ని రోజులలో వారు యాక్షన్ తీసుకోగలుతున్నారే అంశాన్ని బయట నుండి తెప్పించుకోవడం జరుగుతుంది. సెంట్రల్ విజిలెన్స్ కమీషన్ యొక్క Annual Report ను కూడా తెప్పించుకోవడం జరుగుతుంది. Most of the Reports, ప్రత్యేకంగా Annual Vigilance Commission Reports నిన్ననే వచ్చాయి. డి.బి., ఎన్ఫోర్స్‌మెంట్, డి.బి., ఏసిబి రిపోర్ట్స్ కూడా నిన్ననే వచ్చాయి. అధికారులు కూడా మారారు. కొత్త అధికారులు వస్తారు. The Government is a continuous process. కనుక ఎంత త్వరగా వీలైతే అంత త్వరగా వీటిని పరిశీలిస్తాము. ఈ పరిశీలన అనేది కేవలం రియలిష్టిక్గా, honestగా ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో - even though it is not an official report but still as a moral responsibility because this has been given by a senior officer, who has been the Vigilence Commissioner for three years, the Government with all sincerity took it up seriously and taking action on this. దీనికి ఎక్కువ కాలం పట్టదు. త్వరలోనే ఇచ్చితంగా దీని రిపోర్ట్ క్లియర్గా ప్రజల ముందుకు తీసుకోస్తామని మీ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, ఈ కమీటీలో చీఫ్ సెక్రటరీ, అన్నితి నిరోధక శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్, నిఘూ అమలు శాఖ డైరెక్టర్ జనరల్ సభ్యులుగా ఉన్నారని మంత్రి గారు చెప్పారు. డైరెక్టర్సు కూడా ఆయన క్వార్క్ చేసాడు, చీఫ్ సెక్రటరీ పై కూడా అలోపణ చేసాడు. ఇద్దరి మీద అలోపణ చేసిన తరువాత వారిద్దరూ ఎంక్యయిరీ కమీటీలో ఉండడం అనేది అబ్బాషబుల్ పౌయింట్. వాల్టిడ్చిర మీద ఉంది కాబటి దీనిపై జూడీషియల్ ఎంక్యయిరీ పెయ్యాడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా? సమాల్ ఇచ్చిన రిపోర్ట్ను పక్కన పెట్టండి. ఇప్పటికే 850 నివేదికలను గపర్చమెంట్కి సబ్టిట్ చేసారు. 850 రిపోర్ట్స్ అలరెడీ పెండింగ్లో ఉన్నాయి. ఆ పెండింగ్లో ఉన్నటువంటి నివేదికలు ఎవరి మీద ఉన్నాయి. దాని తాలూకు యాక్షన్ టేక్న రిపోర్ట్ మీరేమైనా తయారుచేసారా? యాక్షన్ తీసుకోకపోతే ఎప్పటిలోగా యాక్షన్ తీసుకుంటారు? 1470 కేసులు పెండింగ్లో ఉన్నాయి. అని చూడడానికి విజిలెన్స్ అండ్ ఎన్ఫోర్స్‌మెంట్ కమీషనర్ పోస్టు భాళీగా ఉంది. అది ఎప్పుడు ఫిలస్ చేసారు? ఈ ఎంక్యయిరీలను ఎప్పుడు కంప్లీట్ చేస్తారని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, విజిలెన్స్ కమీషన్ అనేది, ఇచ్చిన రిపోర్ట్స్ అన్నిటినీ కూడా సంబంధిత డిపోర్ట్మెంట్కు రిఫర్ చెయ్యడం జరుగుతుంది. Honestగా చెప్పాలంటే 1997 తరువాత విజిలెన్స్ కమీషన్ రిపోర్ట్స్ డిపోర్ట్మెంట్కి అప్పుడు ఏపైతే రిఫర్ చెయ్యడం జరిగిందో, ఆ డిపోర్ట్మెంట్ నుండి డీటెయ్లర్ రిపోర్ట్స్ డి.బి.సి.కి రాలేదు. సమాల్ గారు మూడు సంవత్సరాలు విజిలెన్స్ కమీషనర్గా ఉన్నప్పుడు, ఆయన

రిపోర్ట్ ప్రభుత్వానికి రాలేదు. ఆయన రాసిన మౌనోగ్రహి తప్ప ఎటువంటి రిపోర్ట్ ప్రభుత్వానికి రాలేదు. సీనియర్స్ గురిచి రిఫర్ అయ్యందని అంటున్నారు.

డి. 11.00

పివ్వన్ ఆఫీసర్ల గురించి, ఉన్నత స్థానాల్లో ఉన్న వారి గురించి రిఫర్ అయ్యందని గౌరవశ్యలు అంటున్నారు. **The question is credibility of the ACB.** ఏసీబీ ట్రైడిబులిటీ గురించి కూడా ప్రశ్నించారని నేను అనుకోవడంలేదు. నేను ఆ రిపోర్టును ఇంకా చదవలేదు. ఏసీబీ పనితీరు అంత సమర్థవంతంగా లేదని, చాలా కాలయావన జరుగుతోందని ప్రస్తుతించినట్లు నాగు గుర్తు. ఆ విషయం వాస్తవమైతే, అందుకు గల కారణాలేమిటో ప్రభుత్వం తప్పక పరిశీలిస్తుంది. ఇతర రాష్ట్రాలలో ఏసీబీ ఏవిధంగా పనిచేస్తున్నది తెలుసుకుంటాం. సీనియర్ పివ్వన్ అధికారిగా విజిలెన్స్ కమీషన్సు ఎందుకోసం పెట్టామంచే ఏవిధ డిపార్ట్మెంట్లో ఏవైనా అవకతవకలు జరిగినపుడు, ఫిర్యాదులు అందినపుడు, ఏసీబీ కేసుల్లో రెడ్ హ్యాండెండ్గా పట్టుబడినపుడు, ఆదాయానికి మించిన అమ్మలు కలిగి ఉండడాన్ని కనుగొన్నపుడు వారు తీసుకొన్న చర్యను విజిలెన్స్ కమీషన్కు రెఫర్ చేస్తే వారు సరైన రీతిలో స్పందించి ప్రభుత్వానికి సరైన సూచనలు, సలహాలిస్తారని, ప్రత్యేకంగా అందుకోసం విజిలెన్స్ కమీషన్సు క్రియేట్ చేయడం జరిగింది. భారత ప్రభుత్వం ఓ రకంగా స్పందిస్తుంది.

మన రాష్ట్రాలో విజిలెన్స్ కమీషన్లో ఏక వ్యక్తి కమీషనర్గా ఉంటారు. కమీషన్లో సభ్యుల సంఖ్యను పెంచడానికి ముఖ్యమంత్రిగారు పరిశీలిస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కమీషన్లో ఒక్కరిని, ఇద్దరిని లేదా ముగ్గరిని ఎంత మందిని సభ్యులుగా నియమిస్తారో నేను చెప్పాలేదు. I am only deputizing the Chief Minister. On behalf of the Chief Minister, I am replying to this question. ఆ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి పరిశీలనలో ఉంది కావున తప్పకుండా విజిలెన్స్ కమీషనర్సు నియమిస్తారు. ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి ఫిర్యాదులు అందినా, డిపార్ట్మెంట్ల నుంచి వచ్చిన రిపోర్టును ముఖ్యమంత్రికి నివేదించడం, తరువాత గౌరవశ్యలకు తెలియజేయడం జరుగుతుంది. దానిలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు. ప్రభుత్వం సరైన నిర్దయం తీసుకొని, పరిశీలన చేసిన తరువాత ఒక అధికారిని విజిలెన్స్ కమీషనర్గా ప్రతిపాదించిన తరువాత, విజిలెన్స్ కమీషన్ తన పరిశీలనకు వచ్చిన సందర్భంలో చేసిన తప్పుకు విధించిన శిక్ష ఎక్కువగా ఉందని ప్రభుత్వం భావిస్తే - yes, the Government has the right to take a decision and reduce the punishment or even to exonerate him. అటువంటి పరిస్థితులున్నపుడు ఉద్యోగులను అన్యాయంగా రక్షించే పరిస్థితి రాదు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఉంది. ఇందులో ఎవరినీ శంకించాల్సిన పనిలేదు. అలా అని మీం ఇంకోకరి మీద ఆరోపణలు చేయడంలేదు. ఆ రిపోర్టు రాగానే తప్పకుండా సభ్యులకు తెలియజేస్తాను.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః అధ్యక్షా, ఏ అధికారులమీద ఆరోపణలు వచ్చాయా, వారింకా ప్రభుత్వ సర్విసులో కొనసాగుతున్నారు. చర్య తీసుకోవడంలో ఆలస్యమైనచో రికార్డులను తారుమారుచేసే అవకాశం, పక్కకు పెట్టించడానికి ప్రయత్నం చేయవచ్చు. ఇటువంటిప్పన్నీ జరగడానికి అవకాశముంటుంది కావున త్వరగా చర్య తీసుకోవాలి. సమార్గారు వారి మూడు సంవత్సరాల సర్వీసు కాలంలో రిపోర్టులు ఇవ్వలేదని అన్నారు. రిపోర్టులు ఇవ్వనపుడు ప్రభుత్వం ఏమి చేసున్నది? విజిలెన్స్ కమీషనర్ ప్రతి సంవత్సరం ఎప్పటిలోగా వార్డుక నివేదకలు ఇవ్వపటిసి ఉంటుంది? రిపోర్టులు రాని పక్షంలో ప్రభుత్వం నుంచి ఎందుకు రిమైండ్

చేయలేదు? రిమైండ్ చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వ ప్రథాన కార్యదర్శిపై ఉంటుంది. రిపోర్టులు రాని పక్కంలో పర్స్యూ చేయవలసిన బాధ్యత కూడా వారిపై ఉంటుంది అయినా విజిలెన్స్ కమీషనర్ నుంచి ఎందుకు రిపోర్టులు తెప్పించుకోలేదు?

అలాగే పరిపాలనా ట్రైబ్యూషన్ కూడా సక్రమంగా వనిచేయడంలేదు. పరిపాలనా ట్రైబ్యూషన్ తప్పుచేసిన వారిని పరిరక్షిస్తున్నారనే ఆరోపణలు సమాల్గారు చేశారు. ఇవన్నీ సరిదిద్దడానికి, దృష్టిలో పెట్టుకోవడానికి సహకరించే రిపోర్టు. కావున దానిమీద అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. పూర్తి విషయాలు బయటికి రావాలంటే మీరు జూడిషియల్ ఎంక్వయిరి వేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారా అని మరొకసారి అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి.శ్రీనివాస్సి: అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ప్రస్తావించిన రికార్డులన్నీ సాధారణ పరిపాలనా శాఖలో ఎంక్వయిరి ఆఫీసర్ పరిధిలో ఉంటాయి కావున వాటిని తారుమారు చేసే అవకాశం ఎవరికీ ఉండదు. రెండోది అందరిమీద ఆరోపణలు వచ్చాయని అంటున్నారు. ఎంత మంది అధికారులమీద ఆరోపణలు రావడంలేదు. ట్రైబ్యూషన్ మీద, కమీషన్ లమీద, అధికారులమీద, ప్రభుత్వంలో ఉన్న మంత్రులమీద ఆరోపణలు రావడంలేదా. ఆరోపణలు వచ్చిన అధికారులను బదిలీ చేస్తుంటే పరిపాలన ఏవిధంగా చేస్తారు? **Let us be practical. Let us identify the issues.** ఆరోపణలు వచ్చిన తరువాత సంబంధిత పైల్స్ అన్నింటినీ కూడా సాధారణ పరిపాలనా శాఖలోని ఎంక్వయిరి ఆఫీసర్ పరిధిలోకి తెస్తారు.

నేను వీరభద్రరావుగారితో ఒక విషయంలో ఏకీభవిస్తాను. రిపోర్టులు రాకపోతే ఆ బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఉంటుంది. 1997 నుంచి 2004 వరకు వారు అధికారంలో ఉన్న తోమిడి సంవత్సరాల కాలంలో అనాటి విజిలెన్స్ కమీషనర్ నుంచి రిపోర్టు వస్తే, ఆ ప్రభుత్వం డిపార్ట్మెంట్ల దగ్గరమనిచి రిమార్కులు ఎందుకు తెప్పించుకోలేదు? సభ ముందుకు ఎందుకు తీసుకరాలేదు? **In these three years, the Vigilance Commissioner has not given the report. We are not at all deviating.** విజిలెన్స్ కమీషన్ నుంచి రిపోర్టు రాలేదు. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఆ రిపోర్టును సంబంధిత శాఖకు పంపించడం జరుగుతుంది. Are there any deviations in the suggestions made by the Vigilance Commissioner? If there are, have they been done as per the rules? What is the final result? దానిని ఆమాదయాగ్యంగా చేసిన తరువాత మరలా దానిని విజిలెన్స్కు కమీషన్కు రిఫర్ చేశారా, లేదా అని ప్రతి శాఖ నుంచి నివేదిక తీసుకొన్న తరువాత దానిని పూర్తిగా కంప్లెట్ చేసి పైనల్ రిపోర్టు it is expected to be placed on the Table of the House. That has not been done since 1997. 1997 - 2003 if I remember right?. It is subject to correction. The Vigilance Commissioner has sent the report to the Government. The Government did not react. రెగ్యులర్గా ఎందుకు చేయలేదు. కనీసం పర్స్యూ కూడా చేయలేదు. విటన్నింటిలోకి నేను పోదలచుకోలేదు. Here the question is pertaining to Samal Report. Mr. Samal has not given a report. He has written his experiences during his period of three years as Vigilance Commissioner. The Government has taken it seriously as a document. దానిలో ఇస్ట్రోఫీసన్ జరుగుతున్నాయి. విజిలెన్స్ కమీషనర్ అయినా, ప్రభుత్వాధికారులైనా నాలుగురోజులు ఉంటారు, బదిలీలమీద వెళుతుంటారు కానీ ప్రభుత్వం అనేది నిరంతర ప్రక్రియ కావున ప్రభుత్వం మీద విశ్వాసం పోకూడదు. ఆ విశ్వాసం పోకుండా ఉంటాలంటే ఖచ్చితమైన, న్యాయమైన పరిశీలన చేయాల్సిన అవసరముంది కనుక ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశాలమేరకు ఉన్నత స్థాయి కమిటీ నేసి పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది. దానిని ఎవరూ శంకించాల్సిన

పని లేదు. ఒక నెల రోజుల్లో ఆ రిపోర్టు వస్తుంది. వచ్చిన వెంటనే రిపోర్టు పైనలైజ్ అవుతుంది. That will be made public.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః అధ్యక్షా, వారు రెండు విషయాలు అడిగారు. వారు మా మీద ఆరోపణలు చేశారు కాబట్టి వాటికి సమాధానం చెప్పి, ప్రాటెస్ట్ చేయాలి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హాయాలో.....

MR.CHAIRMAN: Enough is enough. మీరు ప్రాటెస్ట్ చేయాలంటే, everyday, every day you are doing without telling me. మీరు ప్రాటెస్ట్ చేస్తామంటే నేను ఎప్పుడూ అంగీకరించడంలేదు. నేను మిమ్మల్ని కూర్చోమని చెబుతున్నాను.

(తెదేపా సభ్యులు శ్రీ రాజేంద్ర ప్రసాద్ నుంచి అంతరాయం)
Rajendra Prasad garu, that is why.....

(తెదేపా సభ్యులు తమ తమ సీట్లనుంచి లేచి దాడి వీరభద్రరావుగారికి మాటల్డాడే అవకాశమివ్వాలని కోరసాగారు)

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం హాయాంగురించి మంత్రిగారు ప్రస్తావించారు. అధ్యక్షా, మీరు అనుమతించినా మైక్ ఇష్టాలేదు.

మిస్టర్ కైర్కున్స్ : నేను మీకు మైక్ ఇష్టాలేదు. మీరు ఒక్కారే ఎక్కువ సమయం తీసుకున్నారు.
ఉ. 11.10

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, రాష్ట్ర యంత్రాంగానికి సంబంధించి మాటల్డాడే ఇస్కూ జరుగుతున్నది. మంత్రిగారు కూడా పాజిటివ్ గా డెస్టోండ్ అయ్యారు. స్టేట్ అడ్క్షన్స్ ప్రైవేట్ ను సంబంధించి నాగేశ్వరరావుగారు చర్చ అడిగారు. ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో కూడా దీన్ని గురించి చర్చించాలి. ఈ విషయాన్ని ప్రాటెస్ట్ చేయడానికి కూడా అవకాశం లేదా?

(అంతరాయం)

MR. CHAIRMAN: Mr. Srinivsulu, former DGP wants to raise a Fundamental Point.

SRI TIRUMALA SRINIVASULU: Sir, there is a very fundamental question to be put. A retired officer however big he is, after retirement should not divulge any of the Government documents. He should not say anything about what he had done at least for about two years according to the Conduct Rules. So, this Government has gone on record by accepting the version of a man who has retired who is not ethically concerned and who should have got all these things rectified. Keeping his incompetence behind, still the Government has held its Head high and appointed a Committee. I really do not know how best it can be explained. I was in the Police Force for 36 years. I am privy for so many incidents, but I never went against the Fundamental Rules.

So, here is a person who had no guts to say what he said now, during his tenure. He comes out and gives it in the Press. Sometimes your Party will also come to rule. You should not encourage a Government servant after retirement to indulge in types of monkey tricks. Please bear this in mind because it is a too serious point.

Another thing is, if this trend is allowed what will happen to the Army if Kargil war is discussed and if a man who is defeated is discussed? If a Judge is allowed to divulge after retirement, what will happen to the Judiciary? It amounts to opening up of a pandora's box. Very scientifically, legally and ethically, he should not have been accepted. It was at best a paper in the dust-bin. So, that being the case, with all these things, having known the public perception, being bandied in the Press, the Government has taken note of it and has given reply at length. So, a thing which should not have been discussed, a thing which should not have come to light, a thing which should have been thrown away has come to be taken for action. I should compliment the Government, but at the same time I express my serious concern. Please bear it in mind, if not in 2009, at least you may come into power in 2011. So, by that time you should also realise. So, don't ask these type of questions.

(అంతరాయం)

MR. CHAIRMAN: What is your protest?

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, నేను ప్రాటస్ట్ చేస్తున్నాను. మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు. తెలుగుదీశం ప్రభుత్వ హాయాములో కూడా కమిషనరుగారు రిపోర్టును ఇవ్వాలేదు. ఎప్పుడైనా, ఏ ప్రభుత్వమైనా ప్రాంప్ట్గా వీలైనటువంటి పరిస్థితులలో ప్రాజెక్ట్ చేయవలసినటువంటి బాధ్యత ప్రతిపక్షాల మీద కూడా వుంది. ఈనాడు మేము ఆ బాధ్యత నిర్వహిస్తున్నాము. ఆనాడు ప్రతిపక్షంలో పున్సపుడు ప్రశ్నించి వుంటే తప్పనిసరిగా అది మూవ్ అయ్య వుండేది. It is a failure of your Party. మీరెందుకు ప్రశ్నించలేకపోయారు?

MR. CHAIRMAN: It is not a court, Let's realise the practical thing.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, మేము ఆఫీసర్సుని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయమని అంటున్నామేమో అని మంత్రిగారు అపోహపడ్డారు. మేము వారిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయమని అడగలేదు. ఎందుచేతనంబే ఏ ఆఫీసర్సును ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయమంటారు? ఏ ఆఫీసర్సును కదిలించమంటారు? అని వారు అడిగారు. అసలు మేం కదిలించమని అనలేదు. మీరే కదిలించారు. గతంలో వోక్స్ వ్యాగ్నెకు సంబంధించి ఎంక్షెరీ పస్తే బోత్తు సత్యారాయణగారిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. మీరు ఎండోమెంట్ డిపార్టుమెంటు మంత్రిగారిని తీసిపారేశారు. అది మీరు చేశారు కానీ మేము అడగలేదు. అందుచేత దీని మీద జాడిపియల్ ఎంక్షెరీ అడుగుతున్నాము. ఇది ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారుల మీద ఎంక్షెరీ కాబట్టి, చీఫ్ సెక్రటరీ వాళ్ళ మీద వున్నటువంటి ఎంక్షెరీ కాబట్టి, దీని మీద చీఫ్ సెక్రటరీని వేస్తారా? చెప్పండి. ఒకసారి క్లారిఫికేషన్ ఇవ్వండి, జాడిపియల్ ఎంక్షెరీ దీని మీద చేయడానికి మీరు అంగీకరిస్తున్నారా?

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి (మెదక్, నిజమాబాద్, అదిలాబాద్, కరీంనగర్) : అధ్యక్షా, నేను 26 ఏళ్ల యూనియన్ లీడరుగా పని చేశాను...

శ్రీ యలమంచిలి బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ : సమాధానం చెప్పమనండి సార్ ముందు, ఉపన్యాసాలు ఎందుకు?

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : నా గురించి మీరేమిటి మాటల్డాడేది? నేను మాటల్డాడవద్దా? చైర్మన్‌గారు నాకు టైము ఇచ్చారు.

MR. CHAIRMAN: Let him say. You can't direct. He is going to reply about your points. That is why I have given and you have taken half an hour time on behalf of all your group as Leader of Opposition. You please put your question.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : ఏం మాటలుతున్నారు మీరు, ప్రతి దానికి వస్తారు. నేనేమన్నా మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేశానా, మీ జోలికి వచ్చానా?

శీ యలమంచిలి బాబూ రాజేంద్రప్రసాద్ : మిమ్మల్ని అనలేదు. మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేయలేదు. నేను మీ విషయంలో జోక్కం చేసుకోలేదు. మీరు మాటలుండి.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : నేనేమన్నా మిమ్మల్ని డిస్టర్బ్ చేశానా, మీ జోలికి వచ్చానా, ప్రతిదానికి లేస్తారు. ఆయనెందుకు కామెంట్ చేస్తున్నారు.

(సభలో తెలుగుదేశం మరియు కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులచే అంతరాయం)

మిస్టర్ చైర్మన్ : మోహన్ రెడ్డి మనమే మన్నా బలప్రదర్శనకు వచ్చామా? లేక మాటలడ టానికి వచ్చామా?

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మాటలుతున్నపుడు డిస్టర్బ్ చేస్తున్నారు. మీరు ట్రైం ఇచ్చారు. నేను సటరాజన్ కమిషన్ చూశాను, కమలాకర్ కమిషన్ చూశాను...

మిస్టర్ చైర్మన్ : చదువుకున్న వారు ప్రశ్నలు వేయాలి, అంతేగాని ఇది ఏమిటి?

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : సమాల్ గారి కమిషన్ చూశాను. చాలా విచిత్రమైనటువంటి వ్యక్తి సమాల్ గారు. ఆయనకు దమ్ము దైర్యం ఉంటే అధికారంలో పున్సుపుడు ఆ రిపోర్టు ఇస్తే శభాష్ అనేవాళ్లం. రిప్పోర్ట్ అయి పోయిన తరువాత ప్రభుత్వం మీద రిపోర్టు ఇస్తారండీ ఆయన? ఉద్యోగ బాధ్యతలలో పున్సున్ని రోజులు కాల్పుకొని తిన్నాడు. సిఎల్పీ లీడర్సు అందరం పోయి అనేక సమస్యలు రుజుపుతో సహా చూపిస్తే ఒక్కటి కూడా న్యాయం చేయలేదు. ఆయనా, ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వాన్ని తప్పు పట్టి ప్రశ్నించేది? పంచాయతీరాజ్ మంత్రి దివాకర్ రెడ్డిగారి వంటి పెద్దల్ని తప్పు పట్టారు. ప్రభుత్వం నియమించిన ఆయన ప్రభుత్వం కంటే పెద్దాయనా సార్? ఆయనా సరి చేసేది? ఈ విషయంలో సందిగ్ధం వుంది. ఆయన ఏవిధంగా రైజ్ చేస్తున్నాడు? ఆయనకు నిజంగా మతి భ్రమించిందని చెప్పి నేను మీతో సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను.

డి. 11.20

ఆయనకు ఎక్కుడ **sensitivity** ఉంది? ఆయన ఏ విధంగా **raise** చేస్తారు? ఆయనకు మతి భ్రమించిందని సభకు మనవి చేస్తూ **retire** అయిన వాళ్ళకు ఇంత **importance** ఎందుకు ఇస్తారు?

శ్రీ జేసి దివాకర్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, సమాల్ గారు నా గురించి ఎప్పుడు తప్పు పట్ట లేదు.

(సభ్యుల అంతరాయం)

ఉండండి వినండి. వారి files నాకు చాలా వచ్చాయి. వారి ఇప్పోసుసారంగా ఒకే రకమైన తప్పుకు ఒక వ్యక్తికి ఒక రకమైన శిక్ష మరొక వ్యక్తిని క్షమించి వదలివేయడం జరిగింది . ఈ విషయమైన సేను cabinet లో ఒకసారి raise చేసిన మాట వాస్తవమే కాని ఆయన నన్ను తప్పు పట్టలేదు. ఆయన చేసిన అవకతవకల మీద ముఖ్యమంత్రి గారికి letter ప్రాసిన మాట కూడా వాస్తవమే.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, నేను ఎప్పరి personal issues కు పోవడం లేదు. జవాబు చెప్పినప్పుడు కూడా తెలుగుదేశం పార్టీ వారి పేరు ఎక్కడ చెపులేదు. నేను కేవలం 1997 నుండి 2003 వరకు Vigilance Commissioner ప్రభుత్వానికి రిపోర్టును ఇస్తే ప్రభుత్వం దాని డిటెయల్ రిపోర్టును డిపార్ట్మెంట్ నుండి తెప్పించి they were not placed on the table of the House. తరువాత 2004-05, 2005-06, 2006-07 మూడు సంవత్సరాల రిపోర్టులు Vigilance Commissioner ఇవ్వలేదు. It is only an Advisory Body and it is only a suggestion giving body. ఈనకు సూచనలు ఇవ్వాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో V.C ని appoint చేయడం జరుగుతుంది. Government does not question. మీరు రిపోర్టు ఎందుకు పంపలేదు అని ఏ ప్రభుత్వం సౌధారణంగా అడగదు. కాని వారు పంపించిన దానికి సంబంధించి డిపార్ట్మెంటు ద్వారా పరిశీలన చేసి దానికి జవాబు చేయవలసినది. It is obligatory on the part of the Government. That has not been done from 1997 to 2003. కాని వారు రిపోర్టు ఇవ్వకుండా final గా బయటకు వచ్చిన తరువాత వారు మోనోగ్రాఫ్ గా పోయి ప్రభుత్వం ఇంత సీరియస్గా తీసుకుంటే ఎంతైనా అభినందిచాల్సింది పోయి ఎట్లా అండి నాకు అర్థం కాదు. మేము దాని మీద పరిశీలన చేయడం లేదని, యాక్స్ తీసుకోవడం లేదని అంటున్నారు. కాని దాని మీద యాక్స్ తీసుకొని పరిశీలన చేసి నివేదికను ప్రజలకు ఖచ్చితంగా తెలియజేస్తాం. జుడీషియల్ ఎంక్వెర్ దేని మీద వేయమంటారు? It is not an official document.. Is there any demand for judicial enquiry.? ఏ ప్రభుత్వమైనా సరే, ఎప్పారైన సరే ప్రజల యొక్క విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకోకూడదు. ప్రజలకు సంబంధించిన అంశం కనుక దానిని పరిశీలించి ప్రజల ముందుకు తీసుకువెళ్ళతామని, మేము చిత్తశుద్ధితో చేయడం కోసం ముందుకు వెళ్ళుచున్నాం. Though it is not an official document, still the Government has taken up the responsibility to investigate that only for creating the confidence of the people.

MR. CHAIRMAN : I am going to next question. From both sides every body should help me.

ఇందిర ప్రభ పథకం క్రింద అసైన్స్ భూముల అభివృద్ధి

ప్రశ్న నెం.42 (517)

సర్వతీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు, జల్లి విల్సన్, పోచింరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి (కడప, అనంతపురం, కర్నూలు) - రెవిస్యూ, సహాయ, పునరావాస శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపేదరాః

(అ) ఇందిర ప్రభ పథకం క్రింద (సి.ల్.డి.సి) అసైన్స్ భూముల అభివృద్ధి కొరకు గత మూడు సంవత్సరాలలో కేటాయించిన నిధుల మొత్తమెంత;

(ఆ) ఖర్చు చేసిన మొత్తమొంత; ప్రతి జిల్లాలో అభివృద్ధి చేసిన విస్తరం ఎంత?

రెపిస్యూ, సహాయ, పునరావాస శాఖ మంత్రి (శ్రీ ధర్మాశ్ర ప్రసాద రాపు):

- (అ) ఇందిర ప్రభ పథకం క్రింద comprehensive land development programme క్రింద ఇప్పటివరకు రూ. 276.02 కోట్లు కేటాయించడమైంది.
- (ఆ) ఇందిర ప్రభ పథకం క్రింద ఖర్చు చేసిన మొత్తం రూ. 236.84 కోట్లు. ఇందిర ప్రభ పథకం క్రింద 2.949 లక్షల ఎకరాలకు వర్తింపు చేయడం జరిగింది. జీల్లా వారి సమాచారాన్ని సభా సమక్షంలో ఉంచడమైంది. (అనుబంధము -1)

(అంతరాయం)

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు :Thank you sir, మంత్రి గారు బయటకు వెళ్లిపోయారు. ఇది ముఖ్యంగా చీఫ్ సెక్రటరీ గారి మీద, డైరక్టర్ మీద, చాలా బాధ్యత కలిగిన అధికారుల మీద ఆరోపణలు ఉన్నాయి కాబట్టి వారినే ఎంక్షెరీ కమిటీలో ఉంచడం వలన న్యాయం జరిగేటమువంటి పరిస్థితి లేదు. ఇప్పటికే డిలే జరగడం వలన ప్రజలు కూడా నన్నే పరిస్థితి లేదు. వారు మరల న్యాయం చేస్తారని నాకు నమ్మకం లేదు సార్. కాబట్టి జుడ్జిపియల్ ఎంక్షెరీ వేయమని మేము రిక్వెస్చు చేసినా ప్రభుత్వం దానికి అంగీకరించనందున ప్రభుత్వ వైఫారికి నిరసనగా మా పార్టీ తరపున walk out చేస్తున్నాం.

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు సభ నుండి వాకోట్ చేశారు)

శ్రీ ఆసం రామ నారాయణ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంలో ఒక్కముడు విజిలెన్సు క్రీపసర్గా ఉన్న సమాల్ గారు 3 సంవత్సరాలు అధికారంలో ఉండి ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి నివేదిక సమర్పించకుండా కేవలం ఆయన term అయిపోయిన తరువాత ఆయన experiences ద్రాస్త్వ పత్రికలకు ఒక ప్రకటన విడుదల చేసిన సందర్భంలో ఆ ప్రకటన కూడా అధికారికంగా చట్టపరంగా లేకపోయినా ప్రభుత్వం బాధ్యతగా తీసుకొని high power committee ని వేసింది. వారు విచారణ చేసి, వారు ఇచ్చిన నివేదిక మీద తగు నిర్దిశయం తీసుకొపడానికి ఈ ప్రభుత్వం చిత్రశుద్ధితో ఉండనే విషయం స్పష్టం. దీనికపునర్మున ఆదేశాలన్నింటిని ముఖ్యముంతి గారు ఇవ్వడం జరిగిందని ముఖ్యముంతి గారి తరపున మంత్రి శ్రీనివాస్ గారు చెప్పడం జరిగింది. ప్రతిపక్ష నాయకులు పదే పదే జుడ్జిపియల్ ఎంక్షెరీ అంటున్నారు. అనలు ఇచ్చినటువంటి రిపోర్టు అధికారికంగా లేకపోయినా పత్రికలలో వచ్చిన అంశం మీద సీరియస్గా తీసుకొనుడనే విషయాన్ని స్పష్టం చేసినా ప్రతిపక్ష పార్టీ నిరసన సరైనది కాదు. ఇది ప్రథమ ప్రతిపక్షంగా వారి స్థాయికి తగినది కాదు. వారు ప్రభుత్వ హాయాంలో 1997 నుండి 2003 వరకు ఆనాడు ఉన్న Vigilance Commissioners ప్రభుత్వానికి అధికారికంగా రిపోర్టులు, నివేదికలు ఇచ్చినప్పటికి కనీసం ఆ నివేదికను బుట్టదాఖలు చేసిందే కాని ఆ నివేదికల మీద డిపార్ట్మెంట్ నుండి డీప్టైడ్ రిపోర్టును తెప్పించుకోలేని పరిస్థితి వారి హాయాంలో ఉంటే మా హాయాంలో అధికారికంగా నివేదికలు లేకపోయినా మా భాధ్యతగా చర్యలు తీసుకుంటున్న నిరసను తెలియజేయడమనేది చాలాబాధాకరం వారు చేస్తున్న తీరు గ్రహించిని అధ్యక్షా.

(లైజరీ బెంచెన్ నుండి చప్పట్లు)

ఉ.11.30

శ్రీ జల్లి విల్సన్ : అధ్యక్షా, పేదప్రజలకు అసైన్స్ భూములు ఇవ్వడానికి ఏర్పాట్లు చేయడమే కాకుండా ఆ భూముల అభివృద్ధి కోసం తగిన చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా మొదు పదే పదే ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. ఎట్లకేలకు 30, 40 సంవత్సరాల తరువాత అసైన్స్ భూములను అభివృద్ధి చేయడానికి అలాగే అన్యాకొంతం కాకుండా నివారించడానికి సమగ్ర భూ అభివృద్ధి పథకం పేరుతో ఇందిర ప్రభ అనండి మరేదొమ్మెనా అనండి, ఈ పథకాన్ని చేపట్టింది. మంచిదే. కాని దీనిని ప్రారంభించినంత ఘనంగా దీనిని అమలు పరచడంలో ప్రభుత్వం నిర్విర్యం చేస్తుంది. అయితే NABARD నుండి తీసుకువచ్చిన నిధులతో భూములను అభివృద్ధి చేసే బదులు ఈ భూములను జాతీయ గ్రామీణాభివృద్ధి పథకంలో చేర్చి దీనిని అభివృద్ధి చేయాలనే ఆలోచన ఈ ప్రభుత్వానికి ఏమైనా ఉన్నదా? అలాగే ఇందిర ప్రభ పథకాన్ని కోసాగించాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? అలాగే ఈ భూముల అభివృద్ధి కోసం రాష్ట్ర స్థాయి అధికారులతో వేసిన మానిటరింగ్ కమిటీ ఒకసారైనా కూర్చోన్నదా? అలాగే వారు ఈ భూమి అభివృద్ధి కోసం ఇచ్చినరా? ఈ పథకాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకువేళ్ళిందుకు వివిధ స్వచ్ఛంద సంప్రలు, ప్రజా సంఘాలు, వ్యవసాయ కార్బూక సంఘాలు చేసిన సూచనలను స్వీకరించి మరింత పక్షించేలేదీగా దీనిని ముందుకు తీసుకువేళ్ళిందుకు ప్రభుత్వానికి ఏమైనా ఆలోచన ఉన్నదా? ఈ ఐదారు ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పవలసిందిగా కోరుచున్నాను.

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాద రాపుః అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు ఈ దేశంలో సమసమానత్వం రావాలనే ఉచ్చేశ్యంతో ఆ నాటి ప్రథాని స్వార్థియ శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ గారు land ceiling act ను తీసుకురావడం జరిగింది. ఈ యాక్టు ద్వారా భూస్వాముల దగ్గర ఉన్న మిగులు భూములు ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని ఆ భూములను పేదవారికి పంచడం జరిగింది. ఈ యాక్టు ద్వారా స్వాధీనం చేసుకున్న భూములనే కాకుండా ప్రభుత్వ పరంగా ఉన్న భూములు పేదవారు ఎవ్వరైతే దున్నుకుంటున్నారో వారికి ఈ భూములన్ని అసైన్స్ చేయబడ్డాయి. పట్టాలు కూడా ఇవ్వబడ్డాయి. కాని పలు చోట్ల ఈ పోలాలన్ని బంజరు భూములగా , బీడుసడినట్లుగా ఉన్న సందర్భంలో ఆ పేద వారికి ఇచ్చిన పట్టా భూముల మీద పెట్టుబడి పెట్టి బాగుచేసుకోలేక ఇంతకాలం వేచి చూడడం జరిగింది. అలాంటి సందర్భంలో ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత గౌ. డాక్టర్ రాజేశ్వర్ రెడ్డి గారి ఆధ్యయంలో రూ.449 కోట్లు NABARD నుండి అప్పుగా తీసుకొని దానిలో దాదాపు 276 కోట్ల రూపాయలను వివిధ జిల్లాలకు కూడా కేటాయించడం జరిగింది. దీనిలో దాదాపు 236 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం కూడా జరిగింది. ఈ డబ్బు ద్వారా దాదాపు 3,84,797 ఎకరాలను బాగుచేయాలనే నీర్దేశం కూడా పెట్టుకున్నది. దీనిలో దాదాపు 294890 ఎకరాలను బాగుచేయడం జరిగింది. ఇటువంటి భూములు పొందిన పేదవారిపై భారం పడకుండా పుండడం కోసం సూటికి సూరు శాతం సభ్యుడిలో ఉద్యానవన పంటలు వేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తుంది. ఈ భూములకు నీటి వసతి కల్పించడానికి బోర్డు వేయించడం, పైపులైనులు వేయించడం మొదలైన వసతులను కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని సవిసయంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఇది చాలా చక్కబట్టి మరియు ఒక మంచి కార్యక్రమం. ఈ రోడ్సు ఈ కార్యక్రమం రాష్ట్రప్రాప్తంగా 10 జిల్లాలలో అమలు జరుగుతుందని, ఆ వివరాలు సభా సమక్షంలో ఉంచడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. మరియు Monitoring Committee యొక్క సూచనలు కూడా తీసుకోవడం జరుగుతుంది. వారి సూచనల ప్రకారం ఈ కార్యక్రమాన్ని మరింత ముందుకు తీసుకువేళ్ళడానికి ప్రయత్నిస్తామని మీ ద్వారా సభకు మనవి చేస్తున్నాను.

పురావస్తు సంచాలకుల పదవికి రెగ్యులర్ నియమకం

ప్రశ్న నెం. .47 (232)

సర్వతో ఎల్లా రెడ్డి గారి శివరామిరెడ్డి(అనంతపురం) జీ. తీప్పి స్టోమి - సమాచార, పోర సంబంధాలు, పురావస్తు శాఖమంత్రి దయచేసి ఈక్రింది విషయములు తెలిపేదరాః

- (అ) హాచ్.ఓ.డి. పురావస్తు సంచాలకులుగా డెప్యులేషన్స్ ప్యావహారిస్ట్, కోల్డ్ ల్యాది రూపాయల నిలువగల పసుల నిర్వహణను పర్యవేష్టిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- (ఆ) ఆ అధికారి ఎంతకాలం డెప్యులేషన్స్ కొనసాగగలరు? ఆ విషయమైన విధించిన నియమము లేమి?
- (ఇ) ఆ స్టోనములో ఐ.ఎ.ఎస్ అధికారిని నియమించే ప్రతిపాదన ఏమైనా ఉన్నదా?

సమాచార, పోరసబంధాలు, పురావస్తు శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆసం రామ నారాయణ రెడ్డి) :

- (అ) అపునండి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి డెప్యులేషన్ పై వచ్చిన శ్రీమతి జె. కేదారేశ్వరి గారు సాలార్జంగ్ మూయజీయంకు కీపర్గా ఉన్నారు. 1.10.2003 నుండి 6.11.2007 వరకు ప్రౌదరాబాదులోని పురావస్తు, మూయజీయం శాఖకు డైరక్టర్ గా పని చేసిన విషయం వాస్తవం.
- (ఆ) నియమక కాలపరిమితి ప్రాథమికంగా 3 సంవత్సరాలు పుంటుంది. తరువాత దీనిని పొడిగించే అధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పున్నది.
- (ఇ) లేదండి.

శ్రీ వై. శివరామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వంలోనే అంటే 1.10.2003 న శ్రీమతి జె. కేదారేశ్వరి గారు సాలార్జంగ్ మూయజీయం నుండి ప్రౌదరాబాదులోని పురావస్తు, మూయజీయం శాఖకు ఉన్నస్థాఫర్ చేయడం జరిగిందని మంత్రి గారు చెబుతున్నారు. ఆమె క్వాలిఫైడ్ కానప్పటికి ఇన్ని సంవత్సరాలు ఆ పదవిలో ఉంచవలసిన అవసరం ఏమున్నది? ఈమె ఈ పోస్టులో ఉన్నప్పుడు వోలాలిలోని మెగాల్ట్ బరియల్ భూమికి సంబంధించి సుమారు 44 ఎకరాలు 1.4.2004 లో ఒక బీటో ద్వారా ఆమెకు ఇవ్వడం జరిగింది. ది ప్రొడక్షన్ కూడా చేశారు. ఇంకా చాలా భూములు, ఆస్తులు అన్యకొంతమైనా ఆమె మీద విచారణ చేయడానికి ఏమైనా చర్యలు తీసుకుంటున్నారా? ఏదైనా కమిటీ వేశారా? ఆమె ఇంత వరకు చేసిన అక్రమాలకు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రి గారు నిజిలెన్స్ కమిషన్ ఎంక్యయిరి వేసిన విషయం వాస్తవమా? కాదా? మరల ఈమెను ఈ మధ్యనే డెప్యులేషన్సు కాన్సిల్ చేసి స్వంత డిపార్ట్మెంటుకు పంపించకుండా గపర్చెంటులో ఒక మంచి పదవి ఇచ్చారని తెలిసింది. ఈ విధంగా చేసి విచారణ చేస్తే న్యాయం జరుగుతుందా? దీని మీద ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారో తెలుపవలసినదిగా కోరుచున్నాను.

మిస్టర్ షైర్క్స్: మీరు వివే, you are part..of Government.

శ్రీ జీ. తీప్పి స్టోమి : అధ్యక్షా, ఆ అధికారిణిప్పి పత్రికలలో అనేకమైన ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఉన్నతాధికారులకు తెలియకుండా నెండి నాణాలను అక్రమ రవాణా చేశారని, మరియు ఇప్పుడు భూకుంభకోణాలో చిక్కుకుని ఉన్నారు. ఇటువంటి అధికారిణిని HoD లో ఉంచడమే కాకుండా 7 వ తేదీన

ఇచ్చిన ఆర్డర్స్‌లో ప.ఎ. ఎన్ గా పేర్కొనడం జరిగింది. ఈమెకు

ప.ఎ. ఎన్ ఉన్నదా అని మంత్రి గారిని

అడుగుచున్నాను.

ట.11.40

ఈ అధికారికి ఐఎస్ ఉన్నదా, లేదా? హైకోర్టు తప్పుపట్టింది. హైకోర్టులో ఆమెషైన అభియోగాలు ఉన్నాయి, ఎంట్టేరీ చేయమని, ఈమెషై ఎంట్టేరీ చేయమని సభాముఖంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ అనం రామనారాయణరాణి: అధ్యాంశు, శివరామిరాణిగారు, తిమ్మిప్పామిగారు ఈయుక్క డైరక్టరుగారిని డిప్యూటీప్ప్ప్ మీద తీసుకొచ్చి అవకాశం ఉన్నదా అని వారు అడగడం జరిగింది. హైద్రాబాదులోని సౌలార్జింగ్ మ్యాజియం కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధిసంలో పుస్తది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధిసంలో ఉన్న మ్యాజియం నుంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఈమెను 1.10.2003 లో డిప్యూటీప్ప్ప్ మీద మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోకి తీసుకొపడం అక్కడ నుంచి డైరక్టర్గా ఆర్కాలజి డిపోర్ట్మెంట్లో ఆమెను ఆసాయంటు చేయడం జరిగింది. మొదటిసారి ఈ మెను 2 సంవత్సరాలు డిప్యూటీప్ప్ప్ మీద తీసుకొపడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సర్వీస్ నిబంధనలు ప్రకారం కేంద్ర సర్వీస్లో ఉన్న అధికారి కముక రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి డిప్యూటీప్ప్ప్ తీసుకున్నట్లయితే మూడు సంవత్సరాల కాలంలో వాళ్ళకి డిప్యూటీప్ప్ప్ ఉండే అవకాశం పుంటుంది. 2 సంవత్సరాలు మొదట ఇచ్చిన తరువాత 2005లో డైరక్టరుగా ఒక సంవత్సరం ఎక్స్ట్రెస్స్ డిప్యూటీప్ప్ప్ ఇవ్వడం జరిగింది. అలాగే 2007 సంవత్సరంలో సెప్టెంబరులో వారికి డిప్యూటీప్ప్ప్ పొడిగించడం దాదాపుగా 4 సంవత్సరాలు ఆమె డైరక్టరుగా ఆర్కాలజి డిపోర్ట్మెంటులో పనిచేయడం జరిగింది. ఇవి అన్ని 4 సంవత్సరాలు పూర్తి అయిన సందర్భంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి తిరిగి ఎక్స్ట్రెస్స్ ఇవ్వాలని చెప్పి ఆమె రిప్జంబీప్ప్ చేసుకుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు, డైరక్టర్గా ఆర్కాలజి డిపోర్ట్మెంటులో ఆమెకు ఎక్స్ట్రెస్స్ కొనసాగించడం వీలు కాదని చెప్పి ఆమెను రిలీవ్ చేయమని చెప్పి 3.11.07 ప్రభుత్వం నుంచి ఒక జి.ఒ. విడుదల చేయడం జరిగింది. 3వ తేదీన జి.ఒ. విడుదల చేస్తే 6వ తారీఖు సంబంధిత సెలలో ఈమెను ఆర్కాలజి డైరక్టరుగా ప్రభుత్వం రిలీవ్ చేయడం జరిగింది. సర్వీస్ పొజిషన్ అది తమరి ద్వారా తెలియజెప్పడం జరిగింది. అలాగే ఆమె పనిచేసిన సందర్భంలో కొన్ని అవకాశమంత్రములు జరిగాయి కొన్ని ఆరోపణలు వచ్చాయి, పత్రికల్లో కూడా వచ్చిన మాట వాస్తవం . ప్రభుత్వానికి కొన్ని మహాజర్లు రావడం జరిగింది. వీటి అన్నిటిని పరిశీలించిన మీద స్వయంగా నా దగ్గరకు ఈ ప్రాలైలు 23.9.07 వచ్చిన రోజునే కమీషనర్ ఆఫ్ ఎంట్టేరీస్ ద్వారా దీనిని ఎంట్టేరీ చేయాలని చెప్పి నేను దాని మీద ఆదేశాలు ఇవ్వడం అది ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెళితే 24 తారీఖున ముఖ్యమంత్రిగారు కమీషనర్ ఆఫ్ ఎంట్టేరీస్ ద్వారా పూర్తి స్థాయి విచారణ నివేదిక తెస్పించండని వారు ప్రాలైలు, జి.ఒ., ఆర్డర్స్ ఇచ్చి పంపడం జరిగింది. కాబట్టి ఈయుక్క అధికారి మీద అభియోగాలను, ఆరోపణలను, పత్రికల్లో, మహాజర్లో వచ్చిన అంశాలు , వీటి అన్నిటిని కూడా కమీషనర్ ఆఫ్ ఎంట్టేరీస్కు ఇచ్చి పూర్తి స్థాయి నివేదిక ఆధారం చేసుకొని తరువాత తమపరి చర్యలు తీసుకొపడం జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా భూమి విషయం చెప్పారు. మౌలాలీ ప్రాంతంలో 42 ఎకరాల భూమి సర్వే సెంబందులో 416,417 భూమి ఆర్కాలజి డిపోర్ట్మెంటులో ప్రాట్కెండ్ ల్యాండ్ ఉన్న మాట వాస్తవం . ఇందులో 16 ఎకరాల 36 సెంట్లు భూమిని డి ప్రాట్కు చేస్తు గత ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకొని ఆ భూమిని డి ప్రాట్కు చేయడం జరిగింది. మిగిలిన 28 ఎకరాలలో పురాతనమైన కట్టడాలు లేకుంటే ఆ రోజుల్లో ఉన్నటువంటి విధానాల్లో చనిపోయినటువంటి వక్తుల సమాధులు , శిథిలాలుగా ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. ఆ భూమి చాలావరకు కబ్బలో ఉన్నది. 14 ఎకరాల 36 సెంట్లు భూమి డి ప్రాట్కు చేయడం జరిగిందో ఆ భూమి కూడా ఇవాళ రెవెన్యూ అధికారుల కంట్రోలో ఉన్నది. కొంత భూమి కోర్టు పరిధిలో పుస్తది. దాని మీద

డిన్పర్యాల్ జరుగుతున్నది కాబట్టి ఈ భూమి అన్యకొంతం కాకుండా తీసుకోవలసిన అన్ని చర్యలు కూడా తప్పకుండా తీసుకోవడం జరుంగుతోందని తమరి ద్వారా గౌరవ సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి.తిప్పాప్రామి: అధ్యక్షా, కనీస అర్థత లేకున్న మినిమమ పిపాడ్, ఆంతపాలజీ ఉండాలి అటువంటిని లేకపోయిన డైరక్టర్ గా చలామణి అయినది. ఇవాళ కీ పోస్టులు వేసినారు. ఈ సందర్భంలో ఎంప్టేరీ చేసిన తరువాత అయినా న్యాయం జరగాలి, ఈమెను మాత్రు సంస్థకు బదలీ చేయండి.

శ్రీ ఆసం రామనారాయణరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈమెనుడిప్పూటేప్ప్రెస్ మీద తీసుకొచ్చింది 2003 సంవత్సరంలో అప్పటి నుంచి డైరక్టరుగా కొనసాగిన మాట వాస్తవం . 2007లో అంటే 4 సంవత్సరాల తరువాత ఈమెను డైరక్టర్ గా తొలగించి పేరెంట్యు డిపార్ట్మెంటుకు గాని లేకపోతే ప్రభుత్వంలో ఇతర డిపార్ట్మెంటులకు పంపించే అధికారం కేంద్ర ప్రభుత్వ నిబంధనల మేరకు ఇప్పి అన్ని కూడా చేయడం జరిగింది. వారు మరో ప్రశ్న అడిగినప్పుడు కేదారేశ్వరీ సమాఖ్య అనే పదాలు వాడుతూ జి.బ. నిడుదల చేయడం జరిగిందని చెప్పడం జరిగింది. అది కూడా వాస్తవం, జి.బ.ఆర్.టి.సెం .6837 తేదీ 7.11.07 , ఆర్కాలజి డిపార్ట్మెంటులో డైరక్టరుగా ఈమెను తొలగిస్తూ ఇచ్చినటువంటి ఆదేశాల్లో డా.జె.కేదారేశ్వరి, ఐ.ఎ.ఎస్. అనేటువంటి పదాలు వాడడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఉన్నటువంటి జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ డిపార్ట్మెంటు వెంటనే జరిగిన పొరపాటు గమనించి దీని మీద జి.బ.ఆర్.టి.సెం .6939 తేదీ 13.11.07 దీని మీద మార్పు చేస్తూ ఐ.ఎ.ఎస్. కాదు డా.జె. కేదారేశ్వరి, డైరక్టర్, ఆర్కాలజి డిపార్ట్మెంటు అని చెప్పి జి.బ. నిడుదల చేయడం జరిగింది. జరిగిన పొరపాటు కరక్కు చేయడం జరిగింది.

ఓ.ఎమ్.సి. చే అక్రమ గమల తవ్వకం

ప్రశ్న నెం .48 (492)

సర్వశ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి(అనంతపురం) పొగాకు యాదగిరి – గౌరవసీయులైన గమలు, భూగర్భ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలింజేస్తారాః

- అ) అవంతపురం జిల్లాలో ఒబులాపురంలోని ఓ.ఎం .సి. అక్రమ గమల త్రవ్వకాలకు పొల్చుడుతూ,కోల్హాది రూపాయల ప్రజల ధనాన్ని స్వాహ చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- అ) దానిని రద్దు చేసి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఖనిజ అభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా గమల త్రవ్వకం పసులను చేపట్టాలని ప్రభుత్వం ఉచ్ఛేశిస్తున్నదా?
- ఇ) సదరు గమల త్రవ్వకం ద్వారా వచ్చిన ఆదాయాన్ని పేదల సంకేమం కోసం వినియోగించాలని ప్రభుత్వం ఉచ్ఛేశిస్తున్నదా?

గమలు, భూగర్భశాఖ మంత్రి (శ్రీమతి పి.పంచితా ఇంద్రారెడ్డి):

- అ) లేదండి.
- అ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తున్నం కాదు.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పత్తున్నం కాదు.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి: అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రధానమైన ప్రశ్న, నా హక్కులు వరిర్షించండి.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: అన్ని ప్రధానమైన ప్రశ్నలే

శ్రీ ఆసం రామనారాయణరెడ్డి: అధ్యక్షా, సభ్యులు మాటల్లడపోయే ముందు తమకి ఒక విషయం చెప్పాలి. మైన్సు విషయాలపై న్యాయస్థానాల పరిధిలో చర్చ జరుగుతోంది. అటువంటి సందర్భంలో ఇక్కడ దీనిని చర్చించ డానికి అవకాశం పున్నదా? ఒకసారి పరిశీలన చేయండి, ఒకవేళ చర్చించే అవసరం వుంటే ఎంతవరకు, ఏ పరిధి వరకు చర్చించి మీరు నిబంధనవల్ల బాగుంటుంది తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి.తిప్పొస్టమి: అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష సభ్యులు అభిలపక్ష కమిటీ వేయమంటే అభిలపక్ష కమిటి వేశారు., అభిలపక్ష కమిటీ ఓబులాపురం పోయింది మైన్సు చూసింది అక్కడ ఏమి అన్యాయం జరగలేదని అక్కమాలు జరగలేదని చెప్పారు. మళ్ళీ దీనిపైన సభా సమయం వృధా ఎందుకు? పోయిన సనూవేశాల్లో వారం రోజులు సమయం అంతా వృధా చేశారు. మళ్ళీ ఈరోజుఎందుకు సభా సమయం వృధా చేయడం ? ప్రభుత్వం స్పందించి ఆల్ పార్టీ మీటింగ్ పెట్టింది, అన్యాయాలు, అక్కమాలు ఏమి జరగలేదని చెప్పారు.

ఉ..11.50

శ్రీ సిహెచ్.సీతారాములు : అన్ని పార్టీలు కలిసి టీఎస్ చిట్ ఇచ్చాయిని చెప్పుతున్న మాట తప్పు. ఎవరి అభిప్రాయాలు వారు స్టీకర్స్ ద్రాయడం జరిగింది. స్టీకర్స్ గారు కూడా వారి వారిని పిలిపెచి మాటల్లడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : కోర్టులో లేని మైనింగ్ వ్యవహరం గురించి నేను మాటల్లడుతున్నాను. ఒక నర్సీ సంబరులోని కొంత భాగం మాత్రమే కోర్టులో ఉంది....

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : ఎస్, .మినిస్టర్ ఫర్ మైన్సు .....

శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రారెడ్డి : అధ్యక్షా ...

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : నన్ను ముందు క్వాశ్ అడగ్నియండి అధ్యక్షా.....

శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రారెడ్డి : కోర్టుకు సంబంధించినంత వరకు ప్రశ్నలు అడగ్నియండి అధ్యక్షా. నేను సమాధానం చెప్పుతాను.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : అధ్యక్షా, రాష్ట్రప్రభుత్వం ఓబులాపురం మైనింగ్ కంపెనీకి సీరియల్ సంబరు 1, జి.చి.సంబరు 67 ప్రకారం 25.98 హెక్టార్లను లీజుకు కేటాయించింది. కానీ సదరు కంపెనీ అనుమతి ఇచ్చిన దాని కన్నా, అదసంగా 47.2 హెక్టార్లోను, 15.79 హెక్టార్లోను ఫిక్ బోర్డు శాటీలైట్ ఇమేజ్ చూపించింది.

అక్రమ మైనింగ్ జరుగుతున్నట్లుగా పలికల్లో పుంభాను పుంభాలుగా కథనాలు, వార్తలు వచ్చినా, మంత్రిగారు మాత్రం చాలా తాపీగా ఏమీ జరగలేదని సభను మిన్ లీడ్ చేస్తున్నారు అధ్యక్షుడు. (ఈ దశలో గౌసభ్యులు ఒక మాయ్సును చూపిస్తూ) అక్రమాలు జరుగుతున్నట్లుగా దీన్ని బట్టి తెలుస్తోంది. దీన్ని మీకు పంపిస్తాము. మీరు పరిశీలించిండి. ఒక చోట 47.2 హెక్టార్లు, మరొ చోట 15.79 హెక్టార్లు అక్రమంగా మైనింగ్ జరుగుతున్నదని ఈ మాయ్సును బట్టి తెలుస్తోంది. ఇదంతా ఆంధ్ర -కర్ణాటక బార్డర్లో జరుగుతున్నది. .....

MR. CHAIRMAN : I can not allow you. You have already deviated from the subject.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : లేదు అధ్యక్షు..... అంతేకాకుండా మొత్తం 800 ఎకరాల పై చిలుకులో వీళ్ల 140 ఎకరాల అసైన్స్ భూమిలో డంపింగ్ చేస్తున్న మాట వాస్తవమా కాదా? దీని గురించి మీరు ఏమైనా సర్వే చేయించారా? చేయించి ఉంటే, ఆ సమాచారాన్ని కూడా మంత్రిగారు సభ ముందు ఉంచుతారా? రెండవది అధ్యక్షు .....

MR. CHAIRMAN : Do you want to pose how many supplementaries?

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : లేదు అధ్యక్షు .... నేను స్పృష్టంగా అడుగుతున్నాను. కోర్సులో ఉన్న దాని గురించి అడగటం లేదు. సమాధానం చెప్పడానికి మంత్రిగారు కూడా రెడ్డిగా ఉన్నారు. నా హక్కుల్ని మీరు కాపాడాలి. క్వాశ్న్ వేసే హక్కు నాకుంది.

MR. CHAIRMAN : I have to protect the rights of others also.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : ఇండియన్ బ్యారో ఆఫ్ మైనింగ్ వారు ఓబుళాపురం మైనింగ్ కంపెనీకి కొన్ని నిబంధనలు పెట్టారు. దాని ప్రకారం సంవత్సరానికి కేవలం మూడు లక్షల టన్నుల ఇనుప ఖనిజాన్ని మాత్రమే తన్ని తీసుకోవాలి. ఆ తర్వాత 7.5 లక్షల టన్నుల పరకు మాత్రమే అనుమతి ఇవ్వాలి. వారు ఇచ్చిన 26 హెక్టార్లో ఆరు హెక్టార్లను మాత్రమే ఖనిజ త్రవ్వకానికి వాడాలి. నాలుగు హెక్టార్లో డంప్ చేయాలి. ఒక హెక్టారు రోడ్సు వేయాలి, రెండు హెక్టార్లో గ్రీన్ బెల్ట్ మేయిన్స్ టేయిన్ చేయాలి. 13 హెక్టార్లు వేకంట ల్యాండ్ ఇచ్చితంగా ఉండేటట్లు నిబంధనలు పాటించాలి. కానీ ముఖ్యమంత్రిగారు 24-7-2007వ తేదీన అసెంబ్లీ నిండు సభలో చెప్పారు--ఓబుళాపురం మైనింగ్ కంపెనీ వారు క్రిందటి సంవత్సరం 20 లక్షల టన్నుల పై చిలుకు ఖనిజాన్ని తన్ని తీశారని. వాళ్ళకు 7.5 లక్షల టన్నుల కంటే ఎక్కువ అవకాశం లేనప్పుడు అదనంగా 20 లక్షల టన్నుల ఖనిజాన్ని వారు ఏ విధంగా తన్ని తీస్తారు? ఏ రకంగాను నిబంధనలు అనుమతించపు. అన్ని నిబంధనలు తుంగలో తేక్కారు. ఈ అక్రమ మైనింగ్ మీద ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటున్నది....

MR. CHAIRMAN : I am very serious. I am not allowing you.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : లేదు అధ్యక్షు. మీరు సమ్మ సెస్పండ్ చేసినా పరవాలేదు. మంత్రులకు గంటలు గంటలు ఇచ్చారు. నాకు అవకాశం ఇష్టారా?

MR. CHAIRMAN : You can not dictate me terms like this.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : క్వశ్న్ వేయడానికి మీరు అలో చేయాలి. మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

MR. CHAIRMAN : ఇంకా ఏమి అడుగుతావు? I will allow tomorrow. You can come with a separate notice. You can also come with a motion. Now, you can resume your seat.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : మంత్రులు గంటలు గంటలు చెప్పారు. ఎటువంటి పరిస్థితుల్లో నేను I will not leave this issue.

MR. CHAIRMAN : You should not say like that. You can not dictate terms to the Chair. I told you to come with a separate notice. I will post it immediately.

(తెలుగుదేశం ప్రార్థించి చెందిన సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : నాకు అవకాశం ఇవ్వాలి. క్వశ్న్ వేయడానికి కూడా అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎట్లా?

MR. CHAIRMAN : You are speaking for nearly 10 minutes. But so far, you have not put the question. Kindly resume your seat now. You are only giving the lecture.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : నాకు అవకాశం ఇచ్చేంతవరకు I will not yield.

(ఈ దశలో శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి పోడియం దగ్గరకు వచ్చి సప్లిమెంటరీ నేసేందుకు తనకు అవకాశం ఇష్టవలసిందిగా కోరసాగారు)

శ్రీమతి పి. సబితా ఇంద్రారెడ్డి : నేను సమాధానం చెప్పిన తర్వాత, వారు మళ్ళీ అడగుచ్చు.

(పోడియం దగ్గర నిలబడి శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి అంతరాయం కల్గించసాగారు)

MR. CHAIRMAN : This is not good. Kindly resume your seat.

శ్రీ పి. రఘునాథరెడ్డి : నేను క్వశ్న్ ను పథ్థతి ప్రకారం అడుగుతున్నాను. వారిని డిబేల్స్ చెప్పమనండి. నేను ఈ క్వశ్న్ ను ముందు సెపణ్టలో కూడా ఇచ్చాను. అప్పుడు రాలేదు.

MR. CHAIRMAN : Once again I am appealing to you to kindly resume your seat.

శ్రీ పి. రఘునాథ రెడ్డి : మీరు సమ్మ సస్పెండ్ చేసినా పరవాలేదు. నేను yield కాను. 50 వేల కోట్ల రూపాయల ప్రజా సామ్యకు సంబంధించిన ఇష్టూ ఇది.

(అధికారపడ్డ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

MR. CHAIRMAN : This House can not be run like this. Once again I am asking you to kindly resume your seat.

(ಅಂತರಾಯಂ)

(ఈ ದಶಲೋ ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಘುನಾಥರಾಜ್ ತಮನ್ನಾನಂ ವದ್ದಕು ವೆಳ್ಳಿಪೋಯಾರು)

ಶ್ರೀ ಅನಂ ರಾಮನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ : ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಗೌರವ ಸಭ್ಯರು ಚಾಲಾ ಸೀನಿಯರ್ ಸಭ್ಯರು. ಶಾಸನಸಭ್ಯಲೋ ಪನಿಚೇಸಿನ ಅನುಭವಂ ಕೂಡಾ ವಾರಿಕಿ ಉಂದಿ. ಪ್ರಶ್ನಾತ್ಮಕರಾಲ ಸಮಯಂಲೋ ಮಂತ್ರಿಗಾರಿ ಸಮಾಧಾನಂ ತರ್ವಾತ, ಸಫ್ಲಿಮೆಂಟರ್ಸ್ ಅಡಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಂ ಉಂದಿ. ಸಫ್ಲಿಮೆಂಟರ್ಸ್ ಕೂಡಾ ಒಕಟಿ ರೆಂಡು ಅಯಿತೆ ಮಂತ್ರಿಗಾರು ಚೆಪುಗಲ್ಲಿತಾರು. ಸಫ್ಲಿಮೆಂಟರ್ಸ್‌ಕೆ 15 ನಿಮಿಷೋಲು ಪಡಿತೆ, ಸಮಾಧಾನಂ ಎಣ್ಣಾ ಪನ್ನಂದಿ?

ಮ.12.00

ಮಿಷನ್ ಕೈರ್ಕ್ಯಾನ್ : ನೋ ನೋ. 15 ನಿಮಿಷೋಲ್ ಆಯನಿಖಿಂದಿ ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಫ್ಲಿಮೆಂಟರ್ ರಾಲೇದು.

ಶ್ರೀ ಅನಂ ರಾಮನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ : ಕಾಬಟ್ಟಿ, ನೇನು ಗೌರವ ಸಭ್ಯರಿಗೆ ಮನವಿ ಚೇಸೇದಿ, ವೀರಭಾರತರಾವು ಗಾರು ಸೀನಿಯರ್ ಸಭ್ಯರು. ವಾರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಾಯಕುಲುಗಾ ಉನ್ನಾರು. ವಾರು ವಾಳ್ಳ ಮೆಂಬರ್‌ನು ಚೆಪ್ಪಿ, ಕೊಂತ ಸಂಯುಕ್ತ ಪಾರ್ಟಿಸ್, ಅವಸರಣೆತೇ ಮುಕ್ಕಿ ಸಫ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಕ್ರಾಕ್ಸ್‌ನ ಅಡಗೊಂಡಿ. ಸಮಾಧಾನಂ ಚೆಪುದಾನಿಕಿ ಪ್ರಭುತ್ವಾನಿಕೆಂ ಬಾಧ ಲೇದು. ತಮರು ಅನುಮತಿಂಚಿ, ಸಫ್ಲಿಮೆಂಟರ್ ಇಸ್ತೇ ಚೆಬುತಾನು. ಆ ಅವಕಾಶಮೇ ಲೇಕುಂಡಾ, ಆಂತಂ ಕಲ್ಪಿಂಚಿ, ಕೈರ್ಕ್ಯಾನ್ ಗಾರಿ ಆದೇಶಾಲನು ಕೂಡಾ ಧಿಕ್ಕರಿಂಚೆ ಪದ್ಧತಿ ಸರೈನಾದಿ ಕಾದು. ಗೌರವ ಸಭ್ಯರು ಸೀನಿಯರ್ ಸಭ್ಯರು. ವಾರಿಕಿ ಅನುಭವಂ ಉಂದಿ. ಈ ವಿಧಿಮೈನ ಪದ್ಧತಿ ಮಾತ್ರಂ ಸರೈನಾದಿ ಕಾದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪಿ. ಸಬಿತಾ ಇಂಡಾಷ್ಟ್ರಿಯಲ್ : ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಈ ಒಬ್ಬರೂಪಂ ಐರೆನೆಂಬ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಗುರಿಂದಿ ಗತ ಶಾಸನ ಸಭ ಸಮಾವೇಶಾಲಲೋ ಸುದೀರ್ಘಮೈನ ಚರ್ಚು ಜರಿಗಿಂದಿ. ದಾನಿಕಿ ಸಂಬಂಧಿಂಚಿನ ಒಕ ಕಾರ್ಪೊನಿ ಕೂಡ ಇಕ್ಕೆಡ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಲೋ ಪೆಟ್ಟಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ಅದೇ ವಿಧಂಗಾ ಈ ರೋಜ್ ಗೌರವ ಸಭ್ಯರು ಚೆಪ್ಪಿನ ಮೈನಿಂಗ್ ಲೀಜ್ ಗುರಿಂದಿ ಚೆಬುತಾನು. ದೀನಿಲೋ 3 ಬಿಟ್ಟ್‌ಗಾ ಮೈನಿಂಗ್ ಲೀಜ್ ಇವ್ವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ ಒಬ್ಬರೂಪಂ ವಾರಿಕಿ. ಈ ರೋಜ್ ಮೆಸ್ತನ್ ಚೇಸಿಂದಿ 25 ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನು ಲೀಜುಕು ಸಂಬಂಧಿಂಚಿ. ಗತಂಲೋ 1984ಲೋ ರಾಮಮೋಹನರಾಜ್ ಗಾರಿಕಿ ಲೀಜುಕು ಮಂಜಾರು ಇವ್ವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. 2002ಲೋ ಒಬ್ಬರೂಪಂ ವಾರಿಕಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಚೇಯಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ದೀನಿಲೋ ಇಲ್ಲಿಗಲ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಜರುಗುತ್ತಿರುವೆಂದಿನಿ ಸಭ್ಯರು ಸಭ್ಯರು ತೆವಿಸ ವಿವರ್ಯಂ. ಕಾನಿ ಗೌರವ ಸಭ್ಯರಿಗೆ ತೆಲಿಯಜೆಸೇದಿ, ಮೈನಿಂಗ್ ಜರುಗುತ್ತಿರುವುದು, ಮೈನಿಂಗ್ ಲೀಜುಕು ಇಸ್ತುನ್ನಿಸ್ತು ಒಕ ಮ್ಯಾನ್ ಉಂಟುಂದಿ. ಬೌಂಡರ್ಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಚೇಸಿ ಇಸ್ತೂ ಪುಂಟಾರು. ಆ ರೋಜ್ 25 ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನು ಲೀಜುಕು ಸಂಬಂಧಿಂಚಿನ ಮ್ಯಾನ್‌ನು ಸಭ್ಯರು ತೆಸ್ತುನ್ನಾರು. ಸೈಂಟ್‌ಪ್ರೋಟ್ ಪೆಟ್ಟಿ, ಆ ಪಕ್ಕ, ಈ ಪಕ್ಕ ಲೀಜುದಾರುಲು ಉಂಟಾರು. ವಾರಿನಿ ಕ್ರಾನ್ ಚೇಸಿ ಇಲ್ಲಿಗಲ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಚೇಸೆ ಅವಕಾಶಂ ಎಣ್ಣಿ ಪರಿಸ್ಥಿತುಲಲೋನೂ ತ್ಯೇತು. ವಾಳ್ಳ ಕೆಬಿನ್ ಬೌಂಡರ್ ಪ್ರಕಾರಂ, ವಾಳ್ಳಕೆಬಿನ್ ಲೀಜ್ ವಾರು ತೀಸುಕುನೆ ಅವಕಾಶಂ ಉಂಟುಂದಿ. ಈ ಒಬ್ಬರೂಪಂ 25 ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ನು ಸಂಬಂಧಿಂಚಿ 4 ದಿಕ್ಕುಲಾ ಮೈನ್ ಒಂದು ಲೀಜುದಾರುಲು ಉನ್ನಾರು. ಇಲ್ಲಿಗಲ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಜರಗಡಾನಿಕಿ ಅವಕಾಶಮೇ ಲೇದು ಅಧ್ಯಕ್ಷ.

ಇಂಡೋಕಟೆ, ಗೌರವ ಸಭ್ಯರು ಅಡಿಗಿಂದಿ, ಡಂಪ್ ಯಾರ್ಡ್‌ಲೋ ಕೂಡಾ ಮೈನಿಂಗ್ ಚೇಸ್ತುನ್ನಾರನಿ. ವೆಸ್ಟ್ ಪಾಡಿನಿ ಅಕ್ಕೆಡ ಡಂಪ್ ಚೇಸ್ತುನ್ನಾರು. ಅದಿ ಇಲ್ಲಿಗಲ್ ಮೈನಿಂಗ್ ಕಾದನಿ ಮನವಿ ಚೇಸ್ತುನ್ನಾನು.

గత శాసన సభలో ముఖ్యమంత్రి గారు మెష్వన్ చేసినట్లు, వాళ్ళకు ఎంత ఐరన్ ఓర్ వెలికి తియ్యడానికి పర్మిషన్ ఇచ్చామో దానికి లోబడే వారు తీశారని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. ఈ రోజు అదే నిషయాన్ని సభ దృష్టికి తేవాలని అనుకుంటున్నాను. ఈ ఐరన్ ఓర్ కి పర్మిషన్ ఇస్తున్నపుడు దీనికి ఉన్న డిమాండుకు అనుగుణంగా ఉత్పత్తి పెంచుకోడానికి అక్కడున్న మైన్డారుడు ఎవరున్న కూడా పబిం నుంచి పర్మిషన్ తెచ్చుకుంటాడని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఆ విధంగా ఆ సంవత్సరం డిమాండును బట్టి ఆ విధంగా ఉత్పత్తి చేస్తామని ఎవరైనా లీజ్డారుడు అప్పికేషను పెట్టి పర్మిషన్ తెచ్చుకునే అవకాశం ఉంది అధ్యక్షా. 5 సంవత్సరాలకు సంబంధించి ప్రతి సంవత్సరం ఇంత ఉత్పత్తి చేస్తామని పబిం నుంచి పర్మిషన్ తెచ్చుకుని, దానికి లోబడే వెలికి తీయడం జరిగింది అధ్యక్షా. గత సంవత్సరం గాని, అంతకు ముందు సంవత్సరం గాని 5 సంవత్సరాలకు లెక్క వేసుకుంటే, 77 లక్షల 46 వేల 346 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులకు అనుమతి ఇష్టుడం జరిగింది. అయితే వాళ్ళ 63 లక్షల 83 వేల 996 లక్షల మెట్రిక్ టన్నులు మాత్రమే వెలికి తీయడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి దాదాపు 8 కోట్ల 18 వందల 85 లక్షల రూపాయలు వాళ్ళ రాష్ట్ర ఖజానాకు రాయ్టీ చెల్లించడం జరిగింది.

గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేసేది, ఇల్లిగర్ మైనింగ్ ఈ 25 హాక్టార్లో ఈ పక్క, ఆ పక్క మైనింగ్ లీజ్డారులు ఉండగా ఎట్లా చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను. ఈ పక్క, ఆ పక్క మైన్ లీజ్డార్లు ఉన్నపుడు వాళ్ళకిచ్చిన లీజు ల్యాండు పరిధిలోకి మరొకరు ఎంటర్ కావడానికి అవకాశం లేదు. ఇల్లిగర్ మైనింగ్ జరగడం లేదని సభ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ పల్లె రఘునాథ రెడ్డి : అధ్యక్షా.

MR. CHAIRMAN: No, no, I am not allowing you. I will allow Sri P. Yadagiri, who is signatory to this question.

శ్రీ పి. యాదగిరి : నా సమయాన్ని పల్లె రఘునాథరెడ్డి గారికి పాస్ చేస్తున్నాను అధ్యక్షా.

MR. CHAIRMAN: Don't deviate from the procedure. This is question hour, please don't convert it into a debate.

శ్రీ పల్లె రఘునాథ రెడ్డి : ఎందుకు ప్రభుత్వం భయపడుతోంది?

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : నువ్వు భయపడుతున్నాము. You are afraid. That is why you have not given notice. I am directing you to give notice for discussion. But you are going back on that.

(INTERRUPTIONS)

As Chairman, I am directing you to give notice under Rule 311 or Rule 70 for discussion. But you are going back on that. You want to waste the time of the House? You were Lecturer earlier. It is very bad on your part. Please take your seat. Now, I will go to next question.

శ్రీమతి పి. వద్దావలి : మేమూ సభ్యులమే. ఇప్పటికి రెండు గంటలైంది సార్.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి : మినిష్టరు గారు సభను తప్పు దోష పట్టిస్తున్నారు సార్.

MR. CHAIRMAN: (Addressing Sri D. Veerabhadra Rao) Please advise your Member. Being a Lecturer, should he behave like this? We have conducted one-day training class about the Rules and Procedures of the House for the Hon'ble Members. I think that one-day training class is not enough. You have to keep up the trust of the public and the mandate given by the voters. Please gain the confidence of the public.

శ్రీ పల్లె రఘునాథరెడ్డి : అధ్యక్షా, ఓబులాపురం మైనింగ్కు ఇచ్చింది 887.62 ఎకరాలు ఉంది. దీనిలో నీ ఏ కంపెనీలకు ఎంత ఇచ్చారు? వాస్తవంగా ఇచ్చినదానికంటే కూడా వాళ్ల అక్రమించింది వాస్తవం. సర్వోచ్చమీ చూపించాము. విచారణ చేస్తే రుజువు అపుతుంది. అక్రమాలు ముమ్ముటికీ నిజమే. చూడండి అధ్యక్షా. (కొన్ని కాగితాలు లేసి చూపించి చదివేరు) ఆ గముల లీజు చట్టు విరుద్ధం. నిబంధనలకు పొతుర, స్వాన్ టుడే. ఆంధ్ర జ్యోతిలో ..

MR. CHAIRMAN: Nothing will go on record.

(Interruptions from Sri P. Ragunatha Reddy)
It is not a classroom. Earlier, you were Lecturer also and you should set an example for others. Please take your seat.

మ.12.10

(అంతరాయం)

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి : గౌరవ సభ్యుల దగ్గర సప్లిమెంటరీ అడిగే సమాచారం పుంటే వారిని అడగుమనండి, మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతారు. ఆ విధంగా కాకుండా స్వాన్ ఐటమ్స్‌ను చదువుతాను అని అనడం సరియైన సాంప్రదాయం కాదు.

శ్రీ పల్లె రఘునాథ రెడ్డి : సర్, నేను సప్లిమెంటరీయే అడుగుతాను, ఒక్క నినిపం అవకాశం ఇష్టండి.

మిశ్సర్ షైర్ల్స్ : ఏమి సప్లిమెంటరీ అండీ, ఇప్పటికి రెండు గంటలైంది, టీ బేక్ లేదు, ఏమీ లేదు.

(తిరిగి అంతరాయం)

**ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు
ఓవ సమావేశం**

ప్రశ్న నెం. 311

**శ్రీమతి పుల్లా పద్మావతి,
ఎం.ఎల్.సి..**

గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- ఎ) రాష్ట్రంలో అపలు సాగు ఆయకట్టు విస్తృతం ఎంత ;
- బి) రాష్ట్రంలో చేపట్టిన జలయజ్ఞం కార్బ్రూక్షమం మూలంగా సాగు క్రిందకు తీసుకువచ్చిన అదనపు ఆయకట్టు విస్తృతం ఎంత ?

గో || భూతి, మధ్య చేపట్టిన జలయజ్ఞం మంత్రి (శ్రీ శామిత్రీ లక్ష్మీ) యై.

- ఎ) రాష్ట్రంలో 2003-2004 వరకు సాగులో పున్న అపలు ఆయకట్టు విస్తృతం 1,10,15,960 ఎకరాలు అంటే 44,58,097 హెక్టార్లు.
- బి) 2004-2007 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో చేపట్టిన జలయజ్ఞం కార్బ్రూక్షమం మూలంగా సాగు క్రిందకు తీసుకువచ్చిన (సాగునీటి సామర్థ్యం) కొత్త ఆయకట్టు విస్తృతం 11,09,445 ఎకరాల (4,48,986 హెక్టార్లు).

(పై సమాధానం గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రిగారి ఆమోదం పొందింది.)

సాగునీరు, ఆయకట్టు ప్రాంత అభివృద్ధి (పెదబ్బుయ్యార్ సాగునీరు.జ్) శాఖ,
యు. క. నోటు నెం.30914/భారీ సాగునీరు.జ్ /2007, తేది: 9 -11-2007.

శ్రీమతి పి.పద్మావతి : సర్, వారివి సమస్యలూ, మాని సమస్యలు కాదా ? వారికి గంటలకు గంటల సమయం ఇస్తారు కాని, మాకు టైమ్ ఇష్యూరా ?

మిస్టర్ షైర్స్ : మనకు ఈ రోజు జలయజ్ఞం మీద చర్చ పుంది, ఆ చర్చలో మీరు పార్టీసింస్

చేయవచ్చు.

శ్రీమతి పి.పద్మాపత్రి : అధ్యక్షా, గత ప్రభుత్వంలో వ్యవసాయ రంగాన్ని నిర్లక్ష్యం చేసిన మాట వాస్తవం. రైతులు విసిగి వేసారి ఆకలి చాపులకు గురై ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న సందర్భంలో రాజశేఖర రెడ్డి గారు అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, వ్యవసాయ రంగం మొత్తానికి సాగు నీరు అవసరం కాబట్టి ఆ సాగునీటికి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ జలయజ్ఞానికి పెద్ద పీట వేయడం జరిగింది. అయితే ఇప్పుడు రంగులు మార్పి, వేసాలు మార్పి, రైతులే మా అజండా అని మాటల్లాడుతున్నారు.

తలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో వ్యవసాయ రంగానికి కేటాయించిన నిధులు ఎన్ని, ఖర్చు చేసినవి ఎన్ని, వారు తెచ్చిన అనుమతులు ఎన్ని అనే వివరాలు చెప్పాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాము. అట్లాగే వారు ఎంత ఆయకట్ట అభివృద్ధిలోకి తీసుకొచ్చారు ? గత ప్రభుత్వంలో చేపట్టిన సాగునీటి ప్రాజక్షుల నిర్మాణంలో అవకతవకలు జరిగాయా ? జరిగినట్లయితే అని ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చాయా, వాటిపై ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నదీ తెలపాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

శ్రీ పోన్నాల లక్ష్మయ్య : అధ్యక్షా, ఆయకట్టకు సంబంధించిన అంశాలు ప్రధాన ప్రశ్నలో వచ్చాయి. ఇప్పుడు అడిగింది గత 9 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రాజక్షుల గురించి, నాణ్యత వివరాల గురించి అడిగారు. పూర్తి వివరాలు చర్చ జరిగేటపుడు తెప్పించుకుని ఇస్తాము, నా దగ్గర పున్నాయి. క్వాలిటీ విషయంలో కూడా పూర్తి స్థాయిలో వివరాలు చేపే అవకాశం అప్పుడే వుంటుందని నేను భావిస్తున్నాము. ఇప్పటికేస్పుడు సమాధానం ఇస్తే సరియైన సమాచారం రాదేమో అన్న భయంతో ఈ మాట చెబుతున్నాము. తప్పనిసరిగా ఆ విషయాలు కూడా మాటల్లాడండి. మిగతా సభ్యులు అడిగిన దానికి కూడా కలిపి తప్పనిసరిగా సమాధానం చెప్పడం జరుగుతుంది.

ప్రశ్న 50

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు

3వ సమావేశం

[ప్రశ్న నెం. 336]

సర్వీసీ

దాచూరి రామిరెడ్డి,
బాల సుబ్రహ్మణ్యం విటపు,
కచ్చ జార్జి విక్టర్,
ఎం.వి.ఎవ్. శర్మ,
ఎం.ఎల్.సిలు,

గౌరవనీయులైన ఉన్నత విద్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం
తెలియజేస్తారా;

- ఎ. 2000-2005 కాలానికి ఇంటర్వీడియట్ బోర్డు ప్రయివేటు ఏయిడెడు కళాశాలల నుండి
జూనియర్ లెక్చరర్లు బోధనేతర సిబ్చందిని రిపొట్రియేట్ చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;
- బి. అయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి ;
- సి. అట్టి రిపొట్రియేషను వల్ల మూసివేసిన సెక్షన్లు కళాశాలలను తిరిగి ప్రారంభించడానికి
ప్రభుత్వం అనుమతిస్తుందా?

శ్రీ టెన్కు తిఱ్పానీఖా సహాయులు (శ్రీ శ్రీ. శ్రీశిల్ప)

- ఎ. అవునండి.
- బి. కొన్ని ఎయిడెడ్ జూనియర్ కళాశాలల్లో విద్యార్థుల సంఖ్య తగినంతగా లేనందువల్ల
రీడిషాయ్ మొంటు చేయడం జరిగింది.
- సి. అవునండి.

(ప్రై సమాధానం గౌరవనీయులైన ఉన్నత విద్య శాఖ మంత్రిగారి ఆమోదం
పొందింది.)

ఉన్నత విద్య (ఐ.జి.III) శాఖ, యి. ట. నోటు నెం.13965/ఐ.జి.II/2007-2,
తేది: 7 -11-2007.

శ్రీ డి.రామిరెడ్డి : సర్, ఎయిడెడ్ కాలేజీలలో సరియైన సంఖ్యలో విద్యార్థులు లేరనే కారణంతో ఆ
స్థాఫ్సు గపర్చమెంట్ కాలేజీలకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసారు. గత 20 సంవత్సరాల నుంచీ వున్న ఆనవాయితీ ప్రకారం

ఎక్కడైనా ఎయిడెడ్ పారశాలలను మూసివేసి గవర్న్‌మెంట్‌లో కలిపినపుడు 50 శాతం స్టోను అబ్జార్వ్ చేస్తారు తప్ప ఎయిడెడ్ అనే తోక పెట్టి డిప్టాయ్ చేయడం గతంలో ఎప్పుడూ జరగలేదు. ఈ సందర్భంలో అట్లా ఎందుకు జరిగింది అనేది ఒక ప్రశ్న.

ఎంత మందిని ఈ రాష్ట్రంలో ఆ రకంగా ఎయిడెడ్ నుంచి గవర్న్‌మెంట్‌కు డిప్టాయ్ చేసారు? ఇప్పుడు మళ్ళీ వారిని తిరిగి ఎందుకు పంపించాలని అనుకుంటున్నారు? ఆ మూసివేసిన కాలేజీలు ఇప్పుడు లేవు కాబట్టి వారి గతి ఏమిటి? నీరిని అందరినీ గవర్న్‌మెంట్‌లోనే పుంచి అబ్జార్వ్ చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, కాలేజీలు నడిపించడానికి, రీ డిప్టాయ్‌మెంట్‌కూ సాధారణంగా కొన్ని నార్మ్సు పున్నాయి. విద్యార్థుల కనీస సంఖ్య, పైస్‌లో 30 మంది, ఆర్ట్స్ అండ్ కామర్స్‌లో 40 మంది, ఓరియంటల్ లాంగ్విజన్ అంటే అరబ్బి, సంస్కృతం పంటి వాటిలో 27 మంది కనీసం పుండాలి. అట్లా లేవపుడు, విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గిపోయిన తరువాత 1, 2 సార్లు పరిశీలించిన తరువాత ఆ లెక్కరర్ల యొక్క సర్వీసును నద్వానియోగం చేసుకోవాలనే భావనతో వారి అవసరం ఎక్కడైతే పుందో అక్కడకు రీ డిప్టాయ్ చేయడం జరుగుతోంది.

అందులో భాగంగానే ఎక్కడక్కడైతే వాస్తవంగా వారి సర్వీసులు అవసరం లేవో అక్కడ నుంచి తీయడం జరిగింది తప్ప, ఫంగ్సినింగ్ కాలేజీలలో, స్కూడెంట్స్ ప్రైంట్ పున్న చోట్ల ఎక్కడ నుంచి రీ డిప్టాయ్ చేయడం జరగలేదు. స్కూడెంట్స్ పుండి, స్టో లేని చోట్లకు వారిని పంపించడం జరిగింది. కేవలం సదుచ్ఛేశంతో విద్యార్థులకు చదువు చేపే అధ్యాపకులు కావాలి, అధ్యాపకులకు విద్యార్థులు కావాలనే ఉచ్చేశంతో చేయడం జరిగింది. ఇద్దరికి ఉపయోగం పుండే విధంగా రీ డిప్టాయ్ చేయడం జరిగింది తప్ప, ఎవరిసైనా ఇబ్బంది పెట్టాలనో లేక పనిష్మాన్ ఇవ్వాలనో లేక వేరే ఏ రకమైన కారణాలతోనూ చేయలేద ని మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. అది కాకుండా రామిరెడ్డి గారు రెగ్యలరైజేషన్ గురించి చెబుతూ ఒక మాట మాల్చారు.

రీ డిప్టాయ్ చేయబడిన టీచర్లు 550 మంది పున్నారు, అట్లానే నాన్ టీచింగ్ స్టో పున్నారు. కొన్ని చోట్ల నాన్ ఫంగ్సినింగ్ కాలేజీలు కూడా పున్నాయి. లెక్కరర్లను కూడా రీ డిప్టాయ్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ నాన్ టీచింగ్ స్టో కూడా అడిషనల్గా పున్న 512 మందిని వివిధ కాలేజీలకు రీ డిప్టాయ్ చేయడం జరిగింది. మనకు బేసిక్ రూల్స్ అనేవి పున్నాయి రిక్రూట్‌మెంట్ కోసం. గవర్న్‌మెంట్ జూనియర్ కాలేజీలకు కాని, డిగ్రీ కాలేజీలకు కాని లెక్కరర్లను పట్టిక సర్వీస్ కమీషన్ ద్వారా రిక్రూట్ చేయడం జరుగుతోంది.

ఎయిడెడ్ కాలేజీలలో పుండే వారిని రీ డిప్టాయ్‌మెంట్ సాధ్యమైనంత వరకూ ఎయిడెడ్ కాలేజీల నెససిటీ ఎక్కడ పుందో అక్కడ చేయడమే కాకుండా అదనంగా పుండే వారి సర్వీసులను గవర్న్‌మెంట్‌లో కూడా వినియోగించుకోవడం జరిగింది. రెగ్యలరైజేషన్ అనే అంశం ఉత్పన్నం కాదు, ఎందుకంటే సర్వీస్ రూల్స్ అర్టోటల్లీ డిఫరెంట్.

మ. 12.20

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి: ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి ఉన్నవారిని ఇటువంటి సందర్భంలో అబ్జార్వ్ చేయడానికి ఇబ్బంది ఏమని అడగడంలో తప్పు లేదు.

శ్రీ డి. శ్రీనివాస్: ఇంతకుముందు ప్రభుత్వం పేరు తీసుకోవడం అయింది. 1997-2003 ఏడైనా కూడా, నాకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పేరు తీయడం ఇష్టం అనిపించదు. ఈనాడు ఎంప్లాయిమెంట్ రెగ్యులరైజేషన్ విషయంలో ఈ రాష్ట్రం చాలా దురదృష్టకరమైన పరిస్థితిలో ఉంది. దాదాపు రెండు లక్షల మంది ఉండి ఉంటారు. ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చింది? ఎప్పటికప్పుడు ప్రతిసారి ఎన్ని వెకెన్సీన్ అవసరం ఉన్నాయో, ఎంప్లాయిమెంట్ పొట్టణియల్ అవసరం ఉందో అంత ఘమారు 1000, 2000 వరకూ ఎప్పటికప్పుడు ఉద్యోగాలు ఇస్తా ఉంటే ఈ పరిస్థితి రాష్ట్రంలో వచ్చేది కాదు. వివిధ పేర్లతో కేవలం ప్రజల అవసరాలు, విద్యార్థుల అవసరాలు, వివిధ రంగాల్లో అవసరాలకు డిఫరెంట్ నేమ్సుతో క్యాబిన్ లేబర్ క్రిందనో, దిననరి భత్యం మీదనో, కాంట్రాక్ట్ పద్ధతి కిందనో లక్షలాది మందిని తీసుకువచ్చారు. అది ఈ రోజు ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నా, ఇది ఒక సంఘలో ఉన్న విషయం కాదు. ప్రతీ డిపార్ట్మెంట్లో ఉంది. దాని గురించి కైర్యంగా 1993లో ఒక కటాఫ్ డేట్ ఇచ్చి మేము వేలాది మంది సర్వీసులని రెగ్యులరైజ్ చేసాము. తరువాత ఈ సంఖ్య లక్షలలోకి వెళ్లింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం మీద ఎంత భారం పడుతుందనేది దృష్టిలో పెట్టుకొని సమగ్రంగా అలోచించాలి. ప్రత్యేకంగా ఒక డిపార్ట్మెంట్లో దీనికి సంబంధించి చేయడానికి నీలుండడు. వారి సర్వీసులను ప్రాట్ట్ చేయడం, వారికి ఎటువంటి రకంగానూ ఇభుంది లేకుండా ఉండడం కోసం, రిబైర్మెంట్ ఏజ్ అయ్యేవరకూ జీతభత్తాలు సమగ్రంగా వచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వం వహిస్తుందని తెలియచేస్తున్నాము.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు

ఇతర రాష్ట్రాలలో నిపసిస్తున్న ప్రవాసాంధ్రుల విద్యావకాశాలను గురించి

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం.4-వి

Sarva Sri B. Kamalakar Rao, K.R. Amos - Will the Minister for School Education be pleased to state:

- Whether there is any comprehensive policy for educational facilities to Pravasa Andhras residing in other States?
- Whether there is any proposal to constitute a House Committee to study the needs and recommend the provisions to the Government for educational facilities to the people residing outside the State?
- Whether the Government is aware that Orissa and other States have constituted such Committees in the matter; and
- if so, the action taken in this regard?

MINISTER FOR SCHOOL EDUCATION (SRI C. DAMODAR RAJA NARSIMHA):

- No, sir. However, the Government is seriously contemplating to evolve a policy for protecting the educational interests of Telugu speaking people living in other States.
- No, sir. However, in the interest of Telugu speaking people living in other States and with a commitment to formulate a policy, Government would constitute a Committee to study the issues relating to educational facilities of Telugu speaking people living in other States.
- No, sir.
- Does not arise.

SRI B. KAMALAKAR RAO: Sir, there are two issues involved in respect of educational facilities to Pravasa Andhras residing in other States viz., financial support and the technical support for education, particularly the Telangana people who are going

to Mumbai for their livelihood are the poorest of the poor and they are facing lot of problems. Similarly, the Telugu speaking people living in New Delhi, especially the people belonging to middle class are also facing the similar problems because they are treated as non-locals there. Further, when they come here they are treated as non-locals in our state. There is an immediate need to bring out a policy. Luckily, our Hon'ble Chief Minister is here today and when he went to New Delhi for electioneering, the people have represented their grievances in my presence. I request the Government to come forward with a comprehensive policy for supporting and improving the educational facilities for the Pravasa Andhras living in different states, especially the financial as well as the technical support.

SRI C. DAMODAR RAJANARSIMHA: Sir, I completely agree with the opinion of the Hon'ble Member. వారు ఆవేదన చెందారు. ప్రవాసాంధులు ముఖ్యంగా, మహారాష్ట్ర, న్యూ ఫీల్డ్, తమిళనాడులలో ఏ విధంగా ఇఖ్యందులు పడుతున్నారో, దాని మీద ఒక కమిటీని వేసి రెండు, మూడు నెలల్లో, ఈ కమిటీ ఆ రాష్ట్రాలను పర్యటించి నివేదిక సమర్పించిన తరువాత సమగ్రంగా చర్చించిన తరువాత ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటాము. ముఖ్యంగా ఆర్థికంగా, సాంకేతికంగా సాధ్యాసాధ్యాలను పరిశీలిస్తారు. ఐదుగురు సభ్యులతో ఉన్న కమిటీలో తెలుగు యూనివర్సిటీ నుండి ఒక ప్రాఫెసర్, స్కూల్ ఎడ్జ్యుకేషన్ సెక్రటరి మొదలగువారున్నారు. వీరు మూడు మాసాలలో ఒక నివేదిక సమర్పిస్తే దానిమీద ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుంది.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: అక్కడ మన తెలుగు పారశాలలు చాలా ఉన్నాయి. చెష్టె, ముంబై, ఫీల్డ్లో పారశాలలు మూతపడ్డాయి. క్వాట్సింగా విచారించడానికిగాను సభా కమిటీని అడుగుతున్నారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం సభా కమిటీని వేస్తుందా?

శ్రీ సి. దామోదర్ రాజనర్సింహః తమరి ఆవేదన ప్రభుత్వానికి అర్థమయింది. అంత తీర్పత ఆవేది లేకున్నా, ఎక్సపర్ట్స్ కమిటీని ప్రభుత్వం నియమించి ఆ కమిటీ రిపోర్ట్‌ను రెండు, మూడు మాసాలలో తెప్పించిన తరువాత, సదరు రెకమెండేషన్‌ని ప్రభుత్వం సమగ్రంగా చూసి నిర్ణయం తీసుకుంటుంది.

మిస్టర్ ఛైర్మన్: ఒరిస్సా వారు కమిటి వేసారు. వారు మన దగ్గరకు వచ్చారు. తెలుగు భాషాను చాలా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. మన సరిహద్దు రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకించి నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. వారి గురించి ఆలోచిస్తే, కమిటి వేస్తే బాగుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారితో చెప్పి ఆలోచించండి.

శ్రీ సి. దామోదర్ రాజనర్సింహః ఇందులో ప్రభుత్వ అభిప్రాయం ఏమంటే, ఒరిస్సాలో కమిటి వేసారు. వాస్తవమయిన విషయమే. మనం కూడా అఫీసియల్ లెనెర్ కమిటి వేసి రెండు మాసాలలో నివేదక సమర్పించిన తరువాత, ఆ చర్చ జరిగిన తరువాత ఇంకా అసంతృప్తిగా ఉంటే, అప్పుడు మనం హాజ్ కమిటి వేసుకుంటే బాగుంటుంది. ఇది ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చింది.

డా.ఎస్. రాజశేఖరరాణ్ణిః నేను దాదాపు సంవత్సరంసుర క్రితమే తమిళనాడు తెలుగు స్పీకింగ్ అసోసియేషన్ వారు అడిగిన మేరకు, ఒరిస్సాలో ఒక లెజిస్ట్రిట్‌బోడీ - permanently constituted to lookafter the interest of the Telugu Speaking people, mostly their educational needs etc., అటువంటి అసెంబ్లీ కమిటి వేయాలని అనుకున్నామని స్పీకర్ గారికి అడుగ్ చేసి ఒక ఉత్తరం లాసోము.

మిస్టర్ శైర్కోవ్చార్స్: Hon'ble Speaker గారు ఈ విషయం నాకు చెప్పారు.

డా.వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి: ఇంతలోపల కొన్సిల్ కాన్ఫియూటర్ అవుతుంది, ఒకేసారి కొన్సిల్, అసెంబ్లీ నుండి అంటే, రెంటి నుండి కలిపి వేస్తే బాగుంటుందని స్పీకర్ గారు అన్నారు. కాబట్టి మీరిద్దరూ మాటల్లాడుకొని ఎప్పుడు వీలుంటే అప్పుడు అసెంబ్లీ, కొన్సిల్ టుగెదర్ ఒక చిన్న కమిటీ వేసుకుంటే ఒక సంవత్సరానికి ఒకసారి అటూ, ఇటూ తిరిగి వీరికి సంబంధించిన అవసరాలు తెలుసుకోవచ్చు. బేసిక్ గా దీని ఉధ్యోగం ఏమంటే, ఒక అసెంబ్లీ కమిటీ శాసనసభకు సంబంధించిన కమిటీ ఇతర రాష్ట్రాలకుపోతే అఫీషియల్ స్టేటస్ ఉంటుంది. మంత్రులతో, ఆ ప్రభుత్వంతో మాటల్లాడుకునే అవకాశం ఉంటుంది. సమస్యలను పరిష్కరించుకునే పరిస్థితి ఉంటుంది. అలా అవలంభించుకోవడానికి ఉంటుంది.

Now, the ball is in the court of Hon'ble Chairman, A.P. Legislative Council and the Hon'ble Speaker, A.P. Legislative Assembly. As and when you feel fit, please constitute the Joint House Committee so that it can function.

శ్రీ బి. రాధాకృష్ణాయ్: ఇతర దేశాల్లో తెలుగువారున్నారు.

మిస్టర్ శైర్కోవ్చార్స్: సభాకమిటీ Terms of Reference లో ఈ విషయం చేర్చవచ్చునా లేదా పరిశీలించవచ్చును. వచ్చిన తరువాత టర్మ్స్ లో వస్తుంది. డార్క్ అన్నింటికి మీరు లేస్తూ ఉంటారు.

**విశాఖపట్టణం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలోని
సముద్ర తీర ప్రాంతాన్ని కెమికల్ కారిడార్ గురించి**

ప్రశ్నలు వ్యాపి ప్రశ్నల నెఱం: 7 జి

సర్వశ్రీ దాడి వీరభద్రరావు, నిమ్మకాయల చిన్నరాజువు(తూర్పు గోదావరి) పట్లె రఘునాథరెడ్డి, శ్రీమతి మనోల పర్మజ, బోమ్మణి నారాయణరావు - గౌరవ భారీ పరిశ్రమల శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజ్ఞులు:

- అ) విశాఖపట్టణం, విజయనగరం, శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలోని సముద్ర తీర ప్రాంతాన్ని కెమికల్ కారిడార్ కోసం ప్రత్యేకించే ప్రతిపాదనలు ఏవైనా ఉన్నాయా?
- అ) అయితే, ఆ విపరాలేనీటి?
- ఇ) పర్యావరణ కాలుష్యాన్ని కలిగిస్తున్నందున హైదరాబాదు ప్రాంతంలరోని రసాయన పరిశ్రమలను మూసివేయాలని ఆదేసిస్తూ, సుప్రింకోర్టు ఒక తీర్మాను వెలువరించిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఈ) ఆ పరిస్థితులలో పైనాలుగు జిల్లాలలో పరావరణ కాలుష్యం వల్ల ఏర్పడే ప్రమాదాలు ఏమిటి?

భారీ పరిశ్రమల శాఖామంద్రమి (శ్రీమతి డాక్టర్ జి. గితారెడ్డి):

అ,ఆ) విశాఖపట్నం, కాకెనాడ మధ్యారీం పెంబడి 603 చదరపు కిలోమీటర్ల ప్రాంతాన్ని పెట్టోలియం, కెమికల్ పెట్టో కెమికల్ ఇస్ట్రీమెంట్ రీజియన్ (పిసిపిఎర్) కోసం ప్రత్యేకించాలనే ప్రతిపాదన ఉంది ఈ విస్తరణలో ప్రాసెనింగ్ ప్రాంతం 269 చ.కిలోమీటర్లు. ఈ విషయం కేంద్రప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

ఇ) అపుసండి

ఈ) ప్రాదరాబాద్ చుట్టూరా భూప్రాంతం ఉన్నందున, పారిశ్రామిక వ్యర్థ పదార్థాలను సముద్రంలోకి పదలడానికి అవకాశం లేదు. అయితే, విశాఖపట్టణం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలోని తీర ప్రాంతాలలో ప్రతిపాదించిన ప్రత్యేక కెమికల్/ పెట్టో కెమెకల్ క్వారిడార్కు సముద్రంలోకి మెరైన్ బోటఫార్మ్ ద్వారా సముద్రవంతమైన వ్యర్థ పదార్థాల పరిష్కార వ్యవస్థలు ఉంటాయి. అందువల్ల పారిశ్రామిక కాలుష్యం వల్ల ప్రమాదాలు ఏర్పడకుండా చూడవచ్చును.

మ.12.30

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, ఈ కెమికల్ కారిడార్ వల్ల పొల్యూషన్ ఎక్కువగా వస్తుందని, సుమారుగా 50 కి.మీ. దూరం వరకు పొల్యూషన్ రావడం వల్ల ప్రజల అరోగ్యం దెబ్బతినే పరిస్థితి ఉంటుందని సుప్రీం కోర్సు తీర్పు చెప్పింది. ప్రాదరాబాద్ చుట్టూ ప్రక్కల పరిశ్రమలనుకూడా తరలించాలని కూడా సుప్రీం కోర్సు అదేశించింది. విశాఖపట్టణం, కాకెనాడ మధ్య తీరంలోని 603 చదరపు కిలో మీటర్ల ప్రాంతాన్ని కెమికల్ కారిడార్ క్రింద డిక్టేర్ చేయడానికి ఉందని విన్న తరువాత ఆ ప్రాంత వాసులు అందోళన చెందుతున్నారు. విశాఖపట్టణం జిల్లా పరిషత్తులో అన్ని పార్టీలు కాంగ్రెస్ పార్టీతో సహ ఏకగ్రిపంగా తీర్మానం చేయడం జరిగింది. ఆ పరిస్థితిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆ ప్రాంతాన్ని పొల్యూష్ అయ్యే పరిస్థితిలో అక్కడ ఉన్న ప్రజలంతా అన్ని రకాలుగా నష్టపోయే పరిస్థితి లేకుండా, దాన్ని విరమించుకోడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రికమండ్ చేయాలని మేమంతా కోరడం జరిగింది. జిల్లా పరిషత్తు తీర్మానాన్ని తెప్పించుకొని, దాని ప్రకారం తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మిమ్మల్ని కోరుతున్నాము.

డా. జె. గీతారెడ్డి : అధ్యక్షా, దాడి వీరభద్రరావు గారు రెండు అంశాలు చెప్పారు. సుప్రీంకోర్సు జాఫ్ఫీమెంట్ గురించి చెప్పారు. సుప్రీం కోర్సు జాఫ్ఫీమెంట్ బేస్ చేసుకొని జి.ఓ. మేము జారీ చేయడం జరిగింది. వారు చెప్పిన అంశాలను ఒకసారి కర్ఱ్ చేసుకోమని అంటున్నాము. సుప్రీం కోర్సు ప్రాదరాబాద్ లో ఉన్నటువంటి ఉస్సాన్సాగర్, హిమాయత్ సాగర్లు త్రాగునీటి సరస్సులు. **They are drinking water sources to Hyderabad and Rangareddy districts.** వాటి చుట్టూ పది కి.మీల పరిధిలో ఎటువంటి పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేయాడని, ఆ పది కి.మీ తరువాత ఎక్కడైనా పెట్టుకోవచ్చని సుప్రీంకోర్సు చెప్పింది. దాని ప్రకారం జి.ఓ. జారీ అయింది. ఎటువంటి పరిశ్రమలు పెట్టిన పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు చాలా సీరియస్గా తీసుకొని వారు పర్మిషన్ ఇస్తేనే ఎవరైన ఇండట్టీ పెట్టడం జరుగుతుంది. మీరు జిల్లా పరిషత్తులో ఇటువంటి నిర్ణయం తీసుకోవడం నిజంగా శోచనీయం. ఎందుకంటే, ఒకసారి గుర్తు చేస్తున్నాము. నా చేతిలో ఉన్న ఈ జి.ఓ. 2001 లో జారీ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు మీరు ఎమ్.ఎల్.ఎ. గా ఉన్నారో లేదో నాకు తెలియదు. కానీ, ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉందో మీకు తెలుసు. ఆ సంవత్సరంలో జి.ఓ.విడుదల చేశారు. బల్గ్ డ్రగ్స్ మాసుఫ్యాక్చరింగ్ నంతా విశాఖ పట్టణంకి తరలించాలని మీ ప్రభుత్వమే నిర్ణయించి అనాడు జి.ఓ. జారీ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు మీరెందుకు అడ్డుకోలేదు? బల్గ్ డ్రగ్స్ ఇండట్టీ ఇంకా ఎక్కువ పొల్యూషన్కి కారణమౌతుంది. ఇప్పుడు మేము చెప్పేవి అన్ని కూడా టోటల్గా పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు చెక్ చేసిన తరువాత ఇచ్చువే.

ఆనాడు మీరు అడ్డ కోకుండా ఈనాడు ఫార్మా సిటీ గురించి మాటల్లాడుతుంటే ఎట్లా? బల్గ్-డ్రగ్ పరిశ్రమలన్ని ఇక్కడ నుండి వెళ్లాలని మీరు చెప్పారు. మీరు ఈ విషయంలో అప్పుడెందుకు ఆలోచించలేదు? వారు చేస్తే అది అభివృద్ధి. మేము ఏమైనాచేస్తే అది అనిసీతి, తప్ప అంటా. అభివృద్ధిని అడ్డకొనే ప్రయత్నం చేస్తారా? వాస్తవాలు, బ్యాక్టోరిండ్ అంతా తెలుసుకొని మీరు మాటల్లాడితే బాగుండేది. పి.సి.పి.ఐ.ఆర్. గురించి చెప్పారు. అక్కడ ఎప్పిస్టింగ్ కారిడార్ ఉంది. కాకెనాడ - విశాఖపట్టణం విస్టీర్లం కూడా చెప్పాను. HPCL Oil Refinery already అక్కడ ఉంది. హెట్ డ్రగ్ పరిశ్రమలన్ని పొల్యూషన్ కంట్రోల్ బోర్డు ద్వారా పర్మిషన్ పొంది ఓ.కె. చెప్పిన తరువాత అక్కడకు వెళ్లి రాధాంతం సృష్టించి ఒక మత్స్యకారుని మృతికి కారకడైన వారు ఏ పార్టీ ఎమ్.ఎల్.ఎ. అండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : ఇస్క్యా పొలిటిస్టుజ్ చేస్తే ప్రయోజనం లేదు.

డా. జె. గీతారెడ్డి : వాస్తవాలు చెప్పుతున్నాను. అక్కడ హెట్ డ్రగ్ పరిశ్రమలన్ని పర్మిషన్ వచ్చింది. It is a recent happening. Hardly two three months అక్కడ మత్స్య కారుల మధ్య రాధాంతాలు సృష్టించడం వల్ల ఒక మత్స్య కారుడు చనిపోయాడా లేదా? ఎందుకండి వాస్తవాలు తెలుసుకుండా మాటల్లాడతారు. ఇప్పుడు ఉన్న ఫార్మా సిటీలో కూడా common effluent treatment plant పెట్టిన తరువాత marine outfall ఉంది. ఈ marine outfall అంటే మీకు బాగా తెలుసు. You are a very senior man మీకు చెప్పాల్సిన అవసరం నాకు లేదు. But సభకు చెప్పడమేమంటే, almost 1-1½ kilometer length pipeline will go into the sea. ఈ ప్రైవెలైన్ సీ లోకి వెళుతుంది. అలా వెళ్లిన తరువాత, ఈ కామన్ అప్స్యాయంట ట్రీటమెంట ప్లాంటలో ఈ వ్యాప్త పదార్థాలు ట్రీట అవుతాయి. అలా ట్రీట అయిన తరువాత సీ లోకి వెళతాయి. One and half Kilo meter దూరాన సముద్రం లోకి వెళ్లి, 15 మీటర్ల లోతుకి తీసుకువెళ్లి వదులుతారు. మత్స్య సంపదకు కూడా ఎటువంటి దుష్ప్రభావం కలుగదు. మనం టెక్నికల్గా, సింటిఫికల్గా మనం ఆలోచించాలి. ఈ విస్టీర్లంలో ఆలర్స్ ఉన్నవి ఉన్నాయి. ఇంకా రానున్న వాటి గురించి కూడా చెప్పుతాను. దాదాపు 60 వేల కోట్ల పెట్టుబడిలు మనకు వస్తాయి. ఆయుల్ కాస్ట్ విషయం మీకు తెలుసు. ఆయుల్ కాస్ట్ వల్ల మనపై ఎంత భార పడుతోంది. ఆయుల్ లేకపోతే జనజీవనం స్థంభించిపోతుంది. ఆయుల్ ఇంపోర్ట్ చేసుకోవాలంటే గ్యాలన్ ఆయుల్కి వంద డాలర్ల చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఈ విధంగా చూస్తే మన ఆదాయం ఎంత ఇతర దేశాలకు వెళుతోంది. అది మనం కసుక్కొని ఈ రోజు క్రూడ్ ఆయుల్ ఇంపోర్ట్ చేసుకొని ....

మిషన్ షైర్స్ : క్వశ్వన్స్ చెప్పి కంప్లెక్స్ చేయండి.

DR.J.GITA REDDY: I am on the subject, sir. They have said "no" and I am trying to justify as to why we should say "yes". They may not have understood the depth of it but it is my duty to convince the Hon'ble Members.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : జిల్లా పరిషత్తులో అన్న పార్టీలు కలిసి ఏకగ్రీవంగా చేసిన తీర్మానాన్ని ఎగ్గిమిన్ చేయండి. అక్కడి ప్రజల్లో అందోళన ఉంది.

డా. జె. గీతారెడ్డి : తప్పకుండా ఎగ్జమిన్ చేయిస్తాను. This is a Democracy. జిల్లాపరిషత్ డెసిపన్ లీసుకొంది. నేను ఎగ్జమిన్ చేయిస్తాను. నాకు అభ్యంతరం లేదు. But this is a right forum also. అక్కడ మాకు మంచి డెవలప్‌మెంట్ ఉంది. ఈ రోజు మనం వంద డాలర్లు పెట్టి మనం ఆయుర్ కొన్నప్పుడు క్రూడ్ని మనం యింపోర్చు చేసుకొని ఎట్లా మనం ఖర్చుని తగ్గించుకొంటాము. ఈ రోజు Government of India పద్ధేల కోట్ల డెవలప్‌మెంట్ ఇస్తోంది. They will be utilized for laying roads, airports and upgradation of railways etc.

MR CHAIRMAN: The Minister said that the resolution would be examined.

DR.J. GITA REDDY: I will certainly get it examined.

MR. CHAIRMAN: The question hour is over. All the questions are answered to the satisfaction of the Members.

సభా సమావేశ ఉంచబడిన పత్రములు

The Papers to be laid on the Table of the House are deemed to have been laid on the Table.

1. A copy of the Andhra Pradesh Excise (Grant of Licence to Sell Toddy, Conditions of Licence and Tapping of Excise Trees) Rules 2007 issued in G.O.Ms.No.1228, Revenue (Ex.II) Department, dated: 19-09-2007 as required under Sub Section (4) of Section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

MR. CHAIRMAN: The House is adjourned for fifteen minutes tea break.

(Then the House adjourned at 12.38 p.m., tea break.)

(సభ మధ్యహూం 12.58 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనది)

(గారప చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానంలో పున్నారు)

MR. CHAIRMAN : Now we will take up Short discussion on Jala yagnam.

మ. 1.00

లఘు చర్చ

జలయజ్ఞం - ఆయకట్టు అభిపృష్ఠ గురించి

శ్రీ టి.జి.వి.కృష్ణ రెడ్డి(గుంటూరు): అధ్యక్షాం, హరితాంధ్ర ప్రదేశ్ లక్ష్యంగా వృథా అవుతున్న నదీ జలాలను సద్వినియోగపరచుకోవడానికి, కరువు ప్రాంతాలకు త్రాగునీరు, సాగు నీరు అందించి బీడు భూములలో బంగారం పండించేందుకు మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ రాజశేఖర రెడ్డి గారు జలయజ్ఞం అనే కార్యక్రమాన్ని తీసుకొచ్చారన్నసంగతి మనందరికి తెలిసిందే. నిజం చెబితే నిష్టారమన్న సగ్గ సత్యం ఒకటుంది. మనం నిజాలు మాట్లాడుకోవలసిన అవసరముంది. గతంలో నదీ జలాలను సద్వినియోగపరుచుకునే కార్యక్రమాలను శాశ్వత ప్రాతిపదికన చేపట్టకపోవడం వల్ల, మనకు కేటాయించిన నికర జలాలైన 1064 టిఎంసిలు నిరుపయోగమై వృథాగా సముద్రంలో కలిసిపోయాయి. అంటే మనకు కేటాయించినది 2064 టిఎంసిల నికరజలాలైతే అందులో కేవలం 1700 టిఎంసిలు మాత్రమే పుపయోగించుకొని, గోదావరి నదిలో 834 టిఎంసిలు వృథాగా కోల్పోవడం జరిగింది. అలాగేమిగిలిన నదుల్లోని నీరు 230 టిఎంసిలు వృథాగా కోల్పోవడం జరిగింది. అదే కాకుండా మన నదుల్లో వరద పొంగిపొల్లడం వల్ల దానిని అరికట్టలేక నిశ్చేష్టులై చూస్తూ పుండిపోవలసివచ్చింది. అలాంటి పరిస్థితులో 2001లో మన రాష్ట్రానికి తీవ్ర కరువు వచ్చినప్పుడు గోదావరి నదిలో 288 టిఎంసిలు, అలాగేక్కిప్పా నదిలో 69 టిఎంసిలు మనం వృథాగా కోల్పోవడం జరిగింది. 2002లో గోదావరి నదిలో 1733 టిఎంసిలు, క్రిష్ణ నదిలో 1400 టిఎంసిలు, 2003లో గోదావరి నదిలో 2985 టిఎంసిలు, క్రిష్ణ నదిలో 6 టిఎంసిలు, 2004లో గోదావరి నదిలో 1674 టిఎంసిలు, క్రిష్ణ నదిలో 1618 టిఎంసిలు, 2005లో గోదావరి నదిలో 340 టిఎంసిలు, క్రిష్ణ నదిలో 1240 టిఎంసిలు, 2006లో గోదావరి నదిలో 4834 టిఎంసిలు, క్రిష్ణ నదిలో 85 టిఎంసిలు వృథాగా కోల్పోయినట్లు సంఖ్యల ద్వారా తెలుస్తున్నది. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని ఈ సంఖ్య వివరాలను గమనంలోకి తీసుకొని మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ రాజశేఖర రెడ్డి గారు వృథాగా పోతున్న నికర జలాలను అరికట్టి వాటిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలనే ముఖ్య ఉద్దేశంతో జలయజ్ఞం కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. మనకు సాగుకు అనుకూలంగా పున్న మూడు కోట్ల 28 లక్షల 81 వేల 461 ఎకరాల్లనే కాకుండా మరొక కోటి ఎకరాలను సాగులోకి తీసుకురావాలనే వుద్దేశంతో ఈ జలయజ్ఞం చేపట్టి 2004కు ముందు తొమ్మిదేళ్ల కాలంలో సాగునీటి రంగాన్ని విస్తరించి భారీ, మధ్య తరఫో మరియు చిన్న తరఫో సాగునీటి ప్రాజెక్టులను చేపట్టకపోవడం వల్ల రాష్ట్రంలో

కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడి రైతాంగం తీవ్రసంక్షోభ పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటూ, వ్యవసాయ కూలీలు పనులు దొరకక పలనలు పోవడం జరిగింది. రాష్ట్రం అటువంటి తీవ్ర కరువు పరిస్థితుల్లో పుంచే ఒక పక్క అప్పటి అధికార పార్టీ వారు వ్యవసాయమే దండగ అస్థినించాలు చేస్తున్న ఆకాలంలో దూరదృష్టి, పట్టుదల, చిత్రపుద్ది మొదలైనవి ఆనాటి పాలకులకు లేనందువల్లే రాష్ట్రప్రగతి కుటుపడి దశాబ్దాలపాటు వెనక్కు వెళ్లిపోయిందన్నది నగ్గ సత్యం. ప్రాధాన్యత కలిగిన సాగునీటి రంగాన్ని గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తన తొమ్మిదేళ్ల కాలంలో నిర్దఖ్యం చేసింది. తన తొమ్మిదేళ్ల పాలనలో సాగునీటి రంగాన్కి ఆ ప్రభుత్వం తొమ్మిదేళ్ల కాలంలో చేసిన వ్యయం చూసుకుంటేకేవలం రు. 2,081 కోట్లు మాత్రమే. అయితే 2004 నుండి ఇప్పటి పరకు మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి డాక్టర్ రాజశేఖర రెడ్డి గారి నాయకత్వంలోని ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం సాగునీటిరంగం యొక్క ఆవశ్యకతను, ప్రాముఖ్యతను గుర్తించి దాన్పి చేసిన వ్యయం రు. 17,633 కోట్లు పుంది. అంటే గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తన తొమ్మిదేళ్ల పాలనా కాలంలో రు. 10,348 కోట్లు ఖర్చు చేస్తే మూడేళ్ల కాంగ్రెస్ పాలనలో రు. 19,900 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. అంటే సగటున తీసుకుంటే తెలుగుదేశం పాలనలో సంపత్తురానికి రు.1149 కోట్లు కాగా కాంగ్రెస్ పాలనలో సగటున సంపత్తురానికి రు. 6,336 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ముందుగా మన రాష్ట్రంలో జలయజ్ఞం క్రింద 26 ప్రాజెక్టుల ద్వారా 65 లక్షల ఎకరాల సాగు లక్ష్యంగా పెట్టుకొని పనులు ప్రారంభించడం జరిగింది. సాగునీటి రంగానికి ప్రజల మర్హతు లభించడం మరియు ప్రకృతి సహకరించడంతో ఆయకట్టును పెంచడానికి గాను 26 ప్రాజెక్టులను 54 ప్రాజెక్టులకు పెంచడం, ఆయకట్టును 65 లక్షల ఎకరాల నుండి ఒక కోటి ఎకరాలకు పెంచడం మనకు గర్వకారణమైన విషయం. కేంద్ర ప్రభుత్వం రెండున్నర కోట్ల ఎకరాల సాగునీటి లక్ష్యం పెట్టుకుంటే అందులో కోటి ఎకరాలు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం నుండి పుండడం మనకు గర్వకారణం. ఇందులో కోటి ఎకరాల 88 లక్షలు భారీ, మధ్యతరపో సాగునీటి పథకాల ద్వారా, 12 లక్షల ఎకరాలు చిన్నతరపో నీటి పథకాల ద్వారాచేయడానికి కేంద్రం నిర్దయించడం జరిగింది. ఇందులో మహారాష్ట్ర మధ్యప్రదేశ్ కలిపి 70 లక్షల ఎకరాలుంది. అంటే మన రాష్ట్రానికి అందులో 40 శాతం పరకు పుండని సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. వాటిలోరీజన్స్‌ప్రైవేట్‌గా చూస్తే అంధ ఏరియలో 66 లక్షల 26 వేల 486 ఎకరాలు, రాయలసీమలో 15 లక్షల 39 వేల 961 ఎకరాలు, తెలంగాణలో 47 లక్షల 50 వేల 014 ఎకరాలు మొత్తం కలిపి ఒక కోటి 28 లక్షల 81 వేల 460 ఎకరాలు . జలయజ్ఞం చేసట్టిన్నదు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 27 లక్షల 28 వేల 023 ఎకరాలు, రాయలసీమలో 19 లక్షల, 16 వేల 081 ఎకరాలు, తెలంగాణలో 56 లక్షల 35 వేల 944 ఎకరాలు నిర్దేశించడం జరిగింది. మొత్తం ఆయకట్టు తీసుకున్నట్లయితే కోటి రెండు లక్షల 81 వేల 520 ఎకరాలలో జలయజ్ఞం కార్బ్రూకమాన్ని తీసుకోవడం జరిగింది. కార్బ్రూకమం పూర్తయిన తరువాత పెరిగిన ఆయకట్టు మొత్తం కలిపి చూసుకుంటే రెండు కోట్ల, 31 లక్షల, 62 వేల 511 ఎకరాలు సాగులోకి పస్తుందని మీ ద్వారా సభ్యులందరికి తెలియజేస్తున్నాను. ప్రధాన మంత్రి ప్రత్యేక ప్యాకేజి క్రింద 16 జిల్లాలలో రు. 10 వేల కోట్లు మంజూరైంది. అదే కాకుండా AIBP క్రింద కేంద్రం నుండి మనం అధికంగా తెచ్చుకోవడం జరిగింది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కేంద్రంలో చక్కం తిప్పుతున్న కాలంలో అంటే 1996-97లో రు. 866 కోట్లు తేగలిగితే మనం ఏడాదికి సగటున రు. 1018 కోట్లు తీసుకురావడం జరిగింది.

మ.1.10

దేశ చరిత్రలోనే తెలిసారిగా ఏనాడు లేని విధంగా ప్రాజెక్టుల దగ్గరే బహిరంగ చర్చలు చేపట్టిన విషయం మీకు తెలుసు . దేశంలోని మిగతా రాష్ట్రాలు కూడా మనలను ఈ విషయంలో మార్గదర్శకంగా తీసు కునే అవకాశం కలిగింది. 44 ప్రాజెక్టులపై 39 బహిరంగ చర్చలు జరిగాయి. ఇన్ని 2005, ఏప్రిల్ 10 న తోట

పల్ని ప్రాజెక్టుతో ప్రారంభించి, 2006 ఫిబ్రవరి లో పెబ్బేరులో ముగిశాయి. ఇంతకు ముందు కొంత మంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ, భూసేకరణ కార్యక్రమం సత్త నడక సదుస్తోందన్నారు. ఈ కార్యక్రమానికి స్పృష్ట కల్కట్టు ను నియమించి మొత్తంగా 341867 ఎకరాల భూసేకరణ పూర్తయిపోయింది. అలాగే జీఓయంయన్ నెం .68 తేది .8.4.05 రిహాబిలిటీస్ అండ్ రీసెటీల్మెంటు పాలసీని కూడా గవర్న్‌మెంటు తీసుకరావడం జరిగింది. సభ్యులు మాట్లాడుతూ థర్డ్ పార్ట్ క్వాలిటీ కంట్రోలు గురించి విమర్శించడం జరిగింది. ప్రభుత్వంలో పున్న అధికారులు నాణ్యతా ప్రమాణాలను చెక్ చేస్తుండడం వల్ల విమర్శలకు గురవుతున్నారు. వేరే వారిని పెట్టి చేయిస్తే కరెక్షన్ గా వుండవని అంటారు. నాణ్యతా ప్రమాణాలకు ప్రభుత్వం అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తోంది కాబట్టి టండర్లు పిలిచి కాంపిటీట్ పద్ధతిలో పనులను 187 ప్యాకేజీలుగా విభజించి, 35 క్వాలిటీ కంట్రోలు ప్యాకేజీలుగా విభజించి 18 సంస్థలకు అప్పగించడం జరిగింది. నీరికుండే అర్థతలను పరిశీలించడానికి ముందుగా వారి విపరాలను సేకరించి వారి అనుభం ఏమిటి ఏని ప్రాజెక్టులు చేశారో తెలుసుకుని మాట్లాడితే బాగుంటుందని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను.

సాగునీటి పథకాల ఆధునికరణను మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేపట్టింది. భారీ, మధ్య తరహా నీటి పథకాలను పటిష్టపరచడంతోబాటు ఆధునికరణ కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టింది. కర్మన్మాలు-కడప కాలువ పనులు దాదాపుగా పూర్తయ్యాయి. నాగార్జున సాగర్ మోడ్రోజేప్స్ ప్రాజెక్టు క్రింద రూ. 4441 కోట్లు వ్యయం చేయాలని నిర్ణయించడం జరిగింది. వరల్డ్ బ్యాంకు టీము మూడు సార్లు పచ్చి ప్రభుత్వ అధికారులతో చర్చించారు, అది పైనలైజేప్స్ స్టేజీకి వచ్చింది. గోదావరి డెల్టా ఆధునికరణ 1991 లో జరిగింది. తర్వాత అది నిర్లక్ష్యానికి గుర్తింది. ప్రస్తుతం ప్రతిపాదనలు సిద్ధంగా పున్నాయి. జపాను బ్యాంకు ద్వారా రూ. 1689 కోట్లు తీసుకురావాలనే నిర్ణయం చేశారు. కృష్ణా డెల్టా ఆధునికరణకు సంబంధించి రూ. 1701 కోట్లకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జీఓ నెం .69 తేది 23.7.07 ద్వారా ఆమోదం తెలిపింది. ఇంకొన్ని ప్రతిపాదనలు కూడా పున్నాయి. తుంగభద్ర డెవలమెంటుకు రూ. 446 కోట్ల ప్రతిపాదనలు చేశారు, పెన్నా డెల్టాకు రూ. 554 కోట్ల అంచనాలు వేశారు. నిజాంసాగర్ ఆధునికరణకు ప్రాథమిక అంచనాగా క్రింద రూ. 393 కోట్లు వేశారు. ప్రాణ హిత-చేపెళ్ల ప్రాజెక్టుకు ప్రస్తుతం రూ. 18 నేల కోట్ల వ్యయం అపుతుండని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంచనా వేసింది. దీనికి పరిపాలనా అనుమతి మంజూరు కూడా అయింది. ఈ పథకంలో మొట్టమొదట ఎత్తిపోతలకు సంబంధించి తొందరలో టండర్లు పిలిచే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టింది.

వచ్చే రెండేళ్లలో అంటే 2008 మరియు 2009 సంవత్సరాలలో సాగులోకి రాసటువంటి కొత్త ఆయక ట్యుకు సంబంధించి కొన్ని లక్ష్మీలు నిర్దేశించడం జరిగింది. ఆంధ్ర ఏరియాలో 3,54,040 ఎకరాలు, రాయల సీమలో 3,35,992 ఎకరాలు, తెలంగాణాలో 8,68,702 ఎకరాలు- మొత్తం 2008 సంవత్సరానికి లక్ష్మిగా నిర్దేశించినది 15,58,734 ఎకరాలు . 2009 లో ఆంధ్ర ఏరియాలో 1,32,753 ఎకరాలు, నిర్లక్ష్మీనికి గుర్తించిన నెల్లారు, ప్రకాశం ప్రాంతంలో 1.90 లక్షల ఎకరాలు, రాయలసీమలో 1,46,600 ఎకరాలు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 8,35,200 ఎకరాలు లక్ష్మీనిర్దేశం కాగా మొత్తం 12,33,787 ఎకరాలు సాగులోకి తీసుకరావడానికి ప్రభుత్వం కృతనిశ్చయంతో పుండని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే కోస్తో ప్రాంతంలో కూడా మెట్ట ప్రాంతాలున్నాయి. వాటి అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం కంకణం కట్టుకుంది. ఉత్తరాంధ్రతోబాటు ప్రకాశం జిల్లాలో సాగునీటి పనరులు కల్పిస్తా, అన్ని కోస్తో జిల్లాలకు సాగునీటి రక్షణా కల్పించడం, మెట్ట ప్రాంతాలకు సాగునీరు అందించడం స్వాతంత్యం వచ్చాక మొట్టమొదటిసారిగా ఇప్పుడే కృష్ణిమొదలైంది. విపరంగా చెప్పాలంటే - కృష్ణా డెల్టా స్థిరీకరణకు పుటిచింతల ప్రాజెక్టు, దుమ్ముగూడెం నుంచి నాగార్జునసాగర్ టయిల్

పాండకు కనెక్షన్ చేయవచ్చు . పోలవరం ద్వారా సాగునీరు, విశాఖ ఏరియాలో పారిత్రామిక, తాగునీటి ఆవసరాలు తీర్చువచ్చు . అరు దశాబ్దాల నుంచి రైతులు అక్కడ డిమాండు చేస్తున్నారు. మాకు ప్రాజెక్టులు ఏమీ లేపు, నీరు లేదంటున్నారు. వారి ఆశలను తీర్చడానికి పోలవరం ప్రాజెక్టును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ఎంతో కాలంగా పెండింగులో పున్న పులిచింతల ప్రాజెక్టు పనులు ప్రభుత్వం ప్రారంభించింది. ఈ పులి చింతల ప్రాజెక్టు పూర్తి అయిన తర్వాత కృష్ణా డెల్టా క్రింద రెండు పంటలకు పుష్టులంగా నీరందే అవకాశం పుంది. యాభై సంవత్సరాల త్రేతం నిర్మించిన నాగార్జునసాగర్, దాని తర్వాత నిర్మించినటువంటి శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టులు మినహా గత పది సంవత్సరాల కాలంలో ఒక్క భారీ నీటిపారుదల ప్రాజెక్టును కూడా నిర్మించలేకపోయారు గత ప్రభుత్వంలో పున్న వాళ్ళ . నిర్మించకపోతే నిర్మించకపోయారు, కనీసం ఆ దిశలో ప్రయత్నం కూడా చేయలేకపోయారు. ఇలాంటి దశలో మన రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు సాగులోకి వచ్చే అవకాశం పున్న భూములకు నీరందించే ప్రయత్నం చేయడం మనందరికి గర్వకారణమని తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు ఇప్పిసి విధానం గురించి మాట్లాడారు. ఈ ఇప్పిసి విధానం ఒక సూతన ప్రక్రియ, అంతర్జాతీయంగా అన్ని దేశాలలో అవలంబిస్తున్న విధానం ఇది. మనం ఇన్ని ప్రాజెక్టులు చేపట్టాం, ఏనిధిమైన లోటుపాట్లున్న కూడా సరిదిద్చుకునే విధంగా, అంతర్జాతీయంగా అనుసరిస్తున్న ఇప్పిసి ద్వారా ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం చేపట్టాలని ప్రభుత్వం నిర్దియించడం హర్షించదగ్గ విషయం . ఇది గత ప్రభుత్వం తీసుకున్న విధానమేనే విషయాన్ని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. సామాజిక ప్రయోజనం చూసుకున్నట్టయితే, ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్వాణం వల్ల సాగునీరు రావడమేగాకుండా సామాజిక లాభాలు కూడా కొన్ని ఇందులో పున్నాయి. భూగర్భ జలాలు పెరిగే అవకాశం పుంది. ప్రాజెక్టుల ద్వారా రక్కిత మంచినీరు తీసుకరావడానికి అవకాశం పుంది. పరిశ్రమలకు నీటి అవసరాలు తీరే అవకాశం పుంది. రైతులు పంటలు పండించడం ద్వారా గ్రామాలలో ఆర్థికాభివృద్ధి జరుగుతుందనే విషయాన్ని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. అనలు నీరు అస్తుది సహజసిద్ధమైన అమూల్యమైన వసరు. దాన్ని పరిరక్కించుకోవలసిన అవసరం మనకు ఎంతైనా పుంది. మన జీవనానికి గానీ, మనం ఆస్తులు సంపాదించుకోవడానికి గానీ ఇది మూలాధారం . అమూల్యమైన, సహజసిద్ధమైన వసరును అభివృద్ధి సాధనకు మూల కారణంగా తీసుకుని ముందుకు సాగే దిశలో ఈ జలయజ్ఞం చేపట్టినటువంటి మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారికి , వారి ప్రభుత్వానికి మీద్వారా ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ, గ్రామీణ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి చేపట్టిస ఈ ప్రాజెక్టులను సత్ప రమే పూర్తి చేయాలనే ఆకాంక్షను మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ. 1.20

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, 2004లో ఆంధ్రదేశంలో జరిగిన ఎన్నికలలో రాజశేఖర రెడ్డి గారు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి నాయకత్వం వహించి, మన రాష్ట్రంలో మూడున్నర సంవత్సరాల నుండి పరిపాలిస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వానికి నీటిపారుదల మీద స్వప్త ఉన్నట్లు లేదు. మాకుందని చెప్పినా కూడా ఆచరణలో వ్యవసాయం దండగ అని రైతుల ఎడల పశ్చాత వైఖరి అవలంబించడం వల్ల సాగునీటి ప్రాజెక్టును పూర్తి చేయుడంలో వారు త్రధ్మ చూపలేదు. ఐటి మొదలైన రంగాలలో త్రధ్మ చూపిస్తే సరిపోతుందని అనుకున్నారు. సిద్ధాంతం కూడా చెప్పిరు, క్యాపిటలిజం, సోషలిజం వని అయ్యింది, *there is no ism except tourism* అన్నారు. ఇప్పు అయిన తరువాత మల్లీ పేదవాళ్ళ, రైతుల గురించి అలోచిస్తున్నారు. ఏ మేరకైనా మార్పు చెందితే, వారు మార్పు చెందిన మాటలు మాట్లాడితే నేను సంతోషిస్తాను. గతంలో ఉన్న ప్రభుత్వం

సద్వినియోగం చేసుకోలేకపోయింది. వనరులు పర్మిసెంటగో వస్తాయి. కృష్ణ, గోదావరి కాంగ్రెస్ హాయాంలో ఉన్నాయి, ఇండిపెండెంట్ హాయాంలో ఉన్నాయి, నిజాం కాలంలో కూడా ఉన్నాయి. గతంలో నెప్రూ గారి కాలంలో పంచవర్ష ప్రణాళికలు, ఇందిరా గాంధి గారి కాలంలో కొంతమేరకు నాగార్జున సాగర్, త్రైలం లాంటి ప్రాజెక్టులు వచ్చాయి. దేవాలయాలని భావించి ప్రాజెక్టులు తీసుకొని వాటి మీద పెట్టుబడి పెట్టారు. తరువాత స్లో గా టండెన్సీ మారింది. కారణాలు ఏమైనా సరే, రాజశేఖర రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం అనే పేరు మీద ఈ ప్రాజెక్టులను ఒకసారి టేక్ప చెయ్యడం జరిగింది. ఒక దాని తరువాత ఒకటి చేస్తే మంచిదని మనుందరికి ఉంటుంది. రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని అన్ని ప్రాంతాల మధ్య సమతుల్యాన్ని కాపాడవలసిన బాధ్యతలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఇప్పటికైనా తేడాలుంటే చెబుదాము. మూడు రీజియన్స్‌లో పెద్ద ఎత్తున ప్రాజెక్టులను ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. 46 ప్రాజెక్టులు, ఇంకా చిన్న చిన్న రివర్స్ మీద పెట్టేవి కూడా ఉన్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టులన్ని కలిసి, ట్యూప్ చేసి కోటి ఎకరాలను సేద్యంలోకి తీసుకురావాలని జలయజ్ఞం యొక్క ప్రిన్సిపల్, ప్రోటటీ. లక్ష కోట్ల రూపాయలు దానికి అవసరం అవుతుందని చెప్పాయి. కోటి ఎకరాలు సేద్యం లోకి తీసుకురావాలి, లక్ష కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాలి, ఖర్చు అనుతుంది నుమారుగా. అంత పెడితే సేద్యం లోకి వస్తుందని అభిప్రాయం. ఈ విధంగా భగీరథ ప్రయత్నాన్ని చేపట్టడం చాలా సాహసంతో కూడింది. ఇటువంటి బృహత్తర ప్రణాళిను చేపట్టిన రాజశేఖర రెడ్డి గారిని మనసారా అభినందిస్తున్నాను.

అధ్యక్షౌ, అందుకు కావలసిన తోడ్వాటు మన వైపు నుండి ఎవరైనా ఏ ప్రార్థిలో ఉన్న ఇవ్వాలి. రాష్ట్రసర్వతోముఖాభివృద్ధికి, నీటిప్రాజెక్టులకు కావలసిన తోడ్వాటును ఎంత వీలైతే అంత ఇవ్వాలి. అగిపోతే ఎందుకు ఆగిపోయాయో వాటి యొక్క రియల్ రిజన్స్ కనిపెట్టి, పరిప్రేక్ష చూపడానికి ఆలోచన చెయ్యాలి. అదే సందర్భంగా ఒకవేళ దింట్లో ఉన్నటువంటి లోటుపొట్లు చెబితే విమర్శన్నున్నారని బాధపడకూడదు. ఇట్లా ఎక్కడ వెనుకబడి ఉన్నాము, ఏ అంశాన్ని తీసుకుంటే ముందుకు వెళ్గలము అనే అంశాలను ఎప్పటిక్కుడు ఆలోచించాలి. ఏదైతే మంచి వని చేస్తున్నారో, అరమరికలు లేకుండా సలహాలు ఇస్తాము, రాష్ట్రం మొత్తం అభివృద్ధి చెందాలని వినిపిస్తున్నామో, పీటికి భిస్సుమైన పరిస్థితులు వచ్చినపుడు, వాటిని కూడా సమాంగా ఆలోచించాలి, సమాంగా తీసుకోవాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాము. చీఫ్ మినిస్టర్ గారు చర్చలు లేవసంటే, వారు చర్చలు వింటారేమో, ఉపయోగపడుతుంది. పొన్నాల లక్ష్మీయ గారు బాధ్యత తీసుకొని, మీరు ఎంత చెబితే అంత విసడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. నేను కూడా అస్సర్ చెయ్యడానికి ఉన్నాను. I appreciate his confidence. ఈ జలయజ్ఞం అనే బృహత్తర కర్తవ్యాన్ని నిర్వహించడానికి అయిదేళ్లు చాలదు. చీఫ్ మినిస్టర్ కాని కాంగ్రెస్ నాయకులు గాని పరిపూర్ణం చెయ్యాలనే దృక్పథం అంటుండోచ్చు. దానికి వేరే ఉద్దేశ్యాలు లేవు. ఈ లక్ష్యం నెరవేరడానికి ట్రైం పడుతుంది. అందుకని, realities are going different. ఉదాహరణకి ఈ ప్రాజెక్టులు తీసుకున్నాము. 46 ప్రాజెక్టులను నర్వే చేసే యంత్రాంగం మన దగ్గర లేదు. కాంట్రాక్టర్లకు నర్వే చేసే అధికారం ఇచ్చారు. డిజైన్ చేసే అధికారం, పైనల్టైజ్ చేసే అధికారం వారికి ఇవ్వాలి. సిస్టమ్సు ప్రేమిస్తున్నారు, వదిలేయండి. దాంట్లో మెరిట్ ఉంటాయి, డ్యూమెరిట్ ఉంటాయి. దాని వల్ల వచ్చే క్షపనష్టాలు, ఇ.పి.సి సిస్టమ్ అంతా వారే చెయ్యాలి. What is the control we are having? వాళ్ల డీవియెట్ అయితే డీవియెట్ అయిన దానికి చేస్తారు. పులిచింతలలో ఎన్ని స్టోన్స్ ఉన్నాయి, ఇప్పుడు ఎన్ని ఇస్తున్నారు? ఎవరు డీవియెట్ అయ్యారో ప్రభుత్వం తరపున మనం అడిగామా? మట్టి కట్లల స్టోన్స్ తగ్గించమని అడిగామా? పులికలలో ఎన్నో వస్తుంటాయి, వీటన్మిటీ సమాధానం చెప్పుకుంటూ ఉండాలి. నాకు తెలిసినంతవరకూ క్షపనష్టాలు, పొరపాట్లు ఏని లేకపోయినా మిగిలిన డబ్బు ఎవరు అనుభవించాలా? పులిచింతలది చర్చే. మీరు ఎంత బాగా ఆర్గాయ చేసి, కన్వీన్ చేస్తే మేము కూడా వీ వైపు నుండి కూడా

చేస్తాము. ఇందులో కాంట్రాక్ట్ మీద అజమాయిషీ తక్కువ ఉంటుంది. చాలా విషయాలు అక్కడ జరిగిన తరువాత మనకు తెలుస్తున్నాయి. రైతులకు కూడా తెలిసిన తరువాత ఆ బాధలు మనకు తెలుస్తున్నాయి. ఇ.పి.సి సిష్టం ఐడియల్ సిష్టమ్, నిజమే. ఇంటర్వెషనల్గా కూడా ఫాలో అపుతున్నారు. దాంట్లో మంచి, చెడు ఏమిటి, ఏమి కంట్రోల్ పెట్టుకున్నాము? 3rd పార్టీ అన్నారు. మన కంట్రోల్ లో కూడా ఉండాలి కదా! మన ప్రభుత్వం తరపున, ఏ ప్రాజెక్టులో, ఏ మేరకు నాణ్యతా ప్రమాణాలను పాటిస్తున్నారో ఒక టీమ్ తిరుగుతూ ఉండాలి. **Have a team.** ప్రైవేట్ చేతుల వ్యక్తులలో పెట్టడం నాకైతే ఇష్టం లేదు. మీరు కంట్రోల్ చెయ్యాలి. డీవియేషన్స్ జరిగితే కనిపెట్టాలి, సరైన ట్రైంలో వార్న్ చేసేటట్లు ఉండాలి. కొన్ని సందర్భాలలో అడ్వోస్ కూడా ఇస్తున్నారు. కాంట్రాక్టర్స్ ఎక్స్‌డిక్ట్ పారిపోతే మేము పట్టుకుంటామంటున్నారు. అరెస్ట్ చేస్తాము, జైల్లో పెడతామని అంటున్నారు. మీరు ఎంత గట్టిగా అయినా ఉండోచ్చు. ఇంత అడ్వోస్ తీసుకొని పారిపోవడం ఏమిటి? కాంట్రాక్టర్స్ మీద అంత ప్రేమ ఏమిటి? మొబిలైజేషన్ చేసుకోలేరా? బయట మార్కెట్ లో చాలా దొరుకుతున్నాయి. ఇంత మనీ భారతదేశంలో చూడలేదు. ఇంత డబ్బు ఎక్కడి నుండి వస్తుందో, ఎవరు ఏమేరకు డబ్బు అప్పు తెస్తున్నారో తెలియదు. **That is the present situation.** వారెంత తెస్తున్నారు, ప్రైవేట్ వాళ్ళ ఎంత తెస్తున్నారు, మనం ఎంత అప్పు చేస్తున్నామో తెలియని పరిస్థితి. ఇటువంటి ట్రైంలో అజమాయిషీ ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. మనమిచ్చే డబ్బు దుర్వాసియోగం అపుతుందా, సద్వాసియోగం అపుతుందా, మనం ఇచ్చే అడ్వోస్ తీసుకొని చేసున్నాడా లేక ఎట్టెనా పోతున్నాడా అని తెలియడానికి యంత్రాంగాన్ని పట్టిపుం చెయ్యాలి. ఇంత భగీరథ ప్రయత్నం చేసేటప్పుడు మనకు కూడా ఒక యంత్రాంగం ఉండాలని **that is my impression.** మనం వదిలపెట్టకూడదు. **It is the responsibility of the contractor.**

మ.1.30

కాంట్రాక్టరుకు ప్రభుత్వం ఇచ్చే అడ్వోస్ తో పని చేస్తున్నారా లేక దుర్వాసియోగం చేస్తున్నారా అని పరిశీలన చేయడానికి ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని పట్టిపుం చెయ్యాలి. ప్రభుత్వం తరువాత భగీరథ ప్రయత్నం చేసేటప్పుడు మనకు కూడా యంత్రాంగం ఉండాలి. అది నా ఉండేశం. డబ్బును దుర్వాసియోగం చేయకుండా సక్రమంగా వినియోగించటం కాంట్రాక్టరు యొక్క బాధ్యత. ప్రభుత్వం కూడా వారిని స్వేచ్ఛగా వదిలి పెట్టకుండా పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు కడుతున్న చోట కాంట్రాక్టర్లు చేసున్న పని ఎలా జరుగుతున్నదో పర్యవేక్షించాలి. రాష్ట్రంలో మూడు రీబియస్ ఉన్నాయి. అంధ్రదేశంలో కోస్తా అంధ్రా ప్రాంతం, తెలంగాణా ప్రాంతం మరియు రాయలీసు ప్రాంతం. దురదృష్టపూశాత్మక కుందూ నది లేదా పెన్నా లాంటి నదులు తప్ప రాయలీసు ప్రాంతానికి సముద్రం గానీ, పెద్ద నదులు గానీ లేవు. కాకపోతే మనతో అన్నదమ్ముల్లా వాళ్ళ కలిసి మెలసి ఉన్నారు. కోస్తా ప్రాంతం లో తీర ప్రాంతం ఎక్కువ ఉంది. హైదరాబాదు నగరానికి సముద్రం లేదు. ఇందాక మంత్రిగారు కూడా చెప్పారు మనం ఎటు పడితే అటు పోవచ్చని. ఎఫ్స్‌యోంట్ సముద్రంలోకి పంపించటానికి కూడా ఏమీ లేదని మంత్రిగారు చెప్పారు.

కారణం ఏమైనా కానివ్వండి తెలంగాణా ప్రాంతం లో ప్రాజెక్టులు పుట్టిన దగ్గర నుంచి **whether it is Godavari or Krishna** లేకపోతే ట్రైబ్యూటరీ రివర్స్ ఈ బేసిన్స్లో ప్రయాణం చేసి **if I am not wrong I will assess it 66% of the Godavari or 67% of the Krishna** క్వార్చెమెంట్ ఏరియా, ఫ్లో ఉన్న ఏరియా తెలంగాణాలో ఉంది. ఈ ఏరియాకు ఉన్న ప్రాంతాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ఎందుకంటే **everybody knows that** తెలంగాణాలో ప్రాంతంలో ఉన్న భూమి సముద్ర మట్టానికి మరియు నదీ మట్టాలకు కొంచెం ఎత్తుగా ఉంది. అందుకని సాధారణాంగా కెనాల్స్ ద్వారా ఇరిగేస్వ్ ఫసిలిటీస్ క్రియేట్ చేయటం తెలంగాణా ప్రాంతం లో

ఎక్కువ భాగానికి చూస్తే సాధ్యం కాదు. లిఫ్ట్లు కావాలి. తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని బాగా ఇరిగేట్ చేయాలంటే లక్షయ్య గారు చాలా కష్టపడాలి. ఘ్రాం ఫో కెనాల్స్ తీసుకు వచ్చినా కల్వకుర్తి ప్రాజెక్టులు తీసుకు వచ్చినా, దేవాదుల తీసుకు వచ్చినా నీటిలో ఏ ప్రాజెక్టులు కట్టినా ఇషన్సీ లిఫ్ట్లే. దుమ్ముగుడెం ప్రాజెక్టు తీసుకు వస్తున్నా లిఫ్ట్ ద్వారానే. తెలంగాణా ప్రాంతం లో ఎక్కుడి ఏది చెప్పినా ఏదో కొద్ది ప్రాంతంలో పారకం లెవల్స్ ను బట్టి అవకాశం ఉంటే ఉండవచ్చు గానీ ఎక్కువ ప్రాంతానికి లిఫ్ట్లు ఉండాలి. ఈ లిఫ్ట్లు పనిచేయాలంటే కొన్ని వందల మెగావాట్ల కరింటు కావాలి. ఉత్సత్తుతో అవకాశం ఇస్తే ఇక్కడ కూడా అవకాశం ఉంటుంది. కానీ ప్రస్తుతం పోలవరం ప్రాజెక్టు కడుతున్నారు, అది ఎప్పుడు పూర్తపుతుందో, ఒక వేళ ఇషన్సీ పూర్తయితే నీటికి కరింటు ఎక్కుడ నుంచి వస్తున్నది ఇషన్సీ సమస్యలే. నేను భయపెట్టడానికి చెప్పే మాటలు కావు. అవతల భాగంలో తేలికగా కాలువల ద్వారా రావడానికి అవకాశం ఉంది. ఇషన్సీ రాయల్సీమ ప్రాంతానికి మిగిలిన నీరు తీసుకెళ్ళడానికి ఉంది. నీరు కూడా పుష్టులంగా ఉంది, అందులో ఏమి అనుమానం లేదు, నేనేమి డిస్చ్యూల్స్ చేయడం లేదు ఎందుకంటే నేను ఆ ప్రాంతం లో పుట్టి పెరిగాను, తిరిగాను. గోదావరి, జబరి మధ్య స్థానంలో నా జన్మ స్థానం. I know every inch of Godavari right from its flow. నాసిక్ లో చెప్పడం కాదు. నేను ఆంధ్రదేశంలో చాలా ప్రాంతాలు తిరిగాను.

శ్రీ ఆర్.సత్యనారాయణ (మెడక్, నిజమాబాద్, అదిలాబాద్, కరీంసగర్) : అధ్యక్షా, అబ్జెక్ట్స్, గౌరవనీయులు పువ్వాడ నాగేశ్వర రావు గారిని మూడు రోజుల నుంచి గమనిస్తున్నాను ప్రతి సారి కూడా ఆంధ్రదేశం అని చెబుతున్నారు మరి ఈ ఆంధ్రదేశం ఎక్కుడ ఉన్నది, ఈ ఆంధ్రదేశంలో తెలంగాణా కూడా ఉన్నదా? లేదా? ఆంధ్ర దేశం అనేది ఆంధ్రరాష్ట్రమా లేక మరి ఏమిటి అనేది అనుమానం వస్తున్నది. కాబట్టి ఆంధ్రదేశం అనే పదాన్ని విత్తిడా చేసుకోవాలని నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : అబ్జెక్ట్స్ ఓపర్ రూల్స్.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వర రావు : Sir, with your permission వారు ఏ ఉద్దేశం తో చెప్పినా ఆంధ్రదేశం అంటే ఈనాడు ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ అనగా రాయల్సీమ, తెలంగాణా, ఆంధ్రా ఇషన్సీ కలిపి ఆంధ్రదేశం అంటాము. అలా కాదని మీరు ఇంకా ఏమని అనుమంటే ఆ మాట అంటాను ఇందులో నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. పెద్ద పట్టింపులతో నేను లేను, ఆంధ్రదేశం అంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ అని నా ఉద్దేశం అందులో 23 జిల్లాలు కలిసి ఉన్నాయి.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : నాగేశ్వర రావు గారు, స్టీజ్ గో అన్.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఈ తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని సేర్యంలోకి తీసుకు రావాలంటే లిఫ్టులతో సమస్యలు ఉన్నాయి. దేవాదుల కాని, కరీంసగర్ జిల్లాలో శ్రీ పాద సాగర్ కానివ్వండి లేదా ఖమ్మం జిల్లాలో దుమ్ముగుడెం ప్రాజెక్టు గానీ పేటైనా సమస్యలు ఉన్నాయి. పెద్దలు ట్రైస్టోర్డెండ్ గారు చెబుతూ దుమ్ముగుడెం నుంచి నాగార్జున సాగర్ టేల్పాండ్ కి నీరు తీసుకు వెళ్లటం which is not yet finalised as far as my knowledge goes ప్రాజెక్టు చేసున్నారు it is a contemplated project . principally వారు ఒప్పుకొన్నారు. గోబిల్ టెండర్లు పిలిచారు ఇషన్సీ జరుగుతున్నాయి. కానీ ఇంకా పెలుగులోకి రావాలంటే చాలా సమస్యలు ఉదయిస్తుంటాయి. ఎందుకంటే ఎన్ని నీళ్ల గోదావరి నుండి తీసుకువెళతారు, డైవర్సన్కు అవకాశం

ఉంది. తెలంగాణా ప్రాంతానికి నీళ్లు ఎట్లా ? 66 శాతం తెలంగాణాలో ఉందనుకోండి 2/3 వంతు కావాలని నేనేమీ క్లెయిమ్ చేసి మిగతా వారికి అన్యాయం చేయాలనే అభిప్రాయంతో లేదు. అవసరాన్ని తీర్చి నీళ్లు తీసుకు వెళుతుంటే అందరికి చాలా సంతోషంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం ఈ ప్రాంతంలో స్థానిక అవసరాలైన త్రాగునీరు, సాగునీరు తెలంగాణా ప్రాంతంలో సంతృప్తిగా ఇవ్వగలిగితే నేను సంతోషిస్తాను.

తెలంగాణా ప్రాంతం నుండి వెళ్లే గోదావరి, కృష్ణ నదుల్ని మనం ఇతర ప్రాంతాలకు ఎంత నీలయితే అంత చిపరి నీటి బొట్టువరకు ఉపయోగించబానికి డైవర్స్ చేయగలిగితే నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. అందుకని నేను ఎప్పుడూ running thread . I will say priority ప్రాధాన్యతా క్రమంలో తెలంగాణాకు నీరు ఇప్పటం మీ ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోక పోతే సమస్యలతాము. ఇది చాలా అవసరం. నేను అన్ని కోణాల్లో ఆలోచించి చెబుతున్నాను. ప్రాధాన్యతా క్రమాన్ని, ఖర్చులను దృష్టిలో పెట్టుకోండి, ప్రాజెక్చలకు నీళ్లు ఇచ్చే విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోండి. కరెక్షన్లుగా ఇస్తోమా లేదా పదెకరాలు తేడా ఉండా అని కాదు కానీ నీళ్లు ఇవ్వాలి ఎందుకంటే గోదావరికి, కృష్ణాకి పరదలు వస్తే బాధలు పడే జిల్లాలలో ఎక్కువ తెలంగాణా ప్రాంతములో ఉన్నాయి. ఇంక నేరే మార్గం లేదు.

రాయలసీమకు నీళ్లు ఇవ్వాలని కొంత మంది మిత్రులు అప్పడప్పుడు చెబుతూ ఉంటారు ఎట్లాయిన కానిప్పండి నీళ్లు ఎక్కుడకు పోవలసి వస్తే అక్కడికి పంపిడ్డాం. కానీ అన్యాయంగా తీసుకు వెళ్లాలునే అభిప్రాయం వద్ద, చెప్పి తీసుకు వెళ్డాం. ఎక్కుడ నుంచి తీసుకు వెళ్లగలుగుతాం, ఏ ప్రాంతంలో అవసరాలు పూర్తిగా తీరితే అక్కడ నుంచి తీసుకు వెళ్లవచ్చు. అనేక సందర్భాల్లో లక్ష్మియుగారు, కేశవరావు గారు ఉన్నప్పుడు we have to dispel so many other things. అభిప్రాయాలు వస్తాయి. నిజంగానే పోతిరెడ్డి పాడుకు ఇక్కడ నుంచి నీళ్లు వెళ్లిపోతాయా? నాకు తెలిసినంత పరకు ఇది అంత తేలికైన విషయం కాదు unless you satisfy the Krishna Basin, Nagarjuna Sagar Basin ఆ అవసరాలు ఏమిటో ఆలోచించాలి. అవతల గుంటూరు జిల్లా ఉంది, ప్రకాశం జిల్లా ఉంది మరియు ఇతర ప్రాంతాలు ఉన్నాయి కృష్ణ బేసిన్ కు కొంత భాగం ఎక్కుడ నుంచో వెళ్లాలి సాగర్ కు ఇవతల వైపు ఖమ్మం, నల్గొండ ఉన్నాయి కృష్ణ జిల్లా ఉంది, మల్కె ఇటు నుంచి పోవాలి. అయితే నాగార్జున సాగర్లో నీళ్లు ఉపయోగించుకోడానికి ఏర్పాటు చేయాలంటే పై నుంచి పోవాలి. శ్రీలెం నుంచే నీరు ఎప్పటి కప్పుడు వదిలే పరిస్థితి ఉండాలి. అందుకని లెవర్ మెయిన్స్ట్రైన్ చేయాలి. ఎటు తిరిగి అక్కడకు వచ్చినాయి కాబట్టి నీళ్లు తీసుకు పోదామంటే కుదరదు. కానీ అదనంగా నీళ్లు ఉంటే రాయలసీమ ప్రాంతానికి ఇవ్వాలి. ఎందుకంటే వెనుకబడిన ప్రాంతం, కరువు కాటకాలు ఎక్కువ సందర్భాల్లో వచ్చినాయి. రెండు, మూడేళ్ల నుంచి రాష్ట్రంలోని ఇతర ప్రాంతాల కంటే కూడా వర్షాలు ఎక్కువగా కురుస్తున్నాయి. రాయలసీమ ప్రాంతానికి నీళ్లు ఇవ్వాలి అని సోదర భావంతో ఆలోచన చేయాలి. నీళ్ల పారకం ఎక్కుడ ఉందో ఆలోచన చేయాలి. అట్లా ఖర్చులు పెట్టేటప్పుడు ప్రతి చిన్న విషయాన్ని అన్ని కోణాల్లో ఆలోచించాలి. ఈ రాష్ట్ర సమైక్యత ను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఒకవేళ భవిష్యత్తులో రాష్ట్రం విడి పోవలసి వస్తే ఏమి జరుగుతుందో మనం ఏమీ చెప్పాలి.

మ. 1.40

కొంత మందికి సమైఖ్యంగా ఉండాలనే ఉంటుంది. ఏదైనా కానీయండి ultimate గా మెజార్టీనే తీసుకొంటే చత్రీస్టఫుడ్, జార్గుండ్ లాగా ఎప్పుడైనా విడిపోవచ్చు. At any moment ఏదైనా జరగపచ్చు. ఒక వేళ అదే జరిగితే బాధ్యత కల్గిన మనమందరం సమైఖ్యంగా ఉన్న రాష్ట్రంలో వలే మనందరికి భవిష్యత్తులో

తగులు రాకుండా చూడాలి. భవిష్యత్లో తగులు రాకుండా ఉండాలంటే, నీటిని పంపిణీ చేసేటప్పుడు కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. పరివాహక ప్రాంతం యొక్క నీటి అవసరాలను దృష్టిలో ఉంచుకొనవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ తర్వాత మాత్రమే ఇతర ప్రాంతాలకు నీళ్ళు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇంతకు ముందు కృష్ణారెడ్డి గారు చెప్పినట్లు దుమ్మగూడెం నుండి గాని పోలవరం నుండి గాని నీళ్ళు పోవాలి. అంటే పోలవరం ప్రాజెక్ట్ పట్ల ఖమ్మం జిల్లాలో 2 లక్షల ఎకరాలు నీట మునిగిపోవడం, 1.25 లేక 1.50 లక్షల మంది నిరాశ్రయులు కావడం జరుగుతుంది. అక్కడి నుండి ఖాళీ చేసి వెళ్లిపోవాలి. కాని ఈ ప్రాజెక్టు వలన ఒక ఎకరం కూడా ఖమ్మం జిల్లాలో సేద్యానికి ఉపయోగంలోకి రాదు. ట్రైబల్ ఏరియా, అలగే ఛార్షస్ ఏరియా మునిగిపోవడం తప్ప అక్కడ ఏమి ఉపయోగం లేదు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఇప్పటికే కృష్ణా బేసిన్ , eastern delta, western delta, central delta ఉన్నా, గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాల స్థిరీకరణ కోసం కావలసినన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం, మంచిదే.

MR. CHAIRMAN: How much time you take Nageswarao garu? ఇంకా ఎంత సేపు పడుతుంది నాగేశ్వరరావు గారు?

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు అవ్వదు. వారు వినాలి. నేను చాలా చెప్పాలి. ఒక వేళ అవసరం అనుకుంటే రేసు కూడా ఉండాలి మనం. నేనైతే 15 నిమిషాలలో ముగిస్తాను. అధ్యక్షా, అందుకు కావలసిన ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. అందుకని ఖమ్మం జిల్లాను కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని మాట్లాడాలి. లింక్ కెనాల్ అని ఇక్కడ నుండి నాగార్జునసాగర్ tail pond లోకి నీళ్ళు పోవడం అనేది లెక్కలోకి తీసుకుంటే దుమ్మగూడెం పాయింట్ నుండి నీరు తీసుకువెళ్ళాలంటే link canal ఉండాలి. ఆచరణలోకి వస్తాయో లేదో నాకు తెలియదు. రాబోయే 2,3 సంవత్సరాలలో రాజకీయాలు ఎలా ఉంటాయో నాకు తెలియదు. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. అలగే ఇప్పటికే కొన్నింటికి శంఖుస్థాపన చేశారు. ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ప్రిన్సిపల్ రీత్యా శంఖుస్థాపన చేసినటువంటివాటికి పరిపూర్తి చేయడానికి ఏమైనా ప్రయత్నాలు చేసారా? ఖమ్మం జిల్లాలో ఇప్పటి వరకు ఒక సేద్యపు నీటి ప్రాజెక్టుకు అయినా త్రవ్వకం , పారకం చేసే ప్రయత్నాలు చేసారా? పైగా రాబోయే రెండేళ్ళలో వస్తుందని లేక భవిష్యత్తులో వస్తాయని చెప్పడానికి అవకాశం ఇప్పుడు లేదు. Unless you will be given a fresh lease of time. నేను చెబుతున్నాను. ఈ ఐదు సంవత్సరాలలో ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావు. ఇంకోకి ఐదు సంవత్సరాలు కావాలి. Government is a continuity. I also know it. కాని మరింత కాలం ఉంటే తప్ప ఇది అయ్యేటటువంటి పరిస్థితిలో లేదు. నేను ప్రజలకు వాస్తవాలు చెబుతున్నాను. జల యజ్ఞం ద్వారా ఒక కోటి ఎకరాలకు నీళ్ళు ఇస్తామన్నారు. ఈ ఐదు సంవత్సరాలలో ఇవ్వాలి. ఈ మూడున్నర సంవత్సరాలలో 11 లక్షల ఎకరాలకు నీళ్ళు ఇవ్వాలి. బహుళా ఇంకా కొంచెం ఎక్కువ ఇవ్వవచ్చు. ఇప్పటికి 4 బడ్డాల్లు అయిపోయినాయి. Another Budget will also come. You may earn some 50,000 crore or something else. ఇంకా సగం భర్పు పెట్టాలి. అందుకు నీళ్ళు రావలసిన చోటు, పారకానికి కావలసిన చోటు, డైవర్సన్ కావలసిన చోటు ఈ డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టుకుండా, అక్కడి కాల్పులు త్రవ్వితే ఏమి లాభం? నీళ్ళు పోవాలి కదా. గోదావరి బేసిన్ నుండి కృష్ణా బేసిన్కు . ఎన్ని టీఎంసీ ల నీరండి? 300 టీఎంసీ ల నీరు పోవడానికి contemplate చేస్తున్నారముకొంటున్నాను. Whether it is from Khammam point, Dhummagudem point or from Polavaram? రుద్రకోట పాయింట్ నుండి రాజీవ్ సాగర్ అని పేరు పెట్టిన ప్రాజెక్టు దిశగా 300 tmc నీళ్ళు

తీసుకువెళ్వచ్చు. ఇక్కడ ప్రాజెక్టు పూర్తి చేస్తే 500 గాని 600 mw విద్యుత్తుకి నుమారుగా ప్రాడక్షన్ లోకి రావాలి. లేకపోతే ఆ ప్రాంతాలలోని లిఫ్ట్ లకు కావాలి. కల్వకుర్తి, దేవాదుల, దుమ్బుగూడం ఫేన్-2 అదే రాజీవ్ సాగర్ మొదలైన వాటికి విద్యుత్తుకి కావాలి. వీటన్నింటి గురించి ఈ నాడు ఆలోచన చేయాలి. వీటన్నింటికి డబ్బు ఉన్నదో లేదో తెలియదు. Whatever it is? ఇతర ప్రాంతాలలో అపార్ధాలకు దారి తీయకుండా ప్రాధాన్యతా క్రమాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ఏ ప్రాంతం నుండి నీరు మనం తీసుకువెళ్లాలో ఏ ప్రాంతములో అయితే వనరు ఉందో చూడాలి. రేపు హైదరాబాదుకు కూడా మంచినీరు కావాలంటే గోదావరి అంటున్నాం. అంటే గోదావరి నుండి అయినా లేక ఇంకా ఎక్కడ నుండైనా తీసుకురావాలి. ఇంత పెద్ద నగరాన్ని కోటిన్నర జనాభా ఉన్న నగరాన్ని వదిలిపెట్టలేము. అందుకని ఆ సోర్పు నుండి నీరు వచ్చేటప్పుడు పైపులు వస్తాయి. ఆ కాల్యలు వన్నొ ఉంటే ఆ పరివాహక ప్రాంత ప్రజల దాహరీని తీర్చుకుండా లేక అక్కడ ఉన్న భూమికి నీళ్ళు ఇష్టుకుండా, అక్కడన్న ప్రజల అవసరాలను తేలికగా తీసుకునే పరిస్థితులు ఉండ వు. అందుకని దెబ్బలాడుకుంటామా, కోట్టుకుంటామా? ఇష్టాన్ని వద్దు. అందుకని సమగ్రమైన దృక్పథంతో అభివృద్ధికి కావలసిన ప్రణాళికల ఆలోచనలో ఉండి నమ్మెక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ .....

(అంతరాయం)

మీకన్నా తెలంగాణ గురించి ఎక్కువ చెబుతాను కదా, బహుశా మీకు లోపల మాత్రమే ఉంటుంది.

(అంతరాయం)

ప్రజలలోకి పోవాలి. వారు చెప్పాలి, మేము చెప్పాలి. You will have to say something in the coming one or one a half year. The Minister has to say something. They cannot go on hiding or doing some exercise. They will have to come out with some formula. ప్రజల యొక్క అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని మనం పోవాలి. అట్లాగే అవతల ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి మన సోదరులకు అపార్ధం కలుగకుండా మన రాష్ట్ర పురోభివృద్ధి కోసం ప్రయత్నం చేయాలి. నేను మీకు విజ్ఞప్తి చేసేది ఏమిటంటే నిధుల కేటాయింపులు, నాణ్యతా ప్రమాణాలు పాటించడంతో పాటు నిర్మిత కాల వ్యవధిలో పనులు జరగాలి. ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావాలి. ఎవరి ప్రాంతాన్ని వారు చూచుకుంటారు. నాకు తెలుసు. ఖమ్మం జిల్లాలో అయితే ఏమి రాదని చెప్పుతున్నాను. అది వరద కాలువ. వరంగల్ జిల్లా నుండి రావాలి. వరంగల్ జిల్లా నుండి నీరు చివరకు రావడానికి చాలా కష్టపడుతున్నాం. I know what is happening in Mahabubabad. కాలువలు త్రిపుతున్నా చివరి వరకు నీళ్ళ రావడం లేదు. అవెప్పుడు రావాలి? తిరుమాలాయపాలెం నుండి ఖమ్మం కు I don't think it will come. అలాగే చేపేళ్ళ ఉందనుకొండి. I have got my own doubts.

మిస్టర్ షైర్స్ : నాగేశ్వరరావు గారు you have taken almost half-an-hour. This is Short Discussion. You are a Senior Member. Please complete.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : చేపేళ్ళ ప్రాజెక్టు నుండి మనకు నీళ్ళ కావాలి. చేపేళ్ళకు, అవతల ఉన్న మహాబూబ్ సాగర్, రంగారెడ్డి జిల్లాలకు నీళ్ళ కావాలి. ఎన్ని లిఫ్ట్ లతో నీళ్ళ తీసుకువెళ్లాలి మనం. మానవ ప్రయత్నంలో పైన్ను, టెక్నాలజీ అభివృద్ధి చెందిన తరువాత కూడా ఒక పెద్ద ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. It is a good thing. ఆలోచన రావడంలో తప్పులేదు. ఈ లిఫ్ట్ల మీద మనం పనిచేసేటప్పుడు ఏ లిఫ్ట్ చెడి పోయినా అక్కడ, ఇక్కడ అంతే సంగతులు. మధ్యలో చెడిపోతే ఆ చివరి వారికి, ఈ చివరి వారికి అంతే

సంగతులు. ఇన్నింటి మీద ఆధారపడి, కొన్ని లక్షల ఎకరాలకు నీళ్ళు ఇస్తామని, కొన్ని లక్షల మందికి త్రాగడానికి నీళ్ళు ఇస్తామని చెబుతున్నారు. వాటికి కొద్దిగా అవసరమైనపుడు ఏమైనా సపరణ చేస్తూండండి. అక్కడ ఉండే ప్రజలను ఒప్పించి, నోప్పించకుండా మీరు చేసే ప్రయత్నం జయప్రదం కావాలని నా అభిప్రాయం. మీరు చేసేటప్పుడు అన్ని ప్రాంతాలకు నీళ్ళు సమానంగా పంపకం కావాలనీ నా కోరిక.

నిరాశ్రయుల విషయం కూడా పెద్ద సమస్య. నేను ప్రధానమైనదే అడుగుచున్నాను. ఇతర అంశాల లోతుల్లోకి వెళ్ళడం లేదు. ఇప్పుడు ఇన్ని ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం కోసం నుమారు 6 లక్షల ఎకరాలను పైగా సేకరించాలి.

మ.1.50

ఈ 6 లక్షల ఎకరాలలో మీరు ఇప్పటివరకు సుమారుగా 3 1/2లక్షల ఎకరాలు ఎక్స్ట్రోర్ చేశారు. ఇంకా అక్కడ తప్పకాలు బిగిన్ కాలేదు. ప్రాజెక్టు కాలువలకు సంబంధించి అది చేయలేదు. ఇంత కాలం అయితే 3 1/2లక్షల ఎకరాలు ఎక్స్ట్రోర్ చేయవలసిన సరిస్థితులు పుంటే ఎక్కిజిప్స్ కు ఎంత టైమ్ పడుతుంది. It will take time. Some times in legal litigation 1 సంవత్సరం, 3 సంవత్సరాలు పడుతుంది. అందుకనీ అన్ని సమయంగా ఉన్నాయి అనుకోండి బాగానే పుంటుంది. ఎక్కిజిప్స్ అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేద్దామని అనుకున్నాను. మై ప్రండ్ లక్ష్మియ్యగారు - true spirit - నేను ఏదో ఇతర విషయాలు మాటల్చడినప్పుడు చెప్పాను. ఈ ఎక్కిజిప్స్ లో అన్యాం జరగకూడదు, డిస్ట్రిబ్యూషన్ మెంటులో అన్యాయం జరగకూడదు. ప్రజలు భాషి చేసి వెళ్లిపోతున్నారు, మునిగిపోతున్నారు ఆ ఏరియాల్లో వాళ్ళ సంసారాలు తరతరాలుగా ఇక్కడ పుండి, వాళ్ళ ఇక్కడ నుంచి డిస్ట్రిబ్యూషన్ అయి బయటకు పోయేటప్పుడు కొద్దిగా సంతోషంగా బయటకు పంపించండి, వాళ్ళ ఏడుపుతోనే పోతున్నారు, నునకు అంత శ్రేయస్వరం కాదు, ఒర్రినల్ ల్యాండ్ ఇవ్వడం సాధ్యంకాదు, మీకు సాధ్యంకాదు ఎవరికి సాధ్యం కాదు. వీలైసంతప్తవరకు ఇక్కడ నుంచి వెళ్లే వాళ్ళకు రిహ్యబిలిటీప్స్ కావాలి, రిలీఫ్ కోసం, రిహ్యబిలిటీప్స్ కోసం ఆలోచించండి, మళ్ళీ అక్కడ ఇళ్ళ కట్టుకోవాలి, పొలం కొనుకోవాలి, గొడ్డు, గోదా కొనుకోవాలి దాని మీద ఆధారపడి అక్కడ రిహ్యబిలిటీప్స్ ఇవ్వా పరిస్థితిలో ఎవరు రిహ్యబిలిటీట్ అవుతాడు ? My friend Lakshmaiah garu will accept. ఎక్కడ భూమి కొనాలన్నా ఎకరం భూమి కొనాలన్నా సమయమైనటువంటి ఏరియాల్లో కనీసం 3 లక్షలరూపాయలు, ఎవరు మామూలు భూములు కూడా ఇప్పురు. అట్లావచ్చింది పరిస్థితి, అదిగో ఈ డబ్బు వచ్చింది, పిచ్చి డబ్బులు పెరుగుతున్నాయి. ప్రాంతాలు చుట్టూ ఎక్కడ భూమి లేదు, నేపణల్ పై పై, స్టేట్ పై పై పుంటే ఆ ప్రక్కన ల్యాండ్ పుంటే వాల్యూపెరిగిపోతున్నాయి. డబ్బు పుంటే అక్కడ పెట్టి వేస్తున్నారు. అది మళ్ళీ పిల్లలు పెట్టినట్లు మంచిగా పోతుస్తుది. భూములు విలువ పెరిగిన బ్యాక్ట్రాండ్ లో ఈ ఫారెస్ట్ ఏరియాస్ లో బ్యాక్ట్రాండ్ ఏరియాస్ లో, ముందుగా ఈ ట్రైబుల్సు ఉన్న ఏరియాస్ లో మీరు ల్యాండ్ తీసుకున్నప్పుడు ల్యాండ్కు ల్యాండ్ ఇస్తామని అంటున్నారు. పుంటే కదా ల్యాండ్ ఇవ్వడానికి, అవతల ఘత్తీస్సముడ్ పున్చుది, అక్కడది అక్కడే ఇస్తాము అంటే ఉండాలి కదా గ్రౌండ్ లెవెల్లో ఎంత ఇప్పగల్లితే అంత ఇప్పండి, డిస్ట్రిబ్యూషన్ వెళ్లిపోయే వాళ్ళకి కొద్దిగా మంచిగా ఇప్పండి. పునరావాసం కోసం ఇందులో కూడా డిస్ట్రిబ్యూటిటి ఎందుకండి I want to give a suggestion to my friend. చూడండి. కరీంమ్సగర్ జిల్లాలో శ్రీపాదసాగర్ క్రింద సింగిల్ క్రాపు అయితే లక్ష 60 వేల రూపాయలు ఇస్తున్నారు, డబుల్ క్రాపు అయితే రెండు లక్షల 50 వేల రూపాయలు ఇస్తున్నారు. మిడ్సమానేరులో డబుల్ క్రాపు అయితే 2 లక్షల 10 వేల రూపాయలు ఇస్తున్నారు, సింగల్ క్రాపు అయితే లక్ష 50 వేలరూపాయలు ఇస్తున్నారు. పోలవరం ద్వారా లక్ష 50 వేల మందిని అవేలిస్ట్ చేసి ముఖ్యంగా ట్రైబుల్సును బ్యాక్ట్రాండ్ ఏరియాస్ లో ఉన్న ప్రజలను ఖమ్మం

జిల్లాలో ఒక్క ఎకరం కూడా సేద్యం కాకుండా ఇతర ప్రాంతాలలో లాభం జరిగేటటువంటి పరిస్థితి మీరు కొద్దిగా అలోచించండి ప్రకృషున ఇస్తున్నారు కదా? మన తెలంగాణ ప్రాంతంలోనే శ్రీపాదసాగర్, మిడ్మానేరు, ఘ్రం ఘ్రం కెనాల్ వీటికి ఇచ్చిసటువంటి కాంపెన్జేషన్సు ఉన్నాయి. Why you are not extending the same thing to Khammam district? Why you can't extend the same benefit to the poor people in Khammam district or for tribals in Khammam district? అందుకని బాగా త్యాగాలు చేసే వాళ్ల వాడికి కడువు తరుక్కుపోతాపుంది. ఉన్నటువంటి ఆస్థిపోస్తులు లేకపోతే భుక్కికి పుండె ఉన్నటువంటి అన్ని పోతున్నాయి, వాడు ఎక్కుడికో పోవాలి ఇతర జిల్లాలకు, ఈ ప్రాంతాలలో ఇస్తున్నారు కూడా దయచేసి - I appeal to the Chief Minister. He has accepted in principle. రాధామని మిడ్మానేరును అస్తయి చేద్దామని నాతేను, వెంకటరెడ్డిగారితేను అన్నారు. మీ ద్వారా అయినను మళ్లీ ఇంప్రెస్ చేయడానికి, సభ ద్వారా ఇంప్రెస్ చేయడానికి, సఫ్టపరిహారం అనేది వీలైనంతపరకు సమతుల్యం ఉండేటట్లు చూడండి. నోరులేని వాడికి ఒకటి, నోరు ఉన్నవాడికి ఒక్కటి అంటే, మీకు అనుకూలంగా పుంటే ఒకటి, అనుకూలంగా లేకపోతే ఒకటి అయితే ట్రైబుల్ ఏరియాస్‌లో కొండల్లో, కోసల్లో ఉండేటటువంటి వాళ్ల మునిగిపోతున్నారు. Be liberal. లేకపోతే ఇంకోక 20 కోట్లు లేకపోతే ఇంకోక 50 కోట్లు రూపాయలు ఎక్కువ అవుతుంది. లక్ష కోట్లు రూపాయలు పెట్టి ప్రాజెక్టులు కట్టేటపుడు ఇంకోక 100 కోట్లు రూపాయలు అవుతుంది. పునరావాస కార్యక్రమం మీరు అంతా బాగాచేపడితే అంతా మంచిదని నా అభిప్రాయం. నర్సదా ప్రాజెక్టులు అనే గొడవులు వద్దు, అక్కడ ఏమి జరిగింది, ఇక్కడ ఏమి జరిగింది, అనే యాంగిల్ వద్దు. పునరావాసంలో వీలైనంతపరకు సమతుల్యాన్ని పాటిస్తూ బ్యాక్సెస్‌ర్స్ ఏరియాస్‌లో మరింత ఎక్కువ . ఈ చట్టాలు అన్ని అమలు జరిగితే ఎప్పుడు ముందుకుపోస్తు . They also know it. నుప్పిం కోర్టు సాధికారిక కమిటి అంటుంది, ఇంకా ఏదో అంటుంది. కొంత కాలం పులిచింతలకు వచ్చారు, కొంత కాలం పోలవరంకు వస్తారు. ఇంకా ఏ ప్రాజెక్టు అయినా రావచ్చు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో కూడా ఈ మెట్ట ప్రాంతాలకి ప్రకృషున ఉన్నటువంటి ఇతర ప్రాజెక్టులకు ఇచ్చిన సాయమే ఈ ప్రాంతంలో కూడా ఇచ్చి, ఆర్, ఆర్ ప్యాకేజి అంటున్నారు. ఎప్పుడు లేనిది కొద్దిగా ఎక్కువ ఇచ్చారు, ఇంతకంటే ఎక్కువ ఇస్తే It is good. ఇప్పుడు కాదు అనుకోండి నాకు తెలిసి విళ్లకి సఫ్టం తప్ప లాభం జరగదు రాబోయో కాలంలో – I want to impress upon the Government. They should react – react properly. నాళ్లకి సప్పం, మనకు సప్పం, ప్రజలకు సప్పం. మన ప్రజలకు లాభం కావాలనే యాంగిల్ అంటున్నాము. అందుకని కాంపెన్జేషన్సు సంబంధించిన అంశాలను కూడా వారు దృష్టిలో పెట్టుకొని అడగాలి. ఒకసారి ప్రాజెక్టు కడితే అందులో నీళ్లు ఆగపు, ఖమ్మం జిల్లాలో రాళ్లవాగు ప్రాజెక్టు పుంది, బద్రాచలం అవతల, కిస్కరసాని ప్రాజెక్టు పుస్తది టైము నాకు తెలియదు. We are going on investing. Ultimately, నీరు పోస్తువంటివీ ఇన్ని అన్నాయి. మీ క్రింద ఉన్నటువంటి పర్సెషన్సు, ఆజమాయిస్తి ఎప్పటిక్కుపుడు ప్రాజెక్టు మీద పెట్టుకోండి, ఎవరు తప్పుచేసినా వారిని సరిగా శ్కించాలి. కాంట్రాక్టర్లు బాగా డబ్బు సంపాదిస్తున్నారు It is a fact. Corruption is there. Corruption has grown rampant. మనీ ఘ్రం ఎక్కువ జరుగుతాపుస్తది. కరప్పన్ ఎక్కువ జరుగుతుస్తది. అందుకని కరప్పన్ నుంచి వీలైనంతపరకు అంతా కాదు పూర్తిగా చేస్తామని ఆశ నాకు లేదు. వీలైనంతపరకు కంట్రోల్ చేసి ప్రాజెక్టులు సత్యరంగా డబ్బును సద్వినియోగం చేయడానికి ఆలోచన చేసి మీరు ఈ ప్రాజెక్టులను పరిపూర్తి చేయాలని జలయజ్ఞానికి సంబంధించి ఆ మేరకు మేము తోడ్పాటు ఇస్తాము. ఇందులో జరిగేటటువంటి లోపాలు లేకపోతే అన్యాయాలు లేకపోతే ప్రాంతాల సమతుల్యాన్ని పాటించకపోవడం ఇటువంటివీ జరిగినా మాత్రం అరిమరికలు లేకుండా బయటకు వచ్చి మా విమర్శించే హక్కును మేము ఉంచుకుంటాము లక్ష్మయ్యగారికి పరిపూర్తిగా తోడ్పాటు ఇస్తామని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

MR. CHAIRMAN: The House is adjourned to meet again at 10.00 AM tomorrow.

(The House then adjourned at 02.00 PM to meet again at 10.00 AM on Thursday, the 15th November, 2007).